

รายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๒ เรื่อง

การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่ม
ชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

Product development and tourism activities based on cultural capital
of ethnic groups in Phetchabun Province

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

The Promotion of Cultural Tourism of Ethnic groups
in Phetchabun Province

โดย

ผศ.ดร.สุพล ศิริ

พระมหามงคล กิตติธนา, ดร.

ร.ต.อ.ดร.กษิติศ รอดน้อย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์

พ.ศ. ๒๕๖๗

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800767016

รายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๒ เรื่อง

การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์
ในจังหวัดเพชรบูรณ์

Product development and tourism activities based on cultural capital of
ethnic groups in Phetchabun Province

โดย

ผศ.ดร.สุพล ศิริ

พระมหามณฑล กิตติธนา, ดร.

ร.ต.อ.ดร.กษิต ศรน้อย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์

พ.ศ. ๒๕๖๗

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800767016

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Research Sub-Project 2

Product development and tourism activities based on cultural capital of
ethnic groups in Phetchabun Province

BY

Asst.Prof.Dr. Supon Siri

Phramaha Manakamon Kittiyano (Deemeehan), Dr.

Pol.Capt.Dr.Kasidit Rodnoi

B.E. 2567

Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

MCU RS 800767016

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย:	การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์
ผู้วิจัย:	ผศ.ดร.สุพล ศิริ, พระมหามานกมล กิตติธนาโณ, ดร., ร.ต.อ.ดร.กษิตศ รอดน้อย
ส่วนงาน:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์
ปีงบประมาณ:	๒๕๖๗
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒) เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๓) เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ๓ ชุมชน ได้แก่ ๑) ชุมชนบ้านเข็กน้อย ๒) ชุมชนบ้านเล้าลือ ๓) ชุมชนบ้านเพชรดำ และเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ซึ่งได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ๔ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ผู้นำด้านวัฒนธรรม ๒) ผู้นำชุมชน ๓) หน่วยงานภาครัฐ ๔) ประชาชนชาวบ้านกลุ่มชาติพันธุ์จำนวน ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงเอกสารและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยวิธีเจาะจง จำนวน ๖๐ คน และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน ๒๐ คน นำเสนอผลการศึกษาโดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

๑) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ของผู้นำและชาวบ้านในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากการดำรงชีวิตของหญิงสาวกลุ่มชาติพันธุ์ จะต้องทำงานในทุก ๆ ด้าน ทั้งงานบ้าน การทำไร่ และดูแลครอบครัว โดยเฉพาะการทอผ้า ปักผ้า ซึ่งเป็น การแสดงออกทางสังคมในงานเทศกาลสำคัญ โดยชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มีศักยภาพในการพัฒนาผ้าลายปักที่มีอยู่ดั้งเดิม มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น เสื้อผ้า เครื่องใช้อื่น ๆ เป็นต้น จากศักยภาพของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์นี้ หน่วยงานรัฐ ควรให้การสนับสนุนมากขึ้น เพื่อรองรับผู้ที่มาศึกษาดูงาน และนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก เมื่อมีการศึกษาดูงานในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ก่อนกลับทางชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ก็จะมีผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้า

ปักที่ทางชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ทำขึ้นนำมาขาย เป็นของฝาก ของใช้ หรือของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว

๒) การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว สรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง เป็นประเพณีขึ้นปีใหม่หรือประเพณีฉลองปีใหม่ เป็นงานรื่นเริงของกลุ่มชาติพันธุ์ที่จัดขึ้นทุก ๆ ปี โดยจะจัดหลังจากได้เก็บเกี่ยวผลผลิตในรอบปี เป็นการฉลองถึงความสำเร็จในการเพาะปลูกของแต่ละปี ซึ่งจะต้องทำพิธีบูชาถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ การพัฒนาการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง พบว่า เด็ก เยาวชน ประชาชน ผู้นำท้องถิ่น ส่วนราชการภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนได้ มีส่วนร่วม สืบสานประเพณีปีใหม่ม้งวัฒนธรรมอันดีงามของชาวม้ง ให้คงอยู่สืบไป เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและส่งเสริมนักท่องเที่ยวให้มีความสุขสนุกสนานรื่นเริงในช่วงเทศกาลปีใหม่ และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณีปีใหม่ม้ง โดยการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง อาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมสมัย ได้แก่ youtube, facebook, สื่อออนไลน์อื่น ๆ เป็นต้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรม

๓) ประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มชาติพันธุ์ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลิตภัณฑ์ผ้าปักและกิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง เพื่อที่จะต้องเตรียมความพร้อมให้กับชุมชน และรณรงค์กับคนในสังคมเพื่อให้เห็นความแตกต่างของผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยชุมชนมีส่วนร่วม การเข้ามามีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชน การประเมินผลนั้นถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากจะใช้ประเมินความสามารถ การประเมินผลนี้ยังถือเป็นแรงจูงใจสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปักและกิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง รวมถึงมีผลต่อการประเมินรายได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต่างก็เป็นแรงกระตุ้นที่จะทำให้แต่ละคนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Research Title: Product development and tourism activities based on cultural capital of ethnic groups in Phetchabun Province.

Researchers: Asst.Prof.Dr. Supon Siri, Phramaha Manakamon Kittiyano, Dr.,
Pol.Capt.Dr.Kasidit Rodnoi

Department: Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Phokhunphamuang Buddhist College

Fiscal Year: B.E. 2567

Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

ABSTRACT

This research has the following research objectives: 1) To develop products of ethnic groups based on cultural capital in Phetchabun Province 2) To develop tourism activities of ethnic groups based on cultural capital in Phetchabun Province 3) To evaluate products and tourism activities of ethnic groups based on cultural capital in Phetchabun Province. This is a quantitative research by selecting 3 communities as the sample group: 1) Ban Khek Noi Community 2) Ban Lao Lue Community 3) Ban Phet Dam Community and qualitative research by collecting data from interviews. The interviews were conducted with four target groups: 1) Cultural leaders 2) Community leaders 3) Government agencies 4) Ethnic folk wisdom. This is a mixed research method using documentary research and action research. Data were collected through in-depth interviews with 60 key informants using a purposive method. and in-depth interviews with 20 people and presented using a descriptive method, analyzed through interviews.

The research results found that:

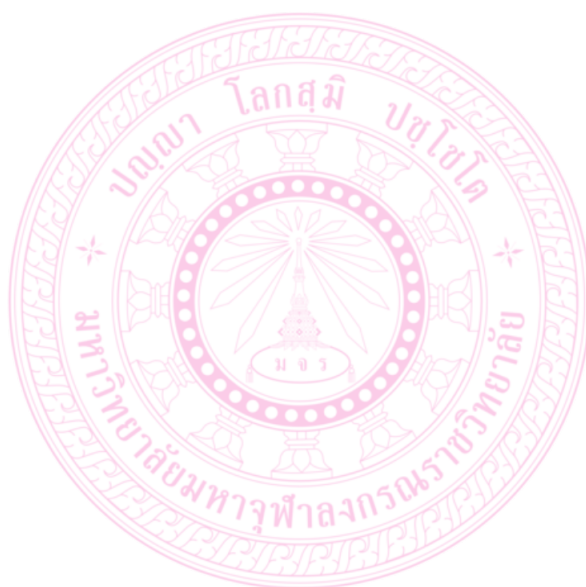
1) Product development: From discussions with leaders and villagers in ethnic communities, ethnic women have to work in every aspect of their lives, including housework, farming, and taking care of their families. Especially weaving and embroidery, which are social expressions during important festivals, ethnic communities have the potential to develop the use of traditional embroidered

fabrics into products such as clothing and other utensils. From the potential of this ethnic community, government agencies should provide more support to support those who come to study and tourists, who are the main target groups. When there is a study tour in an ethnic community, before returning, the ethnic community will have products made from embroidered cloth to sell as souvenirs, items or mementos for tourists.

2) Development of tourism activities. In conclusion, tourism activities of ethnic groups, especially Hmong New Year tourism activities, are a New Year tradition or New Year celebration tradition. They are a joyful event of ethnic groups that is held every year. It is held after the annual harvest and is a celebration of the success of each year's cultivation. A ceremony to worship the deities that one believes in must be held. The development of Hmong New Year tourism activities found that children, youth, people, local leaders, government agencies, and private sectors have participated in preserving the Hmong New Year traditions and the beautiful culture of the Hmong people to continue on, to disseminate arts, culture and traditions to make them known to tourists and encourage tourists to have happiness and joy during the New Year festival and to promote cultural tourism of the Hmong New Year tradition by developing Hmong New Year tourism activities using modern information technology such as YouTube, Facebook, other online media, etc. to disseminate cultural traditions. To disseminate arts, culture and traditions to make them known to tourists and encourage tourists to have happiness and joy during the New Year festival and to promote cultural tourism of the Hmong New Year tradition by developing Hmong New Year tourism activities using modern information technology such as YouTube, Facebook, other online media, etc. to disseminate cultural traditions.

3) Evaluating products and tourism activities. Ethnic groups should participate in evaluating embroidered fabric products and Hmong New Year tourism activities in order to prepare the community and campaign with people in society to see the differences in products and tourism activities. The participation of ethnic groups in the community is considered a very important tool. In addition to

evaluating abilities, this evaluation is also an important motivation for developing embroidered products and Hmong New Year tourism activities, as well as affecting income assessment. These are all motivations that make each person more efficient.

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มตัวแทนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์บ้านเข็กน้อย ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์บ้านเล้าลือ ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์บ้านเพชรดำ ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค้อ ผู้นำด้านวัฒนธรรมประกอบด้วย ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น ที่ได้เสียสละเวลาให้กับผู้วิจัยได้ขอสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยความเต็มใจ รวมทั้งคณะทีมผู้ช่วยนักวิจัยทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลาลงพื้นที่เพื่อช่วยนักวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ทำให้งานวิจัยเล่มนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่สนับสนุนงบประมาณการวิจัย ขอขอบคุณประธานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามงานวิจัยและประชาชนทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พระราชพัชรธรรมเมธี, ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์พิจิตรเมืองเพชรบูรณ์ คณะผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พิจิตรเมืองเพชรบูรณ์ ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยเล่มนี้ขอขอบคุณบิดา มารดา ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ ปราชญ์บัณฑิตทั้งหลายและผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่ได้อบรม สั่งสอน แนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้ความรู้มาจนถึงปัจจุบันนี้

ผศ.ดร.สุพล ศิริ และคณะ

...../...../๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๕
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย	๗
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๒.๑ ประวัติและความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์	๘
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์	๑๗
๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์	๑๙
๒.๔ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว	๓๓
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๕
๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๕๒
บทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัย	๕๓
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๕๓
๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย	๕๕
๓.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)	๕๕
๓.๔ เครื่องมือการวิจัย	๕๖
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๙
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๐
๓.๗ การนำเสนอผลการศึกษา	๖๒

บทที่ ๔ ผลการวิจัย.....	๖๓
๔.๑ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัด เพชรบูรณ์	๖๓
๔.๒ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ในจังหวัดเพชรบูรณ์	๗๖
๔.๓ ประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บน ฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์	๘๔
๔.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการ ท่องเที่ยวบน ฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์	๙๓
๔.๕ องค์ความรู้จากการวิจัย.....	๙๕
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๙๘
๕.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๙๘
๕.๒ อภิปรายผล	๑๐๑
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๐๓
บรรณานุกรม	๑๐๖
ภาคผนวก	๑๑๑
ภาคผนวก ก ใบรับรองจริยธรรมการวิจัย.....	๑๑๑
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๑๕
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย	๑๒๖
ภาคผนวก ง ประมวลภาพการสัมภาษณ์งานวิจัย	๑๔๙
ภาคผนวก จ การรับรองการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	๑๕๔
ภาคผนวก ฉ บทความวิจัย.....	๑๖๑
ประวัติผู้วิจัย.....	๑๗๔

สารบัญภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑	การปักผ้าแบบกากบาท..... ๒๕
๒.๒	ผ้าปักมั่ง ๒๕
๒.๓	รอบแนวคิดในการวิจัย..... ๕๒
๔.๑	ลายดอกจับมือ (ชื่อภาษาม้ง : ป่าตั่วเต)..... ๖๔
๔.๒	ลายดอกเหรียญ (ชื่อภาษาม้ง : ป่าเจีย)..... ๖๕
๔.๓	ลายดอกพวง (ชื่อภาษาม้ง : ป่าเจ้า)..... ๖๕
๔.๔	ลายก้นหอย (ชื่อภาษาม้ง : ก้าก้อ)..... ๖๕
๔.๕	ลายดอกไม้ (ชื่อภาษาม้ง : ป่าตง)..... ๖๖
๔.๖	ลายใบเฟิร์น (ชื่อภาษาม้ง : บล้องซัว)..... ๖๖
๔.๗	รูปชุดแต่งกายผู้หญิง และชุดแต่งกายผู้ชาย..... ๖๗
๔.๘	องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย..... ๙๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย และเป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ แต่ละภูมิภาคมีกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มอาศัยอยู่ร่วมกัน ลักษณะทางกายภาพนั้นเป็นพื้นที่ราบลุ่มแบบท้องกระทะ ประกอบด้วยเนินเขา ป่า และที่ราบเป็นตอนๆ สลับกันไป พื้นที่มีลักษณะลาดชันจากเหนือลงไปใต้ ตอนเหนือมีทิวเขาสูง ตอนกลางเป็นพื้นที่ราบและมีเทือกเขาขนาบกันไปทั้งสองข้างมีลักษณะเป็นรูปเกือกม้า^๑ มีแม่น้ำป่าสักเป็นแม่น้ำสายสำคัญโดยไหลจากจังหวัดเลย เพชรบูรณ์ ผ่านไปสู่จังหวัดลพบุรี สระบุรี และพระนครศรีอยุธยา ลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ตามลำดับ จึงส่งผลให้พื้นที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย ดินมีสภาพอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชทำการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมปัจจัยการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

อำเภอเขาค้อมีทิวทัศน์ที่งดงาม มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ ธัญญาหาร และมีผู้คนจากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ต่างอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานมากมาย จนมีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมเป็นอย่างมากความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้น แต่ละชุมชนแสดงให้เห็นถึงความเป็นลักษณะเฉพาะ หรือความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน ปัญหาและความต้องการในแต่ละชุมชนย่อมแตกต่างกันไป การช่วยเหลือหรือชุมชนต้องการพึ่งพาตนเองย่อมแตกต่างกันไม่เหมือนกันทั้งหมด อาจจะมีลักษณะทั่วไปในสถาบันทางสังคมที่มีความคล้ายคลึงกัน แต่ความมีชีวิตทางวัฒนธรรมในชุมชนต่าง ๆ ย่อมแตกต่างกันไปเช่นในแต่ละชุมชนย่อมมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน แต่ละบริบทเนื้อหาของการคงอยู่การปรับตัวและการเปลี่ยนแปลง ในแต่ละชุมชนแตกต่างกันไปซึ่งไม่เหมือนกัน ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างมากในงานพัฒนา ดังจะเห็น

^๑ คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดเพชรบูรณ์, (กรุงเทพฯ: cursกาลาดพร้าว, ๒๕๔๓), หน้า ๑.

ว่าผลกระทบของการพัฒนาประเทศโดยไม่ได้คำนึงถึงการพัฒนาที่ต้องมีความแตกต่างกัน ตามความหลากหลายทางวัฒนธรรม จึงทำให้เกิดช่องว่างของการพัฒนาหรือเกิดผลกระทบ ในการพัฒนาประเทศที่ทำให้บางชุมชนไม่ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เหมาะสม^๒

บ้านเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีชุมชนม้งที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เพราะส่วนใหญ่ได้อพยพจาก น่าน พะเยา เชียงราย เข้ามาอยู่ โดยชาวม้งชุดแรกอพยพมาจากอำเภอปัว จังหวัดน่าน ผ่านมาทางอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ และลงมาทางอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร แล้วเดินทางมายังอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ขึ้นไปอาศัยอยู่บ้านทับเบิก เป็นชุดแรก ต่อมาได้มีชาวม้งอพยพตามมาภายหลังอีก และได้ขยายหมู่บ้านขึ้นเป็นบ้านป่าหยาบ บ้านขี้เถ้า บ้านเข็กเก่า บ้านป่าหวาย และบ้านเล็กบ้านน้อยต่าง ๆ ในเวลาต่อมาได้เกิดเหตุการณ์สู้รบระหว่างรัฐบาลไทยกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งทำให้ชาวม้งต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับทั้ง ๒ ฝ่ายในเหตุการณ์ดังกล่าวมากมายหลายประการ แต่ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ – ๒๕๑๕ ทางราชการได้ขอพื้นที่ป่าประมาณ ๔๕,๐๐๐ ไร่ จากกรมป่าไม้ และให้ชาวม้งมาอยู่จำนวน ๑๐๕ ครอบครัว โดยตั้งชื่อว่าชุมชนเข็กน้อย ขึ้นกับตำบลน้ำซุน อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมี นายโก๊ะ แซ่หยาง เป็นผู้นำชาวม้ง จากนั้นได้อพยพชาวเขาจากศูนย์แรกรับทั้ง ๓ แห่ง รวมทั้งบ้านป่าหยาบมารวมกันที่บ้านเข็กน้อย จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ทำการอพยพชาวเขามาจากบ้านเล้าล้อมารวมกันที่บ้านเข็กน้อย เพื่อให้มาอยู่อาศัยรวมเป็นแหล่งเดียวกัน เกิดเป็นชุมชนชาวม้งบ้านเข็กน้อยที่เป็นหลักแหล่งถาวรตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา แล้วพัฒนามาเป็นตำบลเข็กน้อยในปัจจุบัน^๓

บ้านเล้าล้อม อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกแห่งของเขาค้อ ซึ่งมีชาวม้งอาศัยอยู่มาก ในอดีตชาวม้งนิยมปลูกฝิ่นกันมาก แต่ทางการได้เข้ามารณรงค์ให้เลิกปลูกฝิ่น และหาอาชีพเกษตรอื่น ๆ มาทดแทน ปัจจุบันชาวเขาเผ่าม้ง ประกอบอาชีพปลูกข้าวโพด ข้าวไร่ แปรรูปผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ ซึ่งทำให้ชาวเขาเผ่าม้งมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ เมื่อเข้ามาในหมู่บ้านจะได้พบเห็นบ้านเรือนและวิถีชีวิตชาวม้ง ยังพบเห็นชาวเขาที่แต่งกายด้วยผ้าที่ทอขึ้นเอง มีครกไม้ตำข้าว และสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ ในบริเวณหมู่บ้าน^๔

^๒ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. คู่มือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: หลักการและการประยุกต์ใช้. (ขอนแก่น: ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓), บทคัดย่อ.

^๓ <https://wisonk.wordpress.com> สืบค้น วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^๔ <http://www.teethiao.com> สืบค้น วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

บ้านเพชรดำ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นชุมชนที่ปรากฏร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของชาวลีซอที่อพยพมาจากอำเภอแม่แตง และอำเภอแม่อรมิ จังหวัดเชียงใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ เริ่มแรกชาวลีซอกลุ่มนี้เข้ามาสร้างบ้านเรือนบริเวณหน้าตลาดพัฒนา กระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๑๒ มีกลุ่มคอมมิวนิสต์เข้ามาแทรกแซงวิถีชีวิตของชาวลีซอ เพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ความรุนแรง ชาวลีซอจึงจำต้องละทิ้งพืชผลทางการเกษตรในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวทั้งหมด แล้วอพยพเคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่ต่อไปยังหมู่บ้านซอนหาด ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ภายใต้ความดูแลของกองทัพบกที่ ๓ จากนั้นชาวลีซอบางส่วนได้อพยพกลับจังหวัดเชียงใหม่ และบางส่วนอพยพต่อไปยังดอยมูเซอ อำเภอเมือง จังหวัดตาก เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเคยเป็นนิคมชาวเขามาก่อน แต่อยู่ได้ไม่นานชาวบ้านเริ่มมองเห็นว่าบริเวณดอยมูเซอมีการทำไร่ฝิ่นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การทำมาหากินค่อนข้างยากลำบาก จึงมีการเคลื่อนย้ายกลับสู่บ้านซอนหาดอีกครั้ง ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ชาวลีซอได้รับความช่วยเหลือจากกองทัพบกที่ ๓ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และศูนย์พัฒนาสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเพชรบูรณ์ เรื่องการตั้งถิ่นฐานใหม่ ณ บ้านเพชรดำ ซึ่งในขณะนั้นมีเหตุการณ์สู้รบเป็นครั้งคราว หน่วยงานรัฐจึงสั่งห้ามไม่ให้ชาวบ้านเดินทางออกนอกเขตรัศมีที่กำหนดภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เหตุการณ์ความไม่สงบยุติลง ชาวบ้านจึงเริ่มจับจองพื้นที่ โดยถางป่าบริเวณใกล้เคียงให้เป็นที่ดินส่วนตัวโดยไม่ผ่านการจัดสรรที่ดินจากทางการ ในเวลาต่อมาภาครัฐจึงได้พิจารณาจัดสรรที่ดินทำกินให้ชาวลีซอบ้านเพชรดำ ทว่ามีชาวลีซอบางส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว^๕

กลุ่มชาติพันธุ์เผ่าม้งจะมีวิถีชีวิตการเป็นอยู่แบบเรียบง่าย ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่ตามไหล่เขา เนื่องจากชนเผ่าม้งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเครื่องเงินและการปักผ้าที่มีลวดลายต่าง ๆ จึงมีการพัฒนามาเป็นการจัดทำเครื่องประดับเงินและเครื่องหัตถกรรมออกจำหน่าย กลายเป็นสินค้าประจำชุมชน จนกระทั่งกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยววิถีชุมชนให้นักท่องเที่ยวได้มาชมและจับจ่ายสินค้าดังกล่าว แต่ก็ยังไม่แพร่หลายนัก จำเป็นต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์และการพัฒนาให้เข้าถึงมากยิ่งขึ้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งส่งเสริมสถานที่ดังกล่าวให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์สู่สังคมมากขึ้น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในบริบทพื้นที่กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้เรียนรู้และเข้าถึงลักษณะการเป็นอยู่ วิถีชีวิต ภาษา วัฒนธรรมและประเพณี ทำให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของพื้นที่ ก่อให้เกิดการกระจายรายได้แก่ชุมชน สร้างความมั่นคง ความเข้มแข็งและยั่งยืนแก่ชุมชนตลอดไป การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้และเข้าใจในบริบทของ

^๕ <https://wikicomunity.sac.or.th/community/๒๘> สืบค้น วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

ประชากรแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมพื้นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่ม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาการเป็นอยู่หรือคุณภาพชีวิตของประชากรไทย^๖

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีภูมิศาสตร์ทิวทัศน์ที่งดงาม และมีกลุ่มชาติพันธุ์เผ่าม้งอาศัยอยู่ ที่มีวิถีชีวิตหลากหลายภาษา วัฒนธรรมและประเพณี และชนเผ่าม้งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเครื่องเงินและการปักผ้าที่มีลวดลายต่างๆ กลายเป็นสินค้าประจำชุมชน จนกระทั่งกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยววิถีชุมชนให้นักท่องเที่ยวได้มาชมและจับจ่ายสินค้า

ดังนั้น การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ก่อให้เกิดความสามัคคี ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนและสังคม ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสร้างรายได้แก่ชุมชน

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ แนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ แนวทางกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นอย่างไร

๑.๒.๓ นำเสนอการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๓.๒ เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๓.๓ เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

^๖ สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ, แผนทีภาษาของชาติพันธุ์ในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๔๔), บทคัดย่อ.

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม แนวทางกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการศึกษาในภาคสนามเพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ แนวทางกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ซึ่งกระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เช่น ชุมชนบ้านเข็กน้อย ชุมชนบ้านเล้าลือ ชุมชนบ้านเพชรดำ เป็นต้น ในการศึกษาได้แบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น ๒ กลุ่มลักษณะ ได้แก่

๑. เชิงปริมาณ โดยแบ่งกลุ่มประชากรตัวอย่างออกเป็น ๓ ชุมชน รวม ๖๐ คน ประกอบด้วย

๑) ชุมชนบ้านเข็กน้อย	จำนวน	๒๐ คน
๒) ชุมชนบ้านเล้าลือ	จำนวน	๒๐ คน
๓) ชุมชนบ้านเพชรดำ	จำนวน	๒๐ คน

๒. เชิงคุณภาพ โดยแบ่งกลุ่มประชากรตัวอย่างออกเป็น ๔ กลุ่ม รวม ๒๐ รูป/คน ประกอบด้วย

๑) ผู้นำด้านวัฒนธรรม	จำนวน	๕ คน
๒) ผู้นำชุมชน	จำนวน	๕ คน
๓) หน่วยงานภาครัฐ เช่น วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ การท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น	จำนวน	๕ คน
๔) ประชาชนชาวบ้านกลุ่มชาติพันธุ์จำนวน	๕ คน	
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	๒๐ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเวลาโดยเริ่มดำเนินการวิจัยตั้งแต่ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๖ ถึง กันยายน พ.ศ.๒๕๖๗ (ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗)

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การสร้างผลิตภัณฑ์ให้มีลักษณะใหม่หรือปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยเฉพาะ ตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ ซึ่งต้องคำนึงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ดียิ่งขึ้น สร้างการจดจำที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์

การพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นด้านประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ วัฒนธรรมประเพณี ศิลปหัตถกรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแต่ละแหล่ง โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยกันอนุรักษ์สืบทอดและถ่ายทอดเรื่องราวบริบทในชุมชน กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญาดั้งเดิมไว้ และทำให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราววัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนวิถีชีวิตของชุมชนต่างๆ เป็นการสร้างสัมพันธ์ไมตรีที่ดีระหว่างผู้มาเยือน และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

กิจกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นไปตามกำหนดของบริษัทนำเที่ยว หรือนักท่องเที่ยวจะกำหนดรายการนำเที่ยวด้วยตนเอง และอาจรวมถึงการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง กำหนดให้ไปที่นั่นที่นี่ แต่ชอบที่จะทำตามความต้องการของตนเอง จะวางแผนในการใช้เวลา เลือกสถานที่ท่องเที่ยว และมีการทำกิจกรรมต่างๆ ในระหว่างท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึง การศึกษาหาความรู้ในพื้นที่หรือบริเวณที่มีลักษณะสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาสังคมและมนุษย์ผ่านประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้และการให้คุณค่าของสังคม โดยสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าหรือสภาพแวดล้อมอย่างธรรมชาติ ความเป็นอยู่ของคนแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นภาพทางเศรษฐกิจ สังคมหรือขนบธรรมเนียมประเพณี

ชาติพันธุ์ หมายถึง กลุ่มที่มีพันธะเกี่ยวข้องกัน และที่แสดงเอกลักษณ์ออกมา โดยการผูกพันลักษณะของเชื้อชาติ และสัญชาติเข้าด้วยกัน

กลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึง ประชาชนในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

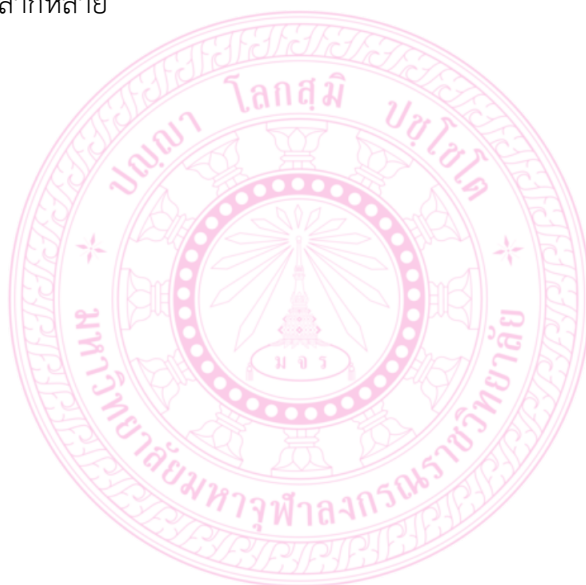
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

๑.๗.๑ ได้ทราบถึงแนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๗.๒ ได้ทราบแนวทางกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๗.๓ นำเสนอการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๗.๔ นำผลที่ได้จากการศึกษาไปเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่นการนำเสนอบทความการวิจัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มนักวิชาการ ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวในมิติที่หลากหลาย

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานของการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ ประวัติและความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ ประวัติและความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์

คำว่าชาติพันธุ์ (ethnic) เริ่มปรากฏในภาษาอังกฤษมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๔ ซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำว่า ethnikos ในภาษากรีก (ต่อมาเพี้ยนมาเป็นคำว่า ethnos) โดยในสังคมยุโรปนั้น หมายถึง พวกนอกรีตหรือคนป่าเถื่อน นอกจากนั้นแล้วยังมีนัยยะของความแตกต่างทางลักษณะสีผิวอยู่ด้วย โดยมีการใช้มาจนถึงในศตวรรษที่ ๑๙ ต่อมาในช่วงต้นทศวรรษ ๑๙๖๐ เริ่มปรากฏเป็นคำว่า ethnics ในสหรัฐอเมริกาเป็นคำสุภาพที่หมายถึงชาวยิว อิตาลีเชื้อน ไอริช และชาวยุโรปอื่นที่ไม่ใช่คนอังกฤษซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ในสังคมอเมริกา ทั้งนี้ความหมายของการใช้คำนี้ในบริบทของสังคมอเมริกันได้เป็นไป ในเชิงลบอย่างที่ใช้ในบริบทของสังคมยุโรปในยุคก่อนหน้านั้นหากแต่ หมายถึง กลุ่มคนเชื้อชาติอื่น ๆ ที่ด้อยกว่ากลุ่มที่เป็นลูกหลานของชาวอังกฤษซึ่งมีอำนาจครอบงำเหนือกว่าพวกเหล่านั้น เมื่อเรียกเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจึงใช้คำว่า ethnic group (กลุ่มชาติพันธุ์) ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อันเป็นความเชื่อที่เกี่ยวกับสายเลือด ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง (ค.ศ. ๑๙๔๕) จึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า ethnicity (ชาติพันธุ์สัมพันธ์) ซึ่งมีนัยของการจำแนกความแตกต่างของผู้คนและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม โดยการพิจารณาจากความแตกต่างทาง

วัฒนธรรมและความด้อยกว่าในเชิงอำนาจทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ หากแต่อาจไม่ใช่ชนกลุ่มน้อยในความหมายที่มีจำนวนประชากรน้อยกว่าในสังคม

อมรา พงศาพิชญ์ ได้ให้ความหมาย กลุ่มชาติพันธุ์ว่า คือกลุ่มคนที่มีจุดกำเนิดของบรรพบุรุษร่วมกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีเดียวกันตลอดจนมีความรู้สึกในเผ่าพันธุ์เดียวกัน เช่น กลุ่มคนจีน กลุ่มคนไทย กลุ่มคนพม่า เป็นต้น ปัจจัยสำคัญในการจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์คือความสำนึกของคนในกลุ่มนั้นว่ามีชาติพันธุ์ใด ปัจจัยด้านภาษาอย่างเดียวไม่สามารถกำเนิดชาติพันธุ์ได้ ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญว่า ทั้งนี้เพราะแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ต่างก็มีภาษา ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง นอกจากนี้บางคนยังไม่อาจจะยึดในกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ตลอดไป เมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมหนึ่งก็มีสำนึกอีกอย่างหนึ่ง เมื่อสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปก็มีสำนึกอีกอย่างหนึ่ง เช่น คนจีนที่เกิดในประเทศไทย และเรียนโรงเรียนไทย เมื่ออยู่ในหมู่เพื่อนที่โรงเรียนก็มักจะมองว่าตัวเองเป็นคนไทย แต่เมื่อกลับบ้านอยู่ในหมู่ญาติพี่น้องซึ่งพูดภาษาจีนก็จะมองว่าตัวเองเป็นจีน การที่คนคนหนึ่งมีความรู้สึกว่ามีหลายกลุ่มชาติพันธุ์ได้มิใช่เรื่องแปลกประหลาด และมีใช้เป็นเรื่องผิดหรือถูกแต่เป็นการชี้ให้เห็นว่า ความสำนึกในเรื่องของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ไม่ถาวร เมื่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีสำนึกในกลุ่มชาติพันธุ์ชัดเจนไม่เปลี่ยนแปลง คนกลุ่มนั้นมักจะเป็นคนที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และสัญชาติที่สอดคล้องกัน^๑

อานันท์ กาญจนพันธุ์ ได้ให้ความหมาย ชาติพันธุ์ในฐานะที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสร้างความหมาย โดยเริ่มจากการปฏิเสธความคิดที่ยึดมั่นอยู่กับแก่นแท้อย่างไม่เปลี่ยนแปลง เพราะไม่เชื่อว่าชาติพันธุ์เป็นหน่วยทางสังคมที่มีอยู่แล้วตั้งแต่เดิม แต่กลับเห็นเป็นเพียงความสำนึกความเข้าใจ หรือรูปแบบขององค์กรทางสังคมที่ถูกสร้างความหมายขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดการแยกแยะผู้คนด้วยลักษณะทั่ว ๆ ไปที่แสดงควมมีตัวตน ซึ่งกำหนดด้วยภูมิหลังบางอย่าง ตามบริบททางประวัติศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การศึกษาทางชาติพันธุ์ในแนวทางนี้จึงหันมาทำความเข้าใจกับความหมายของชาติพันธุ์ในลักษณะที่เป็นกระบวนการสร้างความหมายซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ ขึ้นมาแทนที่^๒

^๑ อมรา พงศาพิชญ์, วัฒนธรรมศาสนาและชาติพันธุ์ : วิเคราะห์สังคมไทยแนวมนุษยวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ ๕. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๑๕๕-๑๗๖.

^๒ อานันท์ กาญจนพันธุ์, พลวัตของชุมชนในการจัดการทรัพยากร : สถานการณ์ในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๙๓.

เสรี ชาเลาและคณะ ได้ให้ความหมาย ชาติพันธุ์คือสิ่งที่แสดงถึงพื้นฐานความเป็นมนุษย์ในแต่ละเชื้อชาติ และแสดงถึงวิวัฒนาการของระบบสังคมเมือง โดยในแต่ละภูมิภาคมักประกอบไปด้วยกลุ่มคนหลากหลายเผ่าพันธุ์ โดยแต่ละเชื้อชาติก็จะมีวัฒนธรรม และประเพณีที่สวงามเป็นของตนเอง ซึ่งจัดว่าเป็นสีสันทางชาติพันธุ์ของมนุษย์อย่างหนึ่ง และเป็นความงดงามของสังคมโลกที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย^๓

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่ากลุ่มของชาติพันธุ์เป็นการจำแนกแยกแยะที่เกิดขึ้นหลาย ๆ กลุ่มที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้แต่ละกลุ่มก็จะมีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของตน ซึ่งถือกำเนิดขึ้นมาจากบรรพบุรุษของแต่ละกลุ่มที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต และกลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มนี้ก็มีสิ่งที่น่าเรียนรู้ของชุมชนที่จะให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชนหรือจะไปท่องเที่ยวซื้อสินค้าของชุมชนที่ผลิตวางจำหน่ายในรูปแบบต่าง ๆ

อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่ที่มีผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ หลากหลายวัฒนธรรม ได้มาอาศัยอยู่ร่วมกันทำมาหากินและใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งหนึ่งในนั้นที่สำคัญและเป็นที่น่าสนใจ น่าภาคภูมิใจมากที่สุด ก็คือ “ชนเผ่าม้ง”^๔ นักสู้แห่งขุนเขา

ชนเผ่าม้ง เป็นชาติพันธุ์ที่มีประวัติศาสตร์อันยิ่งใหญ่ น่าชื่นชมและน่าภาคภูมิใจมายาวนาน มีวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีอัตลักษณ์อันโดดเด่น และมีประเพณี การละเล่น การแต่งกาย อาหาร ความเชื่อ มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง แต่น่าเสียดายว่าภาษาเขียนดั้งเดิมได้สูญหายไปแล้ว เป็นชนเผ่าที่ให้ความสำคัญกับเครื่องประดับเงิน และมีหัตถกรรมลวดลายปักผ้าที่มีเอกลักษณ์สืบทอดกันมาช้านานจวบจนปัจจุบัน

ชนเผ่าม้ง เป็นชนเผ่าที่สู้รบเก่งมาก เฉลียวฉลาด กล้าหาญ ขยัน และอดทน ดินแดนของชาวม้งที่เคยครอบครองเป็นอาณาจักรนั้นกว้างใหญ่ไพศาลมาก โดยอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีน เชื่อมต่อดินแดนสุวรรณภูมิ ชนเชื้อชาติอื่นๆ หรือชนเผ่าอื่นๆ ต่างก็เกรงกลัวนกรบของเผ่าม้งเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะชาวฮั่นหรือคนจีน ซึ่งได้เคยมีการร่วมกันสู้รบครั้งใหญ่กับชาวม้งหลายครั้งจนสามารถเอาชนะได้ และด้วยความเกรงกลัวในการเป็นนกรบที่เก่งกาจของชาวม้งนี้เอง จึงไม่ยอมให้ชาวม้งอยู่ที่เดิมแต่ได้ขับไล่ลงมาทางใต้ ไล่ตีให้แยกย้ายกระจัดกระจายกันออกไป เพื่อไม่ให้กลับรวมตัวกันจัดเป็นอาณาจักรที่เข้มแข็งและกลับมาต่อกรกับชาวฮั่นได้อีก

^๓ เสรี ชาเลาและคณะ, กลุ่มชาติพันธุ์ : วัฒนธรรมและประเพณีจังหวัดนครสวรรค์, (สำนักงานวิจัยและ บริการวิชาการ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐.

^๔ <https://wisonk.wordpress.com> สืบค้น วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

ชนเผ่าม้งที่มาอยู่ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่ได้อพยพจาก น่าน พะเยา เชียงราย เข้ามาอยู่ในเขต ๓ จังหวัด พิชณุโลก - เพชรบูรณ์ - เลย โดยเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๖๕ โดยชาวม้งชุดแรกอพยพมาจากอำเภอปัว จังหวัดน่าน ผ่านมาทางอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ และลงมาทางอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร แล้วเดินทางมายังอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ขึ้นไปอาศัยอยู่บ้านทับเบิก เป็นชุดแรก ต่อมาได้มีชาวม้งอพยพตามมาภายหลังอีกและ ได้ขยายหมู่บ้านขึ้นเป็นบ้านป่าหยาบ บ้านชีเก้า บ้านเข็กเก่า บ้านป่าห้วย และบ้านเล็กบ้านน้อยต่าง ๆ ในเขตรอยต่อจังหวัดดังกล่าว ในเวลาต่อมาได้เกิดเหตุการณ์สู้รบระหว่างรัฐบาลไทยกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งทำให้ชาวม้งต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับทั้ง ๒ ฝ่ายในเหตุการณ์ดังกล่าวมากมายหลายประการ แต่ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๕ ทางราชการได้ขอคืนพื้นที่ป่าประมาณ ๔๕,๐๐๐ ไร่ จากกรมป่าไม้ และให้ชาวม้งมาอยู่จำนวน ๑๐๕ ครอบครัว โดยตั้งชื่อว่าชุมชนเข็กน้อย ขึ้นกับตำบลน้ำซุน อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมี นายโก๊ะ แซ่หยาง เป็นผู้นำชาวม้ง จากนั้น ได้อพยพพาเขาจากศูนย์แรกรับทั้ง ๓ แห่ง รวมทั้งบ้านป่าหยาบมารวมกันที่บ้านเข็กน้อย จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ทำการอพยพพาเขาจากบ้านเล้าล้อมารวมกันที่บ้านเข็กน้อย เพื่อให้มาอยู่อาศัยรวมเป็นแหล่งเดียวกัน เกิดเป็นชุมชนชาวม้งบ้านเข็กน้อยที่เป็นหลักแหล่งถาวรตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา แล้วพัฒนามาเป็นตำบลเข็กน้อยในปัจจุบันนี้

ปัจจุบันนี้ ชาวม้งจึงกลายเป็นชนกลุ่มน้อย กระจายกระจายอยู่ตามที่ต่างๆ ทั้ง จีน เวียดนาม ลาว พม่า และไทย นอกจากนั้น ยังมีชาวม้งบางส่วนได้อพยพไปอยู่ประเทศตะวันตก เช่น อเมริกา แคนาดา ยุโรป ฯลฯ ซึ่งก็ได้มีบทบาทในสังคมใหม่เหล่านั้นโดยแสดงออกถึงพื้นฐานชาติพันธุ์ที่มีความเฉลียวฉลาด ขยัน อดทน อีกทั้งก็ได้สืบเลือนพี่น้องชาวม้งที่ยังคงอยู่ที่เอเชียอาคเนย์เลย ยังคงติดต่อช่วยเหลือกลับมาตลอด นับเป็นตัวอย่างที่ดีของความผูกพันกัน ไม่ทอดทิ้งกันของชนเผ่าที่มีสายเลือดเดียวกัน และอุปนิสัยดั้งเดิมของชาวม้งที่มีมาแต่ดั้งเดิม ก็ยังอยู่แฝงอยู่ในสายเลือดของชาวม้งทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด นั่นคือ กล้าหาญ ฉลาด ขยัน อดทน ทำงานหนัก และรักพวกพ้องตระกูลแซ่เช่นเดิม

หมู่บ้านชาวดอย (ชาวม้ง) บ้านเล้าล้อม (บ้านเล้าเน้ง) หมู่ที่ ๙ ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีชาวม้งอาศัยอยู่มาก ในอดีตชาวม้งนิยมปลูกฝิ่นกันมาก แต่ทางการได้เข้ามารณรงค์ให้เลิกปลูกฝิ่น และหาอาชีพเกษตรอื่น ๆ มาทดแทน ปัจจุบันชาวเขาเผ่าม้ง ประกอบอาชีพปลูกข้าวโพด ข้าวไร่ แปรรูปผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ ซึ่งทำให้ชาวเขาเผ่าม้งมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ เมื่อเข้ามาในหมู่บ้านจะได้พบเห็นบ้านเรือนและวิถีชีวิตชาวม้ง ยังพบเห็นชาวเขาที่แต่งกายด้วยผ้าที่ทอขึ้นเอง มีครกไม้ตำข้าว และสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ ในบริเวณหมู่บ้าน หมู่บ้านม้งมักจะอยู่บนที่สูงหรือเชิงเขา สร้างขึ้นอย่างง่าย ๆ ให้กันฟ้ากันฝนได้ ด้วยวัสดุที่หาได้ตามธรรมชาติ ความเป็นวิถีสร้างตัวตน สร้างเอกลักษณ์ให้กับถิ่น มองเห็นความเป็นไปที่สวยงามในการดำเนินชีวิตที่บ้านเล้าล้อม เล้าเน้ง

จังหวัดเพชรบูรณ์ คืออีกหนึ่งที่หนึ่งวิถีถิ่นที่นำไปเยือนไปทำความรู้จัก ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวม้งชาวไทยภูเขาที่ยังรักษาสิ่งที่เป็มาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษไว้ได้เป็นอย่างดี มีอาหารการกินที่บ่งบอกถึงการดูแลสุขภาพ อาหารแต่ละอย่างจึงมีการผสมผสานทั้งผักและเนื้อสัตว์ต่างๆลงไป อย่างต้มไก่เราจะเห็นผักหลากชนิดใส่ลงไปในหม้อ แต่อย่างล่วนแต่มีสรรพคุณที่ดี เชื่อกันมาว่าเป็นการบำรุงร่างกาย นอกจากนั้นยังมีขนมแบบดั้งเดิมที่ทำจากข้าวเหนียวนำมาตำจนเหนียว นำไปปั้นกินใหม่ตอนแบ่งกำลังอุ่น หรือนำไปย่างไฟแล้วจิ้มกินกับน้ำอ้อยก็ได้เหมือนกัน

การอนุรักษ์นั้นยังรวมไปถึงการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวไร่ที่ชาวบ้านปลูกสืบทอดกันมาทั้งหมดเป็นเสมือนแหล่งความรู้ แหล่งทดลองให้กับคนรุ่นหลัง ข้าวพันธุ์ไหนดี พันธุ์ไหนเหมาะแก่การเติบโตนี้คือสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มาตั้งแต่ครั้งปู่ย่า ซึ่งชาวบ้านยังนำมาใช้ได้จนถึงปัจจุบัน ส่วนภาษาและการแต่งกาย ก็ยังคงเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นถึงแม้ปัจจุบันจะมีเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ที่บ้านนี้คุณป้าก็ยังคงทำผ้าเขียนลายเทียน ย้อมด้วยคราม และทำผ้าปักไว้ใช้เองอยู่เสมอ เป็นการรักษาความสวยงามด้านการแต่งกายไว้ได้อย่างสวยงาม บ้านหลังนี้จึงเป็นบ้านหลังที่มีแต่ความรัก รักในความเป็นถิ่นฐานบ้านเกิด รักในความเป็นตัวเองรักในชาติพันธุ์ และมักจะมีลาน สำหรับหนุ่มสาวใช้โยนลูกช่วงตอนปีใหม่ การเดินทาง ใช้เส้นทางเดียวกับทางไปน้ำตกศรีดิษฐ์ ทางหลวงหมายเลข ๒๓๒๕ โดยบ้านเล่าลืออยู่บริเวณ กม. ๑๖ นักท่องเที่ยวสามารถขับรถเที่ยวในบริเวณหมู่บ้านได้^๕

หมู่บ้านเพชรดำ ชุมชนชาวม้งในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นชุมชนที่ปรากฏร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของชาวลีซอที่อพยพมาจากอำเภอแม่แตง, อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๘ เริ่มแรกชาวลีซอกลืนน้ำมาสร้างบ้านเรือนบริเวณหน้าตลาดพัฒนา จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ มีกลุ่มคอมมิวนิสต์เข้ามาแทรกแซงวิถีชีวิตของชาวลีซอ เพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ความรุนแรงจึงจำต้องละทิ้งพืชผลทางการเกษตรในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวทั้งหมด แล้วอพยพเคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่ไปยังหมู่บ้านขอนหาด ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ภายใต้การดูแลของกองทัพบกที่ ๓ จากนั้นชาวลีซอบางส่วนได้อพยพกลับไปจังหวัดเชียงใหม่ และบางส่วนได้อพยพไปยังดอยมูเซอ อำเภอเมือง จังหวัดตาก เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเคยเป็นนิคมชาวเขามาก่อน แต่อยู่ได้ไม่นานชาวบ้านเริ่มมองเห็นว่าบริเวณดอยมูเซอมีการทำไร่เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การทำมาหากินค่อนข้างยากลำบาก จึงมีการเคลื่อนย้ายกับสู่บ้านขอนหาดอีกครั้งในปี พ.ศ.๒๕๒๒ ชาวลีซอได้รับความช่วยเหลือจากกองทัพบกที่ ๓ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และศูนย์พัฒนาสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเพชรบูรณ์ เรื่องการตั้งถิ่นฐานใหม่ ณ บ้านเพชรดำ ซึ่งในขณะนั้นมี

^๕ http://www.teethiao.com/th/view_travel.php?tid=๒๔๗๔ สืบค้น วันที่ ๓๐ กันยายน

เหตุการณ์สู้รบเป็นครั้งคราว หน่วยงานรัฐจึงสั่งห้ามไม่ให้ชาวบ้านเดินทางออกนอกเขตรัศมีที่กำหนด ภายหลังปี พ.ศ.๒๕๒๖ เหตุการณ์ที่ไม่สงบก็ได้ยุติลง ชาวบ้านจึงเริ่มจับจองพื้นที่ โดยทางป่าบริเวณใกล้เคียงให้เป็นที่ดินส่วนตัวโดยไม่ผ่านการจัดสรรที่ดินจากทางการ ในเวลาต่อมาทางภาครัฐจึงได้พิจารณาจัดสรรที่ดินทำกินชาวลีซอที่อยู่ในบ้านเพชรดำ

ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านเพชรดำ คือ กลุ่มชาติพันธุ์ลีซอ แต่เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ทางทิศใต้ของบ้านเพชรดำมีอาณาเขตติดต่อกับบ้านเล้าลือ (บ้านเล้าเน้ง) ซึ่งเป็นหมู่บ้านของชาวม้ง อีกทั้งพื้นที่บางส่วนของบ้านเพชรดำยังเป็นถิ่นฐานของชนเผ่าหลายชนเผ่า ส่งผลให้ชาวลีซอบ้านเพชรดำได้รับวัฒนธรรมของกลุ่มชนเผ่าใกล้เคียงเข้ามาในชุมชน โดยรับเอามาใช้ในรูปแบบของวัฒนธรรมรอง ด้านลักษณะครอบครัวของชาวลีซอบ้านเพชรดำมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว ในสังคมชาวลีซอบ้านเพชรดำมีทั้งแบ่งแซนตระกูลต่าง ๆ ทั้งหมด ๖ ตระกูล ได้แก่ ตระกูลสินจ้าง, ตระกูลสินเช่า, ตระกูลสินหมี่, ตระกูลสินยี่, ตระกูลสินย่าง, และตระกูลสี่มี โดยในแต่ละครอบครัวจะมีแซนตระกูลซึ่งแตกต่างกันออกไป ตระกูลสินจ้าง และตระกูลสินเช่า เป็นตระกูลที่มีสมาชิกมากที่สุดในหมู่บ้านเพชรดำ และชาวลีซอบ้านเพชรดำส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก ผลผลิตจากการเกษตรจะแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก เพื่อเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนตลอดระยะเวลา ๑ ปี และส่วนที่สอง คือผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่าย พื้นที่ชาวลีซอปลูกเพื่อเก็บผลผลิตไว้บริโภค คือ “ข้าวไร่” สาเหตุที่เรียกเช่นนี้ เนื่องจากชาวลีซอนั้นทำการปลูกข้าวในไร่ ซึ่งพันธุ์ข้าวที่ได้รับความนิยมมีอยู่ ๒ สายพันธุ์ ได้แก่ข้าวไร่เปลือกขาว (หะกุพู) และข้าวไร่เปลือกลาย (หะจาแหละ) นอกจากนี้ บางครัวเรือนมีการปลูกข้าวเหนียวไร่ แต่ไม่นิยมบริโภค นอกจากชาวลีซอบ้านเพชรดำยังนิยมปลูกผลไม้ไว้ในพื้นที่ที่ตั่งบ้านเรือนของตนสำหรับบริโภคภายในครัวเรือน

ชาวลีซอบ้านเพชรดำยังมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย อาศัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่รอบตัว ในการดำรงชีวิต อาทิในการทำเกษตรจะต้องใช้น้ำจากน้ำฝนที่ตกตามฤดูกาล รวมถึงการล่าสัตว์ป่าเพื่อบริโภคและจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ในการดำรงชีพ การหาสมันไพรป่า เพื่อนำมารักษาอาการเจ็บไข้ สำหรับเด็กชายและเด็กหญิงชาวลีซอในบ้านเพชรดำปัจจุบันมีหน้าที่เรียนหนังสือ แต่หากตนใดไม่ได้เรียนหนังสือจะต้องช่วยพ่อแม่ทำงาน วัยชราจะอยู่บ้านเลี้ยงหลาน ทอผ้า ปักผ้า จากใยกล้วยงแล้วนำมาตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าเป็นงานอดิเรก ส่วนวัยทำงานจะออกไปทำงานในไร่ซึ่งอยู่บนภูเขา

ชาวลีซอบ้านเพชรดำเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ปรากฏกลิ่นไอความเชื่อเรื่องการนับถือผีอย่างเข้มข้น มีการสร้างมายาคติมนต์เสน่ห์เกี่ยวกับผีและสิ่งลี้ลับเหนือธรรมชาติ ว่าเป็นสิ่งที่สามารถสร้างทั้งคุณและโทษให้กับมนุษย์มีประจำอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ ทุกหนแห่ง เช่น ผีไร่ (อะมิเน) ผีน้ำ (อียาเน) ผีหลวง (อิดามา) ผีเมืองหรือผีประจำหมู่บ้าน (อาปาหมุฮึ) เป็นต้น ผีที่ชาวลีซอได้เคารพและเกรงกลัวที่สุด คือ ผีหลวง เชื่อว่าเป็นผีที่อยู่บนยอดดอยสูงห่างไกลจากหมู่บ้าน โดยบริเวณนั้นจะสร้างศาลไว้ มี

มีใครกล้าเข้าใกล้ รองลงมา คือ ผีเมืองหรือ ปาหฺมุฮี เชื่อว่าอยู่บริเวณเนินเขานอกหมู่บ้านเพชรดำ คอยดูแลคุ้มครองให้หมู่บ้านมีแต่ความสงบสุข ภายในอาปาหฺมุฮีมีสิ่งที่ชาวลิซอบ้านเพชรดำนับถืออยู่ ๒ อย่าง คือ ศาลปู่ (อาปาหฺมุ) เป็นสิ่งที่ชาวลิซอให้ความเคารพนับถือสูงสุด เนื่องจากเชื่อว่าเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของชาวลิซอ และศาลย่า ตั้งอยู่เหนือศาล (ตาบียีคือกุ) ตั้งอยู่ศาลปู่เพื่อเป็นการให้เกียรติเจ้าที่ สาเหตุที่เรียกว่าศาลย่าสืบ เนื่องมาจากบ้านเพชรดำตั้งอยู่บนเขา ชาวลิซอแต่ละแห่งจึงจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามชื่อสถานที่ตั้งหมู่บ้านนั้น ๆ ในทุก ๒ ปี ชาวลิซอบ้านเพชรดำจะมีการจัดพิธีกรรมการเลี้ยงผีเป็นประจำสม่ำเสมอ โดยมีผู้นำทางความเชื่ออยู่ ๒ ประเภทได้แก่ผู้นำประกอบ (มื่อมื่อพะ) หรือหม่อผี (หนี่พะ)

นอกจากการนับถือศาลผีประจำหมู่บ้านแล้ว ชาวลิซอบ้านเพชรดำยังมีการนับถือผีบรรพบุรุษภายในครอบครัวโดยสร้างหิ้งบูชาไว้ภายในบ้าน ซึ่งลักษณะหิ้งบูชาของแต่ละสายตระกูลนั้นจะมีความแตกต่างกัน ในขณะที่ชาวลิซอบ้านเพชรดำส่วนใหญ่ นับถือผีเป็นศาสนาหลัก แต่ในปัจจุบันชาวบ้านบางส่วนได้เข้าร่วมนับถือศาสนาคริสต์ มีการเข้าโบสถ์เพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาทุกวันอาทิตย์ ภายในโบสถ์มีการจัดกิจกรรมการสอนภาษาลิซอ รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การร้องเพลง เป็นต้น^๖

บ้านเข็กน้อย ชุมชนชาวม้งในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ซึ่งบรรพบุรุษมีการอพยพย้ายถิ่นฐานมาจากประเทศจีนลงมาอยู่ทางตอนใต้ ในบริเวณพื้นที่ภาคเหนือของประเทศพม่า ประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และประเทศไทย ในช่วงประมาณสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยอาศัยอยู่ในหลายจังหวัดแถบภาคเหนือ ชาวม้งบ้านเข็กน้อยเป็นกลุ่มที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณเขตรอยต่อ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเลย และจังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อมาในช่วงปี พ.ศ.๒๕๑๐ เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ที่มีการต่อสู้ทำสงครามระหว่างรัฐบาลไทยกับกลุ่มพรรคคอมมิวนิสต์ โดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้เข้ามาเชิญชวนชาวม้งให้ต่อสู้กับรัฐบาล ชุมชนชาวม้งจึงถูกโจมตีจนเกิดความเสียหาย ชาวม้งต้องกระจัดกระจายไปอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ บางกลุ่มก็ไปเข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์ และเข้าไปอยู่ในป่า บางกลุ่มก็อพยพเข้าไปอยู่ในเมือง และจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเลย ปัญหาครั้งนี้ทำให้ชาวบ้านม้งที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นพี่น้องกันต้องแยกย้ายกระจ่ายกันไป

ต่อมาใน พ.ศ.๒๕๑๓ มีการเปิดพื้นที่บ้านเข็กน้อยเป็นค่ายทหารต่อสู้เพื่อแย่งชิงพื้นที่คืนมาจากคอมมิวนิสต์ ในพื้นที่เขตรอยต่อ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดพิษณุโลก และ

^๖ <https://wikicomunity.sac.or.th/community/๒๔> สืบค้น วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

จังหวัดเลย โดยตกลงกับชาวม้งในพื้นที่และให้คำมั่นว่าหากการสู้รบสิ้นสุดลงเมื่อใด จะให้มีสิทธิอยู่อาศัย และทำกินในที่ดินในพื้นที่ตลอดไป

พ.ศ.๒๕๑๔ ได้ตั้งหมู่บ้านเข็กน้อย ควบคู่ไปกับค่ายทหารกองร้อยชาวเขาอาสาสมัครที่ ๓๑ มีราษฎรชาวม้งจากศูนย์อพยพบ้านรักไทย หรือบ้านหนองแสง ตำบลบุ่งคล้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ บ้านเทิดไท อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก และบ้านหนองผึกก้าม ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน ๕๐ - ๖๐ ครอบครัว มาอยู่ในพื้นที่เป็นแนวร่วมในส่วนของคนพลเรือน ประชาชนได้เริ่มบุกเบิกได้จับจองที่ทำกินเพิ่มเติม ส่วนผู้ที่เคยจับจองที่ทำกินไหนดอยู่ก่อนก็กลับมาทำกินในที่ซึ่งตนเองเคยจับจอง และทำกินมาก่อนหน้านี้ มีการต่อสู้และปะทะกันอยู่ตลอดเวลา ต่อมาเมื่อทหารสามารถควบคุมพื้นที่ได้ จึงเริ่มก่อสร้างอาคารโรงเรียนบ้านเข็กน้อย ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา และที่ทำการของหน่วยงานอื่นที่จำเป็น และประกาศจัดตั้งเป็นหมู่บ้านตาม พ.ร.บ. ลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ ต่อมาได้มีการแยกออกเป็น ๒ หมู่บ้านเนื่องจากจำนวนประชากรมากขึ้น

พ.ศ.๒๕๑๕ ทหารขอใช้พื้นที่ ๒๐,๐๐๐ ไร่ เพื่อความมั่นคง โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ในขณะนั้น

พ.ศ.๒๕๑๖ มีการก่อสร้างถนนสายทุ่งสมอ - เขาค้อ โดยตัดแยกบริเวณถนนสายพิษณุโลก - หล่มสัก กม. ๑๐๐ (แคมป์สน) พ.ศ.๒๕๒๐ - ๒๕๒๗ มีโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก จุดมุ่งหมาย คือ ลดอิทธิพล ผกค. เพิ่มอิทธิพลแก่ฝ่ายรัฐบาล และเป็นพื้นที่นาร่องสำหรับพื้นที่อื่น ในเขตภาคเหนือ มีนโยบายตัดและโค่นต้นไม้ตลอดสองข้างทางออกไปฝั่งละ ๑ กม. เพื่อป้องกันการแอบซุ่มโจมตีของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) พ.ศ.๒๕๒๒ ชาวม้งในป่าที่เป็นแนวร่วมคอมมิวนิสต์เริ่มทยอยออกมามอบตัวต่อทางการ โดยมาอาศัยอยู่ร่วมกันที่บ้านเข็กน้อย เพราะอย่างยิ่งมีการสู้รบกันอยู่ ทุกคนจึงต้องอยู่รวมกันที่บ้านเข็กน้อยไปก่อน

พ.ศ.๒๕๒๓ - ๒๕๒๖ นโยบาย ๖๖/๒๓ ชาวม้งในป่าที่เป็นแนวร่วมคอมมิวนิสต์ออกมามอบตัวต่อทางการทั้งหมด เป็นอันสิ้นสุดการต่อสู้ด้วยอาวุธระหว่างรัฐบาลและคอมมิวนิสต์ โดยชาวม้งจะถูกจัดให้อยู่ตามพื้นที่เดิม เช่น บ้านทับเบิก บ้านตูดค้อ บ้านน้ำคับ บ้านน้ำจวง บ้านห้วยทราย บ้านน้ำไซ และบ้านเล้าลือ แต่ส่วนใหญ่ที่ไม่มีที่ไปก็มารวมกันอยู่ที่บ้านเข็กน้อย บ้านเข็กน้อยในขณะนั้นมีจำนวนประชากรที่หนาแน่นเป็นอย่างมาก ใน พ.ศ.๒๕๒๗ นโยบายความมั่นคงให้มีการขยายพื้นที่ทำกินออกไปทางทิศใต้ของบ้านเข็กน้อยฝั่งห้วยน้ำขุ่น หรือฝั่งขวาของถนนสายพิษณุโลก - หล่มสัก แต่ไม่มีมาตรการรองรับ ต่อมา มีการห้ามมิให้ชาวบ้านเข้าไปทำกินทำให้ประชาชนไม่มีที่ทำกิน และกระทบอย่างมากจนกลุ่มราษฎรผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผรท.) ส่วนใหญ่ต้องแยกย้ายไปตั้งจังหวัดตาก และจังหวัดอื่น ระหว่างพ.ศ. ๒๕๒๗ ถึง ๒๕๓๑

พ.ศ.๒๕๒๘ มีการลงทะเบียนและจัดทำรายการสัญชาติไทยให้แก่ชาวเขาที่ตกหล่น และชาวเขาที่ออกจากป่ามาอมบตัว พ.ศ.๒๕๓๒ บ้านเข็กน้อย ได้ยกฐานะเป็นตำบลเข็กน้อย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเป็นสภาตำบล ในปี พ.ศ.๒๕๓๗ เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ และในปี พ.ศ.๒๕๔๐ สภาตำบลเข็กน้อย ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐^๗

ประเพณีที่สำคัญที่สุดของชนเผ่าม้ง คือ ประเพณีปีใหม่ของม้ง ซึ่งจะตรงกับ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๒ โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในระยะเวลาระหว่างเดือนธันวาคม-มกราคมของทุกปี ประเพณีปีใหม่ม้งจะเป็นงานรื่นเริงที่จะจัดขึ้นหลังจากได้เก็บเกี่ยวผลผลิตในรอบปีเรียบร้อยแล้ว และเป็นการฉลองถึงความสำเร็จในการเพาะปลูกของแต่ละปี ซึ่งจะต้องทำพิธีบูชาถึงผีฟ้า ผีป่า ผีบ้าน ที่ให้ความคุ้มครองและดูแลความสุขสำราญตลอดทั้งปี รวมถึงเป็นการขอบคุณที่ได้อำนวยความสะดวกการเกษตรที่ได้มาในรอบปีด้วย แต่ละหมู่บ้านจะทำการฉลองกันอย่างพร้อมเพรียงกัน หรือตามวัน และเวลาที่สะดวกของแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งโดยมากจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี

ประเพณีฉลองปีใหม่ม้งนี้ชาวม้งเรียกกันว่า “น่อเป็ใจว้อ” แปลตรงตัวได้ว่า “กินสามสิบ” สืบเนื่องจากชาวม้งจะนับช่วงเวลาตามจันทรคติ โดยจะเริ่มนับตั้งแต่ขึ้น ๑ ค่ำ ไปจนถึง ๓๐ ค่ำ ซึ่งตามปฏิทินจันทรคติจะแบ่งออกเป็นข้างขึ้น ๑๕ ค่ำ และข้างแรม ๑๕ ค่ำ เมื่อครบ ๓๐ ค่ำ จึงนับเป็น ๑ เดือน ดังนั้นในวันสุดท้าย คือ ๓๐ ค่ำของเดือนสุดท้ายหรือเดือนที่ ๑๒ ของปีจึงถือได้ว่าเป็นวันส่งท้ายปีเก่า ซึ่งในวันปีใหม่นี้ของชาวม้งจัดเป็นงานประเพณีที่ชาวม้งรอคอยอย่างใจจดใจจ่อ เนื่องจากการพบปะกันระหว่างกลุ่มญาติมีประเพณีขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์และผู้อาวุโส เป็นวันที่หนุ่มๆ สาวๆ ในหมู่บ้านจะได้เลือกคู่ มีการจัดการแข่งขันกีฬาประเพณีและการละเล่นต่างๆ เช่น ลูกข่าง ลูกช่วง ยิงหน้าไม้ นอกจากการละเล่นที่สร้างความสนุกสนานแล้วชาวม้งก็ไม่ลืมที่จะทำพิธีกรรมต้อนรับปีใหม่ซึ่งจัดเป็นพิธีกรรมที่ชาวม้งให้ความเคารพศรัทธาตามวิถีที่บรรพบุรุษได้สืบทอดกันมา

ส่วนประเพณีการกินข้าวใหม่ จะทำกันในเดือน ตุลาคมของทุกปี ข้าวใหม่คือข้าวที่ปลูกขึ้นมาเพื่อที่จะเซ่นถวายให้กับ ผีปู่ผีย่า จะเริ่มเกี่ยวได้เมื่อรวงข้าวสุกแต่ยังไม่เหลืองมาก นำข้าวเปลือกที่นวดเรียบร้อยแล้วมาคั่วให้เมล็ดข้าวแข็งและเปลือกข้าวแห้ง เพื่อให้สะดวกในการตำข้าว

^๗ <https://wikicomunity.sac.or.th/community/๑๙๒๘> สืบค้น วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

^๘ <https://wisonk.wordpress.com> สืบค้น วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖.

ในอดีตนั้นนิยมการดำข้าวด้วยครกกระเดื่อง เมื่อดำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะนำข้าวมาหุงเพื่อเช่นให้ผู้ป่วย ย่า ทำโดยการนำไก่ตัวผู้มาเช่นให้วัดงมีประตูก่อน

ปัจจุบันนี้ ชุมชนชาวม้ง กลับกลายเป็นชุมชนที่มีเสน่ห์ ที่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเขาค้อ อยากรจะแวะไปชมไปสัมผัสวิถีชีวิตของชนเผ่าที่มีอัตลักษณ์อันโดดเด่นนี้ และเลือกซื้อสินค้าที่ถกกรรม อันปราณีตบรรจงจากฝีมือเหล่าแม่บ้านชาวม้งกลับไปเป็นที่ระลึกด้วย นับว่าเป็นสีสันทางวัฒนธรรมที่ สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์เลยทีเดียวที่ได้มีชนเผ่าม้งมาอยู่อาศัยร่วมแผ่นดินเดียวกันอย่างมีความสุข ใน “เพชรบูรณ์ คือ ดินแดนแห่งความสุขของคนอยู่และผู้มาเยือน” แห่งนี้

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

แนวคิดเกี่ยวกับ “ผลิตภัณฑ์” ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลากหลายความคิด ดังต่อไปนี้

นพรัตน์ ภูมิวุฒิสาร^๙ กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคสินค้า อุตสาหกรรม และการบริการในการออกแบบรูปร่าง สี สัน หีบห่อ การใช้ชื่อยี่ห้อ การบริการและ สัญลักษณ์ เป็นต้น

วารุณี ดันตวิงศ์วานิช และคณะ^{๑๐} กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง การ ผสมผสานของสินค้า และบริการที่กิจการเสนอต่อตลาดเป้าหมาย ประกอบด้วยความหลากหลาย คุณภาพ การออกแบบ รูปแบบ ตราผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การบริการ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ^{๑๑} กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ หมายถึงสิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจเพื่อ สนองความต้องการของลูกค้า ให้พึงพอใจ ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจจะมีตัวตน หรือไม่มีตัวตนก็ได้ ผลิตภัณฑ์จึงประกอบด้วยด้วย สินค้า บริการ ความคิด สถานที่ องค์กร หรือบุคคล ผลิตภัณฑ์ต้องมี ธรรมชาติประโยชน์ มีคุณค่าในสายตาลูกค้า

^๙ นพรัตน์ ภูมิวุฒิสาร, การจัดการส่งเสริมการตลาด, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๒.

^{๑๐} วารุณี ดันตวิงศ์วานิช และคณะ, หลักการตลาด, (กรุงเทพมหานคร: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอินโดไชน่า, ๒๕๔๖), หน้า ๒๔.

^{๑๑} ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, การบริหารการตลาดยุคใหม่, (กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา, ๒๕๔๑), หน้า ๓๕.

ธำรง อุทุมไพจิตรกุล^{๑๒} กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ คือสินค้าและบริการที่ธุรกิจผลิตออกจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้มาจากการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคโดยวิธีการวิจัยและพัฒนา

พิบูล ทีปะपाल^{๑๓} กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับส่วน ประสมด้าน ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การวางแผน และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เหมาะสม เพื่อวางตลาดปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ กำหนดจำนวนและชนิดของ ผลิตภัณฑ์ในแต่ละสายผลิตภัณฑ์ใหม่ได้เหมาะสมกับตลาดเป้าหมาย รวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับ ตราสินค้า (branding) การบรรจุภัณฑ์ (packaging) และการตัดสินใจด้านอื่น ๆ เกี่ยวกับลักษณะ ผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

พิเชษฐ หลังทรัพย์^{๑๔} กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ หมายถึง การนำปัจจัยเข้าอันประกอบด้วย วัตถุดิบ วัสดุ เครื่องจักรกล และการจัดการมาผ่านกระบวนการผลิตและแปรรูปออกมาเป็นสินค้า และผ่านการตรวจเช็คและคัดผลิตภัณฑ์ที่ชำรุดออก จากนั้นทำการบรรจุกล่องส่งออกจำหน่าย ซึ่งกระบวนการจะต้องใช้ทักษะและเทคนิคการวางแผนการจัดองค์การและการจัด กำลังคน การสั่งการ และการควบคุมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตหรือกระบวนการแปรรูป ปัจจัยการผลิตที่ดี ก่อให้เกิดสินค้าที่ดีการบริการที่มีคุณลักษณะเฉพาะตรงตามที่กำหนดในปริมาณที่ต้องการ

เพ็ญศรี เขมะสุวรรณ^{๑๕} กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่เสนอให้แก่ตลาด ที่สามารถตอบสนองความจำเป็นหรือความต้องการของลูกค้าให้ได้รับความพอใจ ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยสินค้าที่มีตัวตนจับต้องได้ สัมผัสได้หรือเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตนจับต้องไม่ได้ ได้แก่ บริการต่างๆ ความคิด เป็นต้น

สุปัญญา ไชยชาญ^{๑๖} กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ แต่ละรายการที่มีวางจำหน่ายอยู่ตามท้องตลาด จำนวนมากมายทุกวันนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งสามกลุ่มในระบบการตลาด อันได้แก่ ผู้ผลิต ผู้ขาย และ

^{๑๒} ธำรง อุทุมไพจิตรกุล, เศรษฐศาสตร์การจัดการ, (กรุงเทพมหานคร: Diamond in Business World, ๒๕๔๒), หน้า ๓๙.

^{๑๓} พิบูล ทีปะपाल, หลักการตลาดยุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑, (กรุงเทพมหานคร: มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค, ๒๕๔๕), หน้า ๗๑.

^{๑๔} พิเชษฐ หลังทรัพย์, การจัดการธุรกิจเบื้องต้น, (นนทบุรี: เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์, ๒๕๔๖), หน้า ๑๔.

^{๑๕} เพ็ญศรี เขมะสุวรรณ, การวิจัยตลาด, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๔๘), หน้า ๙.

^{๑๖} สุปัญญา ไชยชาญ, หลักการตลาด, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: พี.เอ.อีฟวิง, ๒๕๔๓), หน้า ๒๑๘.

ผู้บริโภค อาจเป็นคนละอย่างเพราะต่างคนก็ต่างมุมมอง เช่น เชื้อขัดเพียงหนึ่งเส้น ผู้ผลิตอาจคิดถึงความต้องการของตลาด การออกแบบ วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต กรรมวิธีการผลิตต้นทุน การผลิต และกำไรที่จะได้รับ ส่วนผู้ขายอาจคิดถึงความสะดวกดูแลลูกค้า ความคงทนถาวร ราคาที่ต้องชำระ และความภูมิใจเมื่อได้คาดไปอวดเพื่อน เป็นต้น

วิทวัส รุ่งเรืองผล^{๑๗} กล่าวว่าแนวคิดนี้เกิดขึ้นหลังจากยุคแนวคิดเน้นการผลิตเฟื่องฟู มีการผลิตสินค้าได้มากขึ้นในต้นทุนที่ไม่ได้เปรียบเสียเปรียบกันมากนัก ผู้บริโภคจึงเริ่มตระหนักถึงคุณภาพของสินค้ามากขึ้น ในยุคนั้นนักการตลาดเริ่มให้ความสำคัญกับแนวคิดเน้นผลิตภัณฑ์ โดยมุ่งพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพสูงกว่าเดิม เช่น รถที่แข็งแรงขึ้น มีความเร็วสูงขึ้น วิทวัสมีเสียงซัดเจนขึ้น เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การที่ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดีบางครั้งก็ยังไม่ใช่ว่าผู้บริโภคต้องการ อาจเป็นเพราะราคาแพงเกินไป หรือผู้บริโภคไม่รู้สึกว่าคุณภาพหรือคุณสมบัติที่ดีขึ้นของสินค้าเป็นสิ่งจำเป็น เช่น เครื่องเล่นวีดีโอเทปที่ตั้งโปรแกรมอัดเทปได้ล่วงหน้า ๑ เดือน ผู้บริโภคส่วนใหญ่อาจไม่รู้สึกรอยอยากจ่ายเงินแพงขึ้นเพื่อคุณสมบัตินี้ เพราะเทปไม่มีโอกาสใช้งานตามคุณสมบัตินี้ ทำให้สินค้าที่มีคุณภาพสูงบางครั้งกลับมียอดจำหน่ายไม่สูงนัก

จากการศึกษาข้างต้น สรุป แนวคิดของผลิตภัณฑ์ ได้ว่า ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่ต้องได้และสิ่งที่จับต้องไม่ได้ ซึ่งอยู่ในรูปแบบผลิตภัณฑ์ และการบริการเพื่อนำไปเสนอขายต่อตลาดโดยจะต้องไม่มีขีดความสามารถในการตอบสนองความต้องการต่อความจำเป็นและความต้องการของผู้บริโภค

๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์

๒.๓.๑ แนวคิด ทฤษฎี การพัฒนาผลิตภัณฑ์

การพัฒนา มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Development แปลว่า การเปลี่ยนแปลงทีละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น แลเหมาะสมกว่าเดิม หรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ^{๑๘}

^{๑๗} วิทวัส รุ่งเรืองผล, หลักการตลาด Principle of Marketing, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๒.

^{๑๘} พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๘), หน้า ๒๓๘.

การพัฒนา ในความหมายของนักพัฒนบริหารศาสตร์จะมีขอบข่ายกว้างขวางกว่า ความหมายจากรูปศัพท์ ความหมายโดยทั่วไป และความหมายทางเศรษฐศาสตร์ที่กล่าวมาแล้วเพราะ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งในด้านคุณภาพ (ดีขึ้น) ปริมาณ (มากขึ้น) และ สิ่งแวดล้อม (มีความเหมาะสม) ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว^{๑๙}

ในทางเทคโนโลยี การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบอุตสาหกรรม และการผลิต ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้วยนักวิทยาศาสตร์และนักประดิษฐ์ ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงจากสังคม ประเพณีนิยม เป็นสังคมสมัยใหม่ที่ทันสมัย^{๒๐}

การพัฒนา ในความหมายของนักวางแผน จะเป็นไปอีกแนวทางหนึ่ง โดยอาจสรุปได้ว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้า ในลักษณะของแผนและ โครงการ แล้วบริหารหรือจัดการให้เป็นไปตามแผนและโครงการจนประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ จะเห็นได้ว่าความหมายของการพัฒนาทางการวางแผนกำหนดให้ การพัฒนาเป็นกิจกรรมของมนุษย์ และเกิดขึ้นจากการเตรียมการล่วงหน้าเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงที่ ไม่ได้เกิดจากการวางแผนโดยมนุษย์ ไม่ใช่การพัฒนาในความหมายนี้^{๒๑}

ในทางพระพุทธศาสนา การพัฒนา มาจากคำภาษาบาลี วัฒนะ แปลว่า เจริญ แบ่งออกได้ เป็น ๒ ส่วน คือ การพัฒนานคน เรียกว่า ภาวนา กับการพัฒนาสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่คน เช่น วัตถุ สิ่งแวดล้อม ต่างๆ เรียกว่า พัฒนา หรือวัฒนา เช่น การสร้างถนน บ่อน้ำ อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องของการ เพิ่มพูนขยาย ทำให้มากหรือทำให้เติบโตขึ้นทางวัตถุ และได้เสนอข้อคิดไว้ว่า คำว่า การพัฒนา หรือ คำว่า เจริญนั้นไม่ได้แปลว่าทำให้มากขึ้น เพิ่มพูนขึ้นอย่างเดียวเท่านั้น แต่มีความหมายว่า ตัดหรือทิ้ง เช่น เจริญพระเกศา คือตัดผม มีความหมายว่า รก เช่น “นสียา โลภทณฺโณ” แปลว่า อย่าเป็นคนรก โลกอีกด้วย ดังนั้น การพัฒนาจึงเป็นสิ่งที่ทำแล้วมีความเจริญจริงๆ คือ ต้องไม่เกิดปัญหาติดตามมา

^{๑๙} สนธยา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๔.

^{๒๐} นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, **ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท**, ในเอกสารการสอนชุด วิชาการพัฒนาชุมชน หน่วยที่ ๑ – ๗, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๙๕.

^{๒๑} สนธยา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๔.

หรือไม่เสื่อมลงกว่าเดิม ถ้าเกิดปัญหา หรือเสื่อมลง ไม่ใช่เป็นการพัฒนา แต่เป็นหายนะ ซึ่งตรงกันข้ามกับการพัฒนา^{๒๒}

นักสังคมวิทยาได้ให้ความหมายของ การพัฒนา ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม ซึ่งได้แก่ คน กลุ่มคน การจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางสังคม ด้วยการจัดสรรทรัพยากรของสังคมอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ^{๒๓}

การพัฒนา เป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการที่ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนต่อชีวิตและการทำงาน การเปลี่ยนแปลงสถาบันต่างๆ ทางสังคม วัฒนธรรม และการเมือง^{๒๔}

การพัฒนา หมายถึง การที่คนในชุมชนและสังคมโดยส่วนรวมได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อปรับปรุงความรู้ความสามารถของตนเอง และร่วมกันเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของตนเอง ชุมชน และสังคมให้ดีขึ้น^{๒๕}

การพัฒนาเป็นเสมือนกลวิธี หรือมรรควิธี (Mean) ที่ทำให้เกิดผล (Ends) ที่ต้องการ คือ คุณภาพชีวิต ชุมชน และสังคมให้ดีขึ้น^{๒๖}

สรุปได้ว่า การพัฒนา นั้นหมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงตามแผนด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า หรือเป็กระบวนการดเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนด เป็นการพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม และได้มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม และการผลิตเพื่อส่งออก โดยอาศัยทรัพยากรทางธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์มาใช้ในการขยายฐานการผลิตเพื่อสร้างรายได้ และการมีงานทำ ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมสำหรับช่วงเวลานั้น

^{๒๒} พระราชวรมุนี (ประยูรย์ ปยุตโต), ทางสายกลางของการศึกษาไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๐), หน้า ๑๖ – ๑๘.

^{๒๓} ทิตยา ศรีสันติสุข, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร: ไทยพัฒนาพานิช, ๒๕๒๗), หน้า ๓๕๔.

^{๒๔} Streeten, Paul, The Frontiers of Development studies, (London: Macmillan, ๑๙๗๒), p. ๓.

^{๒๕} สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, สังคมไทยแนวทางการวิจัยและพัฒนา, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๒๕), หน้า ๑๗๙.

^{๒๖} ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, การพัฒนาชุมชน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร: บากกอกบลิ้ง, ๒๕๓๔), หน้า ๒.

๒.๓.๒ ความหมายของการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ความหมายของการพัฒนาผลิตภัณฑ์

นักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงความหมายของ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development) ไว้ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ แบบริเริ่ม การปรับปรุงของธุรกิจให้มีคุณสมบัติดีขึ้น โดยผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product) มีลักษณะ ดังนี้

๑) มีลักษณะริเริ่มหรือเป็นเอกลักษณ์ (Innovated Product) กล่าวคือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะแตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ โดยสามารถสนองความต้องการเดิม หรือความต้องการใหม่ของผู้ซื้อได้

๒) ผลิตภัณฑ์ที่สามารถทดแทนผลิตภัณฑ์เดิม แต่มีลักษณะแตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิมอย่างเห็นได้ชัด หรือมีการปรับปรุงใหม่ (Modified Product)

๓) ผลิตภัณฑ์เลียนแบบ (Me - too) เป็นผลิตภัณฑ์สำหรับบริษัทแต่เก่าสำหรับตลาดสินค้านั้น^{๒๗}

น้ำทิพย์ วิภาวิน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การทำให้ผลิตภัณฑ์มีลักษณะ และปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งต้องคำนึงถึงการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น^{๒๘}

พิบูล ทีปะपाल การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การนำเสนอผลิตภัณฑ์ต่อตลาดที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า และเพื่อผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพสูง ราคาต่ำ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน การตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ประกอบด้วย การค้นหาและประเมินความคิด การเลือกแนวความคิดเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ประกอบด้วย การค้นหาและประเมินความคิด การเลือกแนวความคิดเพื่อพัฒนา

^{๒๗} ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, หลักการพัฒนาผลิตภัณฑ์, (กรุงเทพมหานคร : สบายดี, ๒๕๔๓)

หน้า ๗๒.

^{๒๘} น้ำทิพย์ วิภาวิน, ทักษะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยุคใหม่, (กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดดูเคชั่น, ๒๕๔๖),

หน้า ๕.

ผลิตภัณฑ์ที่เชื่อว่าจะประสบผลสำเร็จมากที่สุด การกำหนดโปรแกรมการตลาด การนำผลิตภัณฑ์เพื่อทดสอบตลาดรวมทั้งการแนะนำผลิตภัณฑ์^{๒๙}

พงษ์ ผาจิตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง กระบวนการทำสิ่งใหม่และเป็นสิ่งใหม่ในตัวของมันเอง^{๓๐}

ศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม^{๓๑}

สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ดีขึ้น โดยการเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าไปในสายผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ การปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ และผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ โดยสามารถสนองความต้องการเดิม หรือความต้องการใหม่ของผู้ซื้อได้

หลักการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development) ผลิตภัณฑ์ใหม่มีหลักการดังนี้

๑. การทดแทนผลิตภัณฑ์เก่าของกิจการนั้นคือ ผลิตภัณฑ์เดิมที่วางตลาดไปแล้วโดยปกติจะมีอายุขัย เช่นเดียวกับสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ตามแนวคิดและข้อเท็จจริงในเรื่อง “วงจรชีวิตผลิตภัณฑ์” (Product Life Cycle) ดังนั้นเมื่อผลิตภัณฑ์ตัวเดิมเสื่อมความนิยม หรือกำลังจะตายไปกิจการก็จำเป็นต้องหาผลิตภัณฑ์ใหม่มาเสริมแทนที่ผลิตภัณฑ์เดิม

๒. ความอยู่รอด และการเจริญเติบโตของกิจการ ทั้งนี้เพราะผลิตภัณฑ์ใหม่มีความสำคัญอย่างมากต่อความอยู่รอดและการเจริญเติบโตของกิจการนั้น ๆ กิจการใดก็ตามที่หวังพึ่งเฉพาะแต่ผลิตภัณฑ์เก่า ๆ ที่เคยจำหน่ายอยู่เดิมก็จะต้องเลิกกิจการ หรือเลิกการขายผลิตภัณฑ์นั้น

๓. ผลิตภัณฑ์เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญตัวหนึ่ง ในการกำหนดความสามารถในการทำกำไรได้ของกิจการนั้น ไม่ว่าจะวัดออกมาในรูปของอัตราผลตอบแทนทางด้านกำไร หรือในรูปของอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

^{๒๙} "พิบูล ทีปะปาล, การบริหารการตลาด - Marketing Management, (กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, ๒๕๕๗), หน้า ๖๙.

^{๓๐} พงษ์ ผาจิตร, เปิดโลกธุรกิจให้เจ้าน้อย, (กรุงเทพมหานคร : เนชั่น, ๒๕๔๗), หน้า ๕๓.

^{๓๑} ศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์, วิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กับองค์กร, (มกราคม, ๒๕๔๔), หน้า ๙๓.

๔. การตอบสนองความจำเป็น และความต้องการของผู้บริโภค ในปัจจุบันความจำเป็นและความต้องการของผู้บริโภคได้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ลักษณะของความต้อการนั้นวันแต่จะมีมากขึ้น และเปลี่ยนแปลงเพิ่มความสับสนยิ่งขึ้นตลอดเวลา ผู้บริโภคจึงต้องการที่จะมีผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เข้าในตลาด เพื่อเปิดโอกาสให้มีโอกาสได้ทำการเลือกสรรได้มากขึ้น

๕. ผลิตภัณฑ์ที่วางตลาดโดยทั่ว ๆ ไปมักจะมีอายุสั้นมาก ประกอบกับการหาแนวคิดสำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นสิ่งที่ทำได้ยากยิ่งขึ้น โดยการลงทุนในการวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้องทุ่มเงินเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการตัดสินใจทางด้านผลิตภัณฑ์ใหม่จึงเพิ่มพ้ความสำคัญยิ่งขึ้น

๖. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ หรือเทคโนโลยีเป็นตัวเร่งที่ทำให้ผลิตภัณฑ์เดิมตายเร็วยิ่งขึ้น หากกิจการไม่อาจมองเห็นปัญหาได้ทันการณ์ และเตรียมรับมือด้วยผลิตภัณฑ์ใหม่ทีผ่านการศึกษาวิเคราะห์อย่างถ่องแท้แล้ว โอกาสที่จะอยู่รอดและเจริญเติบโตตามทีต้องการก็จะเป็นไปได้นยาก^{๓๒}

ลักษณะของผลิตภัณฑ์

การปักผ้าเพื่อใช้ติดประดับบริเวณต่าง ๆ ของเสื้อผ้าเป็นสิ่งที่ผู้หญิงกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องทำเป็นทุกคนต้องทำใส่เอง เพราะผู้ชายกลุ่มชาติพันธุ์จะไม่ปักผ้า ผู้หญิงกลุ่มชาติพันธุ์จึงต้องร่ำเรียนวิชาปักผ้าจากผู้ที่เป็นมารดาของตนตั้งแต่อายุยังไม่ถึง ๑๐ ปี แต่ชาวกลุ่มชาติพันธุ์จะไม่นิยมใช้สีแดงประดับบนเสื้อผ้า เพราะมีความเชื่อว่า สีแดงเป็นสีรุนแรง เป็นสีที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุไม่เป็นมงคล จะใช้เฉพาะงานศพเท่านั้น

ศิลปะลวดลายบนผืนผ้ากลุ่มชาติพันธุ์เผ่าม้ง มีทั้งการปัก การเย้น และการเขียนเทียน (การเขียนลายเทียน) ผ้าปักส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้ายทอมือ และผ้าใยกล้วยขง เทคนิคที่ใช้ในการปักผ้าจะมี ๒ แบบ คือปักแบบกากบาทคล้ายลายปักโครสติก และอีกแบบหนึ่ง คือ การปักแบบปะติดเอกลักษณ์ลวดลายที่ปรากฏบนผืนผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์เผ่าม้งก็มีหลากหลาย เช่น

^{๓๒} มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สภาวะตลาดปัจจุบันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔), หน้า ๘๓.

แผนภาพที่ ๒.๑ : การปักผ้าแบบกากบาท

แผนภาพที่ ๒.๒ : ผ้าปักม้ง

ลักษณะ และลวดลายดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ลวดลายที่ถูกสร้างสรรค์จากจินตนาการเลียนแบบจากธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว วิถีชีวิต ลวดลายจึงได้รับอิทธิพลมาจากความเชื่อ ตำนาน หรือเรื่องเล่า และลวดลายที่มีการปรับเปลี่ยนยุคให้เข้ากับยุคสมัยตามความต้องการของผู้บริโภค

ประเภทของการพัฒนาผลิตภัณฑ์

เมื่อผลิตภัณฑ์ถูกนำออกสู่ตลาด แสดงถึงการเริ่มต้นของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ ระยะเวลาที่ผ่านไปจะมียอดขายเพิ่มขึ้นมากบ้าง น้อยบ้าง เป็นการแสดงถึงการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์นั้น หากผลิตภัณฑ์ได้รับการยอมรับจากตลาดเป็นอย่างดียอดขายจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อผู้ซื้อไม่ต้องการผลิตภัณฑ์นั้น ยอดขายจะตกต่ำลง ในที่สุดผลิตภัณฑ์นั้นก็จะหายไปจากตลาด แต่จะมีผลิตภัณฑ์ใหม่เข้ามาสู่ตลาดแทนผลิตภัณฑ์เก่าที่ล้าสมัยซึ่งผู้ต้องการซื้ออีกต่อไป ผลิตภัณฑ์ใหม่ส่วนหนึ่งอาจได้รับการต้อนรับจากตลาด แต่ผลิตภัณฑ์อีกหลายชนิดไม่สามารถเข้าสู่ตลาดจนลูกค้ายอมรับได้ ดังนั้น

ระยะเวลาที่ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดจะอยู่ในตลาดจึงไม่เท่ากัน เป็นการแสดงให้เห็นวงจรชีวิตที่สั้น หรือยาวของผลิตภัณฑ์ซึ่งคล้ายกับวงจรชีวิตของคนเรา และจะเกิดวงจรชีวิตใหม่เข้ามาแทนที่วงจรเดิมอย่างนี้ตลอดไปเรื่อย ๆ วงจรใหม่ที่เกิดขึ้นอาจจะมาจากผลิตภัณฑ์ใหม่มีเทคโนโลยีสูงกว่า มีประสิทธิภาพดีกว่า หรือตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป^{๓๓}

โดยสามารถแบ่งประเภทของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ

๑. ขั้นแนะนำผลิตภัณฑ์ (Product Introduction) ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เริ่มนำออกสู่ตลาดในครั้งแรกยังไม่เป็นที่รู้จักของผู้ซื้อหรือผู้บริโภค ดังนั้น ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายต้องเสนอรายละเอียดของสินค้า โดยอาศัยในการส่งเสริมการตลาด (Promotion) เพื่อติดต่อกับผู้บริโภคให้ทราบว่า มีสินค้าใหม่ออกสู่ตลาด ภาระค่าใช้จ่ายในการ ขยายของขั้นแนะนำจะสูงผู้ผลิตที่เป็นผู้บุกเบิกตลาด (Pioneer) อีกทั้งอยู่ในภาวะที่มีการเสี่ยงภัยสูงมาก หากการตัดสินใจยอมรับผลิตภัณฑ์ใหม่น้อย ความต้องการสินค้าไม่แน่นอน ผู้บุกเบิกตลาดใหม่ต้องประสบกับการลงทุนสูงในการผลิต ค่าใช้จ่ายในการขยาย ขณะที่รายได้อาจยังไม่มีหรือมีน้อยมาก ฉะนั้นกิจการที่นำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ขั้นแนะนำ ในช่วงแรกจะประสบภาวะการขาดทุน

ดังนั้น การจัดกลยุทธ์การตลาดในขั้นแนะนำผลิตภัณฑ์จะเน้นเรื่องการส่งเสริมการตลาด และการสื่อสารให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย การส่งเสริมการตลาดจะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า ผ่านสื่อโฆษณาประเภทต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ รวมทั้งการใช้พนักงานขายในการกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัว และเกิดการยอมรับในผลิตภัณฑ์ใหม่ เนื่องจากผู้ซื้อส่วนใหญ่จะซื้อผลิตภัณฑ์ที่ตนเองคุ้นเคย รู้จักสินค้าดีอยู่แล้ว ดังนั้นจะต้องใช้สื่อการส่งเสริมการขาย เช่น การแจกตัวอย่างหรือการสาธิต ช่วยให้ผู้ซื้อได้มีโอกาสทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ จึงจะเกิดการยอมรับในตัวผลิตภัณฑ์ติดตามมาได้^{๓๔}

๒. ขั้นตลาดเจริญเติบโต (Market Growth) การยอมรับในตัวผลิตภัณฑ์จะส่งผลให้ยอดขายเพิ่มสูงขึ้น และเพิ่มในอัตราที่เร็ว ดังนั้น ในช่วงต้นของขั้นเติบโต ผู้บุกเบิกตลาดจะได้รับผลประโยชน์จากกำไรที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากไม่มีคู่แข่งในตลาด ถือเป็นรางวัลที่ผู้บุกเบิกจะได้รับ แต่

^{๓๓} สนธยา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๕) หน้า ๕๓.

^{๓๔} กิติพัฒน์ นนทปัทมเดกุล, **การวิจัยเชิงคุณภาพในสวัสดิการสังคม: แนวคิดและวิธีการวิจัย**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐), หน้า ๕๓.

มักจะมีโอกาสได้ไม่นานเพราะคู่แข่งทั้งหลาย จะเริ่มได้กลิ่นกำไรและทยอยกันเข้ามาขอส่วนแบ่งตลาด จากหนึ่งเป็นสองและเพิ่มขึ้นเรื่อย ช่วงเวลาที่คู่แข่งเข้ามาสู่ตลาดจะเร็วหรือช้า ขึ้นอยู่กับอัตราการเจริญเติบโตของความต้องการในผลิตภัณฑ์นั้น ส่วนอัตรากำไรมากหรือน้อยจะเป็นสิ่งจูงใจให้คู่แข่งเข้ามามากหรือน้อยรายเช่นกัน อย่างไรก็ตามการแข่งขันในชั้นตลาดเจริญเติบโตจะยังเป็นลักษณะการแข่งขันน้อยราย อาจเพียง ๒ - ๓ ราย

เมื่อเริ่มมีคู่แข่งเกิดขึ้น ผู้บุกเบิกจะต้องเปลี่ยนวิธีการในการส่งเสริมการตลาดโดยไม่จำเป็นที่จะใช้ตัวอย่างหรือสาธิตอีกต่อไป แต่ต้องหันไปเน้นการสร้างความชอบตราสินค้าให้มากขึ้น (Brand preferences) การโฆษณาจะหันไปเน้นให้ลูกค้าเจาะจงเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของเรา แทนที่จะซื้อของคู่แข่ง

การที่ยอดขายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความต้องการของผู้ซื้อแสดงอย่างชัดเจนว่า เป็นแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นทำให้มีการกระจายสินค้า การจัดจำหน่ายให้กว้างขวางมากขึ้น การจัดสินค้าไปให้กับสมาชิกต่าง ๆ ในช่องทางการจำหน่าย ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่แสดงแนวโน้มของตลาดที่ดี โดยเฉพาะในกรณีสินค้าอุปโภค

๓. ชั้นตลาดอิ่มตัว (Market Maturity) วงจรชั้นอิ่มตัวเกิดจากผู้ซื้อส่วนใหญ่ได้ซื้อผลิตภัณฑ์มาบริโภคกันทั่วหน้า ประกอบกับมีคู่แข่งมาเสนอขายผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นส่วนส่งเสริมให้ลูกค้าต่าง ๆ มีโอกาสซื้อผลิตภัณฑ์เร็วขึ้น คู่แข่งขันที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ เกิดจากแรงจูงใจด้านกำไรที่ดี จะทำให้ส่วนแบ่งของตลาดที่ผู้ผลิตแต่ละรายได้รับลดน้อยลง ประกอบกับผู้ซื้อเริ่มให้ความสนใจน้อยลง ยอดขายจะไม่เพิ่มขึ้นมากเหมือนชั้นตลาดเจริญเติบโต และในที่สุดอัตราการเพิ่มจะหยุดนิ่ง หากไม่มีการแก้ไข ความต้องการในตลาดสินค้านี้จะตกต่ำลง อาจเพราะลูกค้ามีสินค้านี้แล้ว ลูกค้าเบื่อหน่ายแล้ว หรือต้องการแสวงหาสินค้าใหม่หรืออาจเพราะผู้ผลิตได้ แนวคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ การที่มีคู่แข่งเข้ามาในตลาดมากทำให้ผู้ผลิตทุกรายต้องพยายามแย่งส่วนแบ่งตลาดให้มากที่สุด จึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ให้แปลกใหม่ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้าง ความแตกต่างให้กับตัวผลิตภัณฑ์^{๓๕}

๔. ชั้นยอดขายตกต่ำ (Sales Decline) เมื่อผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้นถึงจุดอิ่มตัว หากไม่ได้รับการแก้ไข ผลิตภัณฑ์นั้นจะเริ่มมียอดขายลดลงเรื่อย ๆ อาจเนื่องมาจากผลิตภัณฑ์ใหม่กว่ามาแทนที่ในตลาด ลูกค้าจึงหันไปซื้อผลิตภัณฑ์ใหม่แทน การที่ยอดขายลดลงจะทำให้ส่วนแบ่งตลาดของผู้จำหน่าย

^{๓๕} ศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์, วิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กับองค์กร, มกราคม, ๒๕๔๘, หน้า ๑๔๓.

แต่ละรายลดลงไปด้วย ดังนั้น การขาดทุนจะเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ผู้ผลิตที่มีฐานะการเงินมั่นคง มีส่วนแบ่งตลาดมากกว่าอาจจะอยู่ในตลาด เพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ต่อไป แต่ผู้ผลิตรายเล็ก ๆ ที่มีทุนน้อยจะค่อย ๆ ถอนตัวออกจากตลาดเพราะไม่สามารถรับภาระการขาดทุนได้

กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์

โดยกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์มี ๔ ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ ๑ การสร้างแนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Idea Generation) เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการค้นหาคำคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งเป็นความคิดที่มองเห็นช่องทางที่จะขายผลิตภัณฑ์นั้น ในขั้นนี้จึงเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้นหาแหล่งความคิดและวิธีการในการค้นหาคำคิด

ขั้นที่ ๒ การกลั่นกรองและการประเมินความคิด (Screening and Evaluation of Idea) เป็นการพิจารณาการกลั่นกรองความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นจากขั้นหนึ่งว่า ความคิดใดที่จะนำมาวิเคราะห์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ในขั้นต่อไป

ขั้นที่ ๓ การพัฒนาแนวความคิดและการทดสอบแนวความคิด (Concept Development and Testing) เป็นงานที่จะต้องกระทำหลังจากผ่านกระบวนการกลั่นกรองความคิดจากขั้นที่ ๒ แล้วในขั้นที่ ๓ นี้เป็นการพัฒนาแนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตได้สร้างขึ้น และการสร้างความคิดที่มีต่อผลิตภัณฑ์ให้เกิดกับผู้บริโภค รวมทั้งภาพลักษณ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคมองผลิตภัณฑ์จริง ๆ ส่วนการทดสอบความคิด (Concept Testing) หมายถึง การนำความคิดไปทดสอบกับกลุ่มผู้บริโภคเพื่อดูความรู้สึกนึกคิดและการยอมรับความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ถ้าความคิดนั้นมีความเป็นไปได้ก็จะนำไปสู่ขั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ขั้นที่ ๔ การพัฒนากลยุทธ์การตลาด (Marketing Strategy Development) เป็นการพัฒนาเครื่องมือการตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดเป้าหมาย ประกอบด้วย ๓ ส่วนคือ (๑) ขนาดโครงสร้างและพฤติกรรมของตลาดเป้าหมาย (Target Market's Size, Structure and Behavior) (๒) การพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด (Marketing Strategy) (๓) ยอดขายและกำไรตามเป้าหมายในระยะยาว (Long - run Sales and Profit Goods) และกลยุทธ์ทางการตลาด (Marketing Mix Strategies)

ขั้นที่ ๕ การวิเคราะห์ทางธุรกิจ (Business Analysis) เป็นการพิจารณาว่าความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่คัดเลือกไว้จะมีความเป็นไปได้เพียงใดในทางธุรกิจ งานในขั้นนี้ประกอบด้วย (๑) กำหนดลักษณะผลิตภัณฑ์ (๒) คำนวณคะแนนความต้องการซื้อของตลาด (๓) คำนวณต้นทุนและกำไร (๔) กำหนดภาระความรับผิดชอบเพื่อศึกษาความเป็นไปได้สำหรับผลิตภัณฑ์

ขั้นที่ ๕ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development) เป็นการเปลี่ยนความคิดที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นรูปเป็นร่าง (Physical Product) ขึ้นมาประกอบด้วย การพัฒนาด้านรูปลักษณะผลิตภัณฑ์ (Product Prototype) และการพัฒนาหน้าที่การทำงานของผลิตภัณฑ์

วันที่ ๗ การทดสอบตลาด (Market Testing) เป็นการนำผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาแล้วไปทดสอบ การยอมรับของลูกค้าเป้าหมายในอาณาเขตที่จำกัด โดยมีการใช้โปรแกรมการตลาดที่กำหนดให้ ในขั้นนี้จะทำให้ทราบข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงต่าง ๆ

วันที่ ๘ การดำเนินธุรกิจ (Commercialization) เป็นการนำผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาดจริงตามแผนการตลาดที่กำหนดไว้^{๓๖}

การประยุกต์ใช้

การประยุกต์ใช้การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ก็เพื่อที่จะ “ขายสินค้าในตลาดเดิม” ด้วยการนำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำตลาดอยู่มาเป็นเวลานานแล้ว มาปรับปรุงพัฒนาเสียใหม่ด้วยแนวทางดังนี้^{๓๗}

๑. สินค้าใหม่ที่ปรับปรุงจากสินค้าดั้งเดิม เป็นการนำสินค้าเดิมของเราที่มีมาปรับปรุงพัฒนารูปร่างหน้าตาเสียใหม่ หรือแม้กระทั่งรูปทรงใหม่ ฯลฯ เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงและแตกต่างจากเดิมที่ลูกค้ารู้สึกจำเจและคุ้นเคยมาเป็นเวลานาน อันจะ เป็นการเปิดช่องทางให้กลุ่มลูกค้า กลุ่มใหม่ๆ หันมาสนใจสินค้าของเราอีกทางหนึ่งด้วย

๒. ใส่ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ลงไปในสินค้าเดิมนี้อาจเป็นเหตุผลว่า บริษัทใหญ่ ๆ จึงต้องมีฝ่าย “Research and Development ” หรือ R & D ทำหน้าที่ในการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้ล้ำนำสมัยอยู่เสมอเพื่อสร้างความแตกต่าง

^{๓๖} ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, **หลักการพัฒนาผลิตภัณฑ์**, (กรุงเทพมหานคร: สบายดี, ๒๕๔๓) หน้า ๒๒.

^{๓๗} มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, **สภาวะตลาดปัจจุบันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕๑.

การสร้างความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ลงไปในสินค้าเดิมจึงต้องดูให้เหมาะสม และสอดคล้องกันกับสินค้า และบริการของเราด้วย อย่าให้โดดเด่นเกินไปจนลูกค้ารับไม่ได้ เช่น ถ้าเป็นน้ำมันถั่วเหลือง เราพัฒนาจากรสดั้งเดิมให้มีรสจืด รสซ็อกโกแลต รสใบเตย รสวานิลลา ฯลฯ อันนี้ก็คือว่าเป็นการพัฒนาไปในทางที่ลูกค้าพอรับได้ แต่อย่าถึงพัฒนาไปถึงนมถั่วเหลืองรสแกงเขียวหวาน รสตั๋มยำกุ้ง รสผัดไทย อันนี้จะโดดเด่นไปกว่าลูกค้าจะรับความแตกต่างของสินค้าเราได้

๓. การจับมือเป็นพันธมิตรใหม่ ๆ กับบริษัทอื่นเป็นการเปิดโอกาสให้ธุรกิจตัวเอง เปิดช่องทางการตลาดที่กว้าง และเร็วออกไปแทนที่จะให้สินค้า และผลิตภัณฑ์ของเราอยู่ในวงแคบ ๆ การใช้หลัก WIN WIN ต่างคนต่างได้ สมประโยชน์ซึ่งกันและกัน ด้วยการเปิดใจกว้าง ๆ ยอมรับซึ่งกันและกันว่า เพราะมันคือการแบ่งสรรปันส่วนกัน

๔. ปรับกลยุทธ์ทางการตลาดใหม่ ๆ อย่างยอมให้ธุรกิจเรานิ่งอยู่กับที่นานเกินไป เพราะการนิ่งนานเกินไปคือการไม่เติบโต เสมือนแข่งแข่งตัวเอง ดังนั้นจึงต้องมีการปรับกลยุทธ์ใหม่ ๆ ในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมอยู่ตลอดเวลา

Fuller, G.W. ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีวัตถุประสงค์มากมายและมีลักษณะครอบคลุมกว้างขวาง แต่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ต้องการผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เราสร้างผลกำไร และเพื่อความอยู่รอดของบริษัท โดยทั่วไปสามารถรวบรวมความหมายของคำว่า ผลิตภัณฑ์ใหม่ ออกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑. ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการขยายสายการผลิต โดยใช้กระบวนการผลิตที่มีอยู่ (line extensions)

๒. การสร้างแนวคิดใหม่ในผลิตภัณฑ์เดิม (repositioned existing product) เป็นการปรับ ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในแง่ของการใช้งาน โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติหลัก ซึ่งบางครั้งเป็นไปตามข้อเสนอของผู้บริโภค

๓. ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมแต่ปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่ (new form of existing products)

๔. ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากการปรับปรุงสูตรที่มีอยู่แล้ว (reformulation of existing products)

๕. ผลิตภัณฑ์ใหม่ในบรรจุภัณฑ์ใหม่ (new packaging of existing products)

๖. ผลิตภัณฑ์ที่เป็นนวัตกรรม (innovative products/ make changes in an existing product) เป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์แปลกใหม่ที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม

๗. ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ (Creative product/ bring into existence, the rare, never before-seen product)^{๓๘}

สุดาตวง เรืองรุจิระ ยังได้ให้ความเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ ว่าเป็นผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่กิจการนำเสนอต่อตลาดแล้วทำให้ตลาดมีโอกาสเลือกเพิ่มขึ้น ผลิตภัณฑ์ใหม่อาจเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ยังไม่เคยมีผู้ผลิตมาก่อน เริ่มมีผู้ผลิตรายแรกของโลกจัดเป็นนวัตกรรม (Innovation) หรืออาจเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ของกิจการที่เพิ่งนำออกจำหน่ายเป็นครั้งแรก หรืออาจดัดแปลงปรับปรุงจากผลิตภัณฑ์ที่เคยจำหน่ายอยู่เดิม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่มีเหตุผลและความสำคัญ ดังนี้

๑. เพื่อรักษาสถานภาพการแข่งขัน ปัจจุบันสถานการณ์การแข่งขันในตลาดธุรกิจมีความรุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจากคู่แข่งที่เพิ่มขึ้นได้ส่งผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกสู่ตลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อส่วนแบ่งทางการตลาดที่ถูกช่วงชิงไป การออกผลิตภัณฑ์ใหม่สู่ตลาดจะช่วยรักษาสถานภาพการแข่งขันและส่วนแบ่งตลาดไว้ได้

๒. เพื่อทดแทนผลิตภัณฑ์เดิม วัฏจักรวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ โดยทั่วไปจะมีช่วงเวลาที่สั้นเมื่อผลิตภัณฑ์เริ่มเข้าสู่ช่วงท้ายของวงจรชีวิต หมายความว่า ผลิตภัณฑ์นั้นไม่ก่อประโยชน์หรือมียอดขายที่ตกลง การออกผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ สู่ตลาดเพื่อทดแทนผลิตภัณฑ์เก่าจะช่วยรักษาชื่อเสียงของบริษัททดแทนปริมาณขายกำไรของผลิตภัณฑ์เดิมและสามารถนำทรัพยากรจากผลิตภัณฑ์เดิมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

๓. เพื่อใช้สมรรถนะส่วนเกินให้เกิดประโยชน์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อใช้สมรรถนะทางการตลาด การขาย และการผลิตที่เหลือให้เกิดประโยชน์ เหตุผลสำคัญ คือ การกระจายต้นทุนคงที่ไปยังจำนวนผลิตภัณฑ์มากขึ้น เพื่อให้ต้นทุนรวมต่อหน่วยทั้งผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่ลดลงมากพอที่จะเสนอราคาขายที่ต่ำกว่าคู่แข่งและมีกำไรที่มากขึ้น

๔. เพื่อปรับการเคลื่อนไหวเนื่องจากฤดูกาลให้น้อยลง ฤดูกาลที่แปรผันอาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรต่างๆ ของธุรกิจที่อาจไม่เพียงพอ หรืออาจเหลือใช้การเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สามารถขายหรือผลิตได้เมื่อพ้นฤดูกาลไปแล้วย่อมทำให้การผันแปรต่างๆ ลดลง และเป็นการใช้ทรัพยากรของกิจการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

^{๓๘} Fullr, G.W., New Product Development from Concept to Marketplace. CRCPress, Inc, USA: boca Raton, Florida, ๒๐๐๕, P ๒๔-๒๖.

๕. เพื่อลดการเสี่ยงภัย เช่น ผลิตรั้วล้าสมัย ลูกค้าเสื่อมความนิยม ปริมาณขายไม่มากพอ กิจกรรมมีผลิตภัณฑ์จำหน่ายในตลาดน้อย เป็นต้น สภาวะการณ์เหล่านี้อาจส่งผลให้เกิดภาวะขาดทุน การเพิ่มผลิตภัณฑ์ที่มีความแปลกใหม่ การเพิ่มปริมาณการขายให้ครอบคลุมตลาด ย่อมช่วยกระจายความเสี่ยงภัยจากความผันผวนในตลาดที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๖. เพื่อการใช้ผลพลอยได้ให้เกิดประโยชน์ สินค้าใหม่ที่พัฒนาจากผลพลอยได้หรือของทิ้งแล้วในธุรกิจ อาจนำมาซึ่งยอดขายหรือกำไรที่เพิ่มขึ้น

๗. เพื่อโอกาสใหม่ จากการที่ธุรกิจเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาด อาจทำให้เกิดความต้องการผลิตภัณฑ์จากผู้บริโภค จนกิจการสามารถผลิตและดำเนินการทางการตลาด และความต้องการเช่นนี้จึงถือเป็นโอกาสอันดีที่ธุรกิจจะเข้าไปตอบสนองความต้องการด้วยผลิตภัณฑ์ของตนเอง นำมาซึ่งกำไรและส่วนครองตลาดที่มากขึ้น^{๓๙}

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม จะเริ่มต้นด้วยความคิดที่ไขว่คว้า ความคิดอาจมาจากใครก็ได้ในองค์กรที่ไม่ได้มีความรับผิดชอบต่อความคิดใหม่ๆ เลย แต่นักออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดี มักจะมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีความคิดใหม่ๆ บ่อยครั้งเหมือนกันที่ความคิดมาจากนอกองค์กร เช่น เมื่อนักคิดค้นเขามาเสนอขาย ความคิดให้กับบริษัท ความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ บางทีอาจเกิดขึ้นในงานวิจัยผลิตภัณฑ์นั่นเอง และบ่อยครั้งเป็นผลพลอยได้ของการวิจัยเพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่น

สรุปได้ว่า แนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กล่าวว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง ความต้องการของผู้ผลิตที่ต้องการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมให้มีการเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้นที่สามารถต่อยอดให้กับผลิตภัณฑ์เดิม เป็นการสร้างผลกำไรให้กับบริษัทเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างสถานภาพการแข่งขัน ลดการเสี่ยงภัยทางการตลาดที่ลูกค้าเสื่อมความนิยมลง เป็นการสร้างโอกาสใหม่ในการขยายช่องทางการตลาดมากยิ่งขึ้น

^{๓๙} สุตาตวง เรืองรุจิระ, นโยบายผลิตภัณฑ์และราคา, (กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, ๒๕๓๘), หน้า ๓๑-๓๓.

๒.๔ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว

๒.๔.๑ แนวคิด ทฤษฎี การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว

แผนการพัฒนการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๒ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้วางแนวทางไว้ ๓ ด้านดังนี้

๑. พัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยว หมายถึง พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งในการเดินทางเข้าสู่ประเทศ ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สามารถเชื่อมโยงกับรูปแบบการเดินทางอื่น ๆ

๒. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว หมายถึง ปรับปรุงระบบการตรวจคนเข้าเมือง จำทำแผนที่ท่องเที่ยวให้ครอบคลุม เพิ่มจุดบริการ Free WiFi ในการท่องเที่ยว จัดทำระบบบัตรโดยสารเดียวที่ใช้ได้กับทุกช่องทางการเดินทาง และพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ท่องเที่ยว

๓. พัฒนาระบบความปลอดภัยและสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว และจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมพื้นที่ท่องเที่ยว

๒.๔.๑.๑ ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม กล่าวถึงการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม ไว้ว่าชุมชนในประเทศไทยนั้นมีความหลากหลายทางชีวภาพ อุดมด้วยคามงดงามทางวัฒนธรรม ซึ่งคนในชุมชนภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นตนเอง ได้ปลูกฝัง สั่งสมจิตสำนึกความหวงแหน รักษ์วัฒนธรรมตนเอง ถ่ายทอดสู่อนุชนรุ่นหลังจากรุ่นสู่รุ่น และเครื่องมือหนึ่ง ที่ช่วยในการอนุรักษ์ คือ สืบสานวัฒนธรรมดังกล่าวได้ คือ “การท่องเที่ยวโดยชุมชนท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม” อันเป็นการสร้างโอกาสให้คนในชุมชนร่วมมือร่วมใจกันเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ศึกษารวบรวมข้อมูลทุนทาง วัฒนธรรมของดีในชุมชน ความเป็นมาเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรม เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ คุณค่า วิถีชีวิต ภูมิปัญญา ประวัติศาสตร์ ปราชญ์ในชุมชนตนเอง วางแผนทิศทางทางการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้คนต่างชุมชนเข้ามาสัมผัส เรียนรู้ในสิ่งที่ชุมชนภาคภูมิใจ รักษา และสืบทอดให้เป็นการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม เคารพวัฒนธรรมของชุมชน โดยยึดหลักความยั่งยืนทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และ

สิ่งแวดล้อม โดนเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่มีแนวโน้มว่าการท่องเที่ยวจะเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว หรือต้องการให้ชุมชนของตนเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังเป็นการสร้างรายได้เสริม กระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่นอีกด้วย

องค์ประกอบต่าง ๆ ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม ในลักษณะที่คงไว้ซึ่งวิถีของท้องถิ่น ในแง่สังคม วัฒนธรรม ได้แก่ การวางแผนเส้นทางท่องเที่ยว การสื่อความหมายข้อมูล แก่นักท่องเที่ยว ได้เรียนรู้และเข้าใจถึงอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ความแตกต่างทางสังคม และวัฒนธรรมอันหลากหลายเพื่อความเพลิดเพลิน ความสุข พร้อมทั้งเป็นการเสริมสร้างให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ร่วมกับชาวบ้านและชุมชน การให้บริการขนส่ง การให้บริการที่พักโฮมสเตย์ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ชุมชนเป็นของที่ระลึกกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้เกิดการบอกต่อและถ่ายทอดแก่นักท่องเที่ยวอื่น ๆ ต่อไป^{๔๐}

๒.๔.๑.๒ องค์ประกอบ แนวทางการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

องค์ประกอบ แนวทางของการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม นำไปสู่ความสำเร็จในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมที่มีคุณภาพ โดยมีสิ่งที่ต้องพิจารณา มีดังนี้

๑) ต้นทุนทางด้านศิลปวัฒนธรรม

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมนั้น เป็นต้องพิจารณาและวิเคราะห์ ศักยภาพของชุมชนในมิติของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ซึ่งในที่นี้หมายถึง ทุนทางวัฒนธรรมของชุมชน อันได้แก่ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ศิลปะท้องถิ่น ประเพณีท้องถิ่น ความเชื่อท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น ปราชญ์หรือผู้รู้ในท้องถิ่นตลอดจนวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น หากพบว่า ชุมชนยังคงดำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเหล่านี้ไว้ได้อย่างมากก็จะสามารถนำมาพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจได้หรือหากต้องการรื้อฟื้นวัฒนธรรมบางสิ่งที่เลือนหายไปให้กลับมามีชีวิตอีกครั้ง เพื่อให้เกิดกระบวนการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และการฟื้นฟูวัฒนธรรมการท่องเที่ยวจะช่วยยกระดับความสำคัญของวัฒนธรรมและทำให้เกิดกระบวนการสืบทอดในเชิงการใช้ประโยชน์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบันได้

^{๔๐} กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, แนวทางการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, (กรุงเทพมหานคร : มปท., ๒๕๖๐), หน้า ๑๕ – ๑๖.

๒) ความพร้อมของบุคลากรในชุมชนและความร่วมมือของคนในชุมชน

ความพร้อมของบุคลากรในชุมชนเป็นตัวแปรสำคัญที่สร้างให้เกิดกระบวนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม เนื่องจากกระบวนการพัฒนาที่จะทำไปสู่ความเข้มแข็งนั้นต้องเกิดจากการระเบิดจากภายใน หมายความว่า จำเป็นต้องมีบุคลากรในชุมชนที่มีองค์ความรู้ภูมิปัญญาในด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น คนในชุมชนเกิดความตระหนักถึงคุณค่าและหวงแหนในวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีความภาคภูมิใจในที่จะนำเสนอเรื่องราวในท้องถิ่นต่อผู้มาเยือน การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในด้านการอนุรักษ์และจัดการวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น นับเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อแหล่งท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืน หัวใจสำคัญของการท่องเที่ยวโดย กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม คือ “การจัดการ” และ “การอนุรักษ์” ดังนั้น กระบวนการทั้ง ๒ อย่างนี้จะเกิดขึ้นได้อย่างประสบความสำเร็จจำเป็นต้องเกิดจาก “เจ้าของ” วัฒนธรรมนั่นก็คือ คนในชุมชน นั่นเอง

๓) โอกาสในการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

การหนุนเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานในท้องถิ่น และภาควิชาการ นับเป็นโอกาสที่สำคัญต่อการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม โดยอย่างยิ่งการส่งเสริมบทบาทของ “พี่เลี้ยง” ในการพัฒนาและบทบาทของ “ผู้สนับสนุน” ให้เกิดกระบวนการพัฒนาและส่งเสริมในบทบาทของพี่เลี้ยงนั้นนับเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเข้ามามีส่วนรวมในกระบวนการตั้งแต่ต้น บทบาทที่สำคัญของพี่เลี้ยง คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนเกิดความชัดเจนในแนวทางและความคิดด้านการอนุรักษ์และการพัฒนาชุมชน รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาและผู้ประสานให้เกิดความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม ดังนั้น พี่เลี้ยงจึงทำหน้าที่เป็นผู้สร้างกระบวนการทำงานของชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ที่สำคัญและชุมชนมีข้อจำกัด ตลอดจนการส่งเสริมการตลาดและขยายผลการพัฒนาในวงกว้าง

การพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลา และกระบวนการในการสร้างการพัฒนาจากฐานคิด และความรู้ของผู้คนในชุมชนท้องถิ่นเป็นสำคัญ นับเป็นฐานรากในการพัฒนาแล้วจึงพัฒนาในด้านโครงสร้างและการตลาด ประชาสัมพันธ์ ควบคู่ไปกับการต่อยอดต้นทุนทางศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การแสดงการบริการจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม การเสริมสร้างถนนสายวัฒนธรรม เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม ควรคำนึงถึงองค์ประกอบ ๓ ประการนี้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน และควรเป็นการทำงานที่ต่อเนื่อง และเกาะติดจึงจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป

๒.๔.๑.๓ กระบวนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

สามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม คือ ปัจจัยความสำคัญมาจาก

- ๑) การบริหารจัดการกิจกรรมที่ดี ส่งผลต่อการดำเนินงานและความสำเร็จ
 - ๒) เครื่องมือการทำงานท่องเที่ยวชุมชน
 - ๓) การมีผู้นำชุมชน ทั้งผู้นำที่เป็นทางการ และผู้นำตามธรรมชาติที่เข้มแข็ง มีอำนาจต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชน
 - ๔) การที่ส่วนร่วมในการทำงานของทีมด้วยความเสียสละ รวมทั้งการมีบุคลากรที่เป็นคนรุ่นใหม่
 - ๕) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในพื้นที่
 - ๖) ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ลงพื้นที่ช่วยค้นหาของดีทางวัฒนธรรมในชุมชน
 - ๗) การออกแบบหลักสูตร และเนื้อหาของการประชุมเชิงปฏิบัติการ
- ๒.๔.๑.๔ หลักในการทำงานกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม “๔ HS

“๔ HS” ย่อมาจาก

H - Habitage ทรัพยากรของชุมชน

H - Heritage มรดกภูมิปัญญาของชุมชน

H - History ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชุมชน

H -

Handicraft งานหัตถกรรมของชุมชน

๔H เป็นเครื่องมือในการวางแผนการค้นหา รวบรวม องค์ประกอบ ของดีชุมชน ได้แก่ ทรัพยากรมรดกทางภูมิปัญญา ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา และงานหัตถกรรมของชุมชน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์วางแผน จัดองค์ประกอบเป็น “กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม” ที่พร้อม ต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสเพื่อเรียนรู้ภายในชุมชน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และการถ่ายทอดจากเจ้าบ้านผู้ต้อนรับอย่างลึกซึ้ง

๑) ทรัพยากรของชุมชน (Habitage)

การวิเคราะห์ทรัพยากรของชุมชน สภาพภูมิประเทศ ทั้งภูเขา ชายทะเล ถ้ำ น้ำตก การเกษตร การอุตสาหกรรม ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม วิถีชีวิตของคนในชุมชนซึ่งจะนำไปสู่การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวภาคสนามแก่นักท่องเที่ยวบนพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์จากคนในชุมชน

๒) มรดกภูมิปัญญาของชุมชน (Heritage)

เป็นภูมิหลังของชาติพันธุ์ถิ่นกำเนิด การย้ายถิ่นฐาน การอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน ก่อเกิดระบบค่านิยม ทศนคติ โลกทัศน์ คุณค่าทางสังคม จิตวิทยา องค์ความรู้ ทักษะ ภูมิปัญญา แสดงออกทางการปฏิบัติ ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราว เรื่องเล่า ประวัติความเป็นมา การประกอบอาชีพ ร่องรอย พิพิธภัณฑสถาน กิจกรรม วิธีการดำเนินชีวิต ความเชื่อ การปกครองของคนในชุมชน อันเชื่อมโยงคนในชุมชนเข้าด้วยกันก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีระหว่างสมาชิกในชุมชน ทุกคนมีความภาคภูมิใจ รัก ห่วงแหนมรดกภูมิปัญญาของตน และถ่ายทอดมรดกภูมิปัญญานี้จากรุ่นสู่รุ่นต่อไปมิให้สูญหายไป

๓) ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชุมชน (History)

พลวัตการเปลี่ยนแปลง ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน

๔) งานหัตถกรรมของชุมชน (Handicraft)

หมายรวมถึง การถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ผ่านศิลปะการแสดง ดนตรี ภาพยนตร์ เล่าเรื่อง พิธีกรรม งานช่าง งานจักสาน งานประดิษฐ์ เย็บ ปัก ถัก ร้อย เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักสนใจนำของที่ระลึกกลับไปหลังจากเสร็จสิ้นการท่องเที่ยว ซึ่งของที่ระลึกนี้อาจจะเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการลงมือทำด้วยตนเองก็ได้ อันเป็นการเรียนรู้ชุมชน ผ่านงานหัตถกรรมของชุมชน ของที่ระลึกจะแสดงถึงความผูกพันระหว่างชุมชน และนักท่องเที่ยว ซึ่งสะท้อนเรื่องราวอัตลักษณ์ของชุมชน สร้างความประทับใจอันน่าจดจำ เมื่อเห็นของที่ระลึกนี้เมื่อใดก็หวนคิดถึงประสบการณ์ที่เคยได้สัมผัส นอกจากนี้ยังอาจใช้ความคิดสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมงานหัตถกรรมชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่า เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน และชุมชนอาจพิจารณาการจัดทำร้านขายของที่ระลึกในชุมชนอีกด้วย

สรุปนโยบายแนวความคิดของ กระทรวงวัฒนธรรมจะเห็นว่าให้ความสำคัญกับท้องถิ่นชุมชน มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและความเป็นอยู่คือสิ่งที่จะนำมาเพื่อสร้าง จุดขายหรือแรงบันดาลใจให้ชุมชนนั้น ๆ ได้แสดงออกมาในรูปของพิธีกรรม ประเพณีต่าง ๆ ด้วยการนำลักษณะเด่นของสิ่งนั้น ๆ มาต่อยอดให้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนด้านหัตถกรรมงานฝีมือ

การแสดงออกที่มีความแปลกกว่าชุมชนอื่น ๆ เป็นสิ่งที่น่าสนใจ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กลุ่มชนเพราะจะนำพาซึ่งมรดกภูมิปัญญาที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์และสืบสาน

กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมมีลักษณะเด่นในเรื่องของวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและพิธีกรรม ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นชนกลุ่มน้อยเมื่อเทียบกับคนในพื้นที่ดั้งเดิมเป็นกลุ่มที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยด้วยเหตุผลของสงคราม ในอดีตเสียเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มคนเหล่านั้นยังคงรักษาและอนุรักษ์ซึ่งความมีรากเหง้าดั้งเดิมอยู่จนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเด่นไปตามแต่ชาติพันธุ์ นอกจากนั้นยังมีสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งมีความสำคัญอีกหลายที่ทั้งทางด้านเชิงเกษตร เชิงนิเวศ เป็นต้น

กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม นักวิชาการได้ให้ความหมายที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

Nzama, Magi & Ngocoho มีแนวคิดว่าสังคมในปัจจุบันมีความตระหนักถึง ความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม เทศกาล รวมถึงมรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้านมากขึ้น ทั้งนี้การตื่นตัว ต่อวัฒนธรรม ประกอบกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของในแต่ละพื้นที่เป็นจุดกำเนิดของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม ดังจะเห็นว่าการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมได้กลายเป็นศูนย์กลาง ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุโรปอีกทั้งประเทศอื่นๆ ก็ได้พยายามที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมในประเทศของตนเอง^{๔๑}

Timothy นิยามการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม หลากถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ยังคงพบเห็นได้หรือยังมีชีวิตอยู่ รวมทั้งการสัมผัสวัฒนธรรมสมัยใหม่ เช่น ศิลปะหรือดนตรีร่วมสมัย หรือรูปแบบที่นักท่องเที่ยวต้องการศึกษาวัฒนธรรม และตอบสนองความต้องการทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความพึงพอใจด้วยการเที่ยวชมอาคารสถานที่ที่เป็นมรดก ศิลปะการแสดง และวัฒนธรรมที่ยังมีชีวิตอยู่^{๔๒}

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงเป็นการศึกษาหาความรู้ในพื้นที่ หรือบริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม สถานที่ดังกล่าวจะมีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทาง

^{๔๑} Nzama, A.T, Magi, & Ngcobo, N.R., **Workbook-l Tourism Workbook for Educators: ๒๐๐๔ Curriculum Statement, Unpublished Tourism Workshop Educational Materials**, (Centre for Recreation & Tourism, UZ. And Tourism Kwa Zulu-Natal, University of Zululand, ๒๐๐๕), P. ๑๒๗.

^{๔๒} Timothy, Dalen J., **Cultural Heritage Tourism: An Introduction**, (Brisol: Channel View Publications, ๒๐๑๑), P. ๕.

สังคมและมนุษย์ผ่านทั้งประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้ และการให้คุณค่าทางสังคม โดยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณี นอกเหนือจากสถานที่ เทศกาล และงานฉลองแล้ว ยังรวมไปถึงสินค้าพื้นเมืองในพื้นที่ต่างๆ^{๔๓}

ละเอียด ศิลาน้อย ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมว่า การท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมาย หรือแรงจูงใจเพื่อชม ร่วมกิจกรรม ศึกษาหรือเรียนรู้ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปะแขนงต่างๆ มรดก ภูมิปัญญา หรือเทศกาล ประเพณีของท้องถิ่น เพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพิ่มพูนทักษะส่วนบุคคล ที่อาจแตกต่างกันไปแต่ละคน และแต่ละสถานที่ที่เยี่ยมชม ตามความสนใจของแต่ละบุคคล^{๔๔}

กรมการท่องเที่ยว ให้คำจำกัดความ การท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี วิธีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่างๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง ที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย ผู้ท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมอง ความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคลในอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบันผ่านสิ่งเหล่านี้^{๔๕}

การท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน วัด ปราสาท พระราชวัง โบราณวัตถุ ประเพณีวิธีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และรวมถึงสิ่งต่างๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย นักท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมอง ความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคล สมัยอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคน

^{๔๓} Kanchana Saen Limswan and Saranya Saeng Limswan, (๒๐๑๒), “Sustainable Heritage Yourism”, Journal of Management, ๓๒(๔): P. ๑๓๙-๑๔๖.

^{๔๔} ละเอียด ศิลาน้อย, เอกสารประกอบการบรรยายวิชา “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมรดกวัฒนธรรม”, แก่นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัยนเรศวร, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิทยบริการกรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๐), หน้า ๒๕๓.

^{๔๕} กรมการท่องเที่ยว, มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินและรับรองสถานประกอบการตามมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๖), หน้า ๔๗.

รุ่นหลังผ่านสิ่งเหล่านี้ การท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมจึงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และนำมาทำการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้นอกเหนือจากการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว

พอสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อเป็นการศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมในสถานที่ต่างๆ ที่มีความหลากหลายและแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็น ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี หรือเทศกาลต่างๆ ของแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ ความเพลิดเพลิน และยังเป็นส่วนหนึ่งในการถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นให้อยู่ต่อไปอีกด้วย

๒.๔.๒ ความหมายของการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่มุ่งเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อให้ได้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและเข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ทั้งยังมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคือการท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่ง que แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี วิธีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม^{๔๐} การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย ผู้ท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมองความคิดความศรัทธา ความนิยมของบุคคลที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบันผ่านสิ่งเหล่านี้เป็นการเคลื่อนไหวของผู้คนที่เกิดขึ้นจากปัจจัยกระตุ้นทางวัฒนธรรม เช่น การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชื่นชม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล การเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน การเดินทางเพื่อศึกษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อที่สืบทอดกันมาของชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนความเชื่อทางศาสนา

การท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่มุ่งเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและได้รับความรู้ จากการศึกษาความเชื่อ ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว อันเป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความสมดุลแห่งกระแสพัฒนาการท่องเที่ยว และกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันสนับสนุน

^{๔๐} การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ตรัง สตูล และพัทลุง, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๙), หน้า ๑๔.

ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างยั่งยืน และยังคงกล่าวถึงการท่องเที่ยวในอีก ๒ ลักษณะ คือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งการให้ความรู้และความภาคภูมิใจที่มุ่งเน้นเสนอลักษณะวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และสถานที่ต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเกี่ยวเนื่องความเป็นอยู่ของสังคม และเมื่อพิจารณาตามการแบ่งประเภทการท่องเที่ยวตามการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมหรือชมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ จัดขึ้นเพื่อให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินพร้อมได้ศึกษาความเชื่อ ความเข้าใจต่อสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ได้แก่การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวงานประเพณี และศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยววิถีชีวิตในชนบท การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและบันเทิง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางวัฒนธรรม เป็นต้น^{๔๗}

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจ และนิยมเลือกช่วงเวลาว่าง หรือเวลาอิสระมากที่สุดประเภทหนึ่งเพราะเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่มีรูปแบบที่น่าสนใจ หรือเรื่องสิ่งดึงดูดความสนใจที่มีรูปแบบที่น่าสนใจ หรือเรื่องสิ่งดึงดูดความสนใจที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งที่เกี่ยวข้องกับศิลปะทางวัฒนธรรม ดังนี้

๑. เทศกาล นักท่องเที่ยวสนใจเทศกาลต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนานตื่นเต้น เล่นเกมส์ เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง แห่บั้งไฟ ปีใหม่ งานฉลองมาร์ติกราส์ ในกรุงนิวยอร์ก เทศกาลออกโตเบอร์เฟส ในมิวนิค เทศกาลคริสต์มาสของชาวคริสต์ เทศกาลไหว้พระจันทร์ของชาวจีน เป็นต้น

๒. ศิลปะ นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมศิลปะ เช่น ภาพวาด รูปปั้น แกะสลัก ภาพเขียน สถาปัตยกรรม หรือแหล่งผลิตศิลปหัตถกรรม โดยจัดเป็นเทศกาลเพื่อดึงดูดความสนใจ เช่น ในยุโรป สหรัฐอเมริกา และประเทศไทย เช่น สัปดาห์แห่งศิลปหัตถกรรมศิลปาชีพ เป็นต้น

๓. งานหัตถกรรม เช่น งานหัตถกรรมของชาวเขา ชาวเกาะ เป็นการปั้นดินเผาของชาวมอญ งานแกะสลักเครื่องฟอร์นิเจอร์ เครื่องเงิน เครื่องประดับ อัญมณี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ประเทศไทยมีชื่อเสียงไปทั่วโลก เพราะมีช่างหัตถกรรมที่มีความละเอียดอ่อนวิจิตรพิสดาร ดังนั้น งานด้านหัตถกรรมจึงเป็นกิจกรรมวัฒนธรรมที่เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวที่สำคัญประเภทหนึ่ง

^{๔๗} บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน, (กรุงเทพมหานคร : เพรสแอนด์ไซด์, ๒๕๔๘), หน้าที่ ๒๘๓.

๔. ดนตรีและการเต้นรำ เช่น การฟ้อนรำ และร่ายแบบของไทย การเต้นแบบโพลีเนเซียนของฮาวาย การเต้นบัลเลต์ โอเปร่า เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวนานาชาติ เป็นต้น

๕. ประเพณีและชีวิตพื้นบ้าน นักท่องเที่ยวต่างชาติและในประเทศมีความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับวิถีชีวิต และการแต่งกายของชาวบ้านในท้องถิ่น หรืออาจเรียกว่าประเพณีและชีวิตพื้นบ้าน เช่น วิถีชีวิตการแต่งกายของชาวเขา ชาวเล ชาวเกาะ ในต่างประเทศก็เช่นเดียวกัน

๖. ภาษา นักท่องเที่ยวมีความสนใจจุดหมายปลายทางว่าประเทศนั้นสามารถสื่อสารความเข้าใจกันได้ดีหรือไม่ ดังนั้น ภาษากลาง เช่น ภาษาอังกฤษ จีน สเปน และญี่ปุ่น จึงมีบทบาทสำคัญ และเป็นตัวแปรในการเลือกจุดหมายปลายทางด้วย นอกเหนือจากความมั่นคงและความปลอดภัย

๗. สิ่งดึงดูดใจทางศาสนา ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจำนวนมาก นับเป็น ๑๐ - ๑๐๐ ล้านคน เดินทางไปยังสถานที่สำคัญทางศาสนา ในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะต้องการมีโอกาสสัมผัสกับสถานที่สำคัญที่เป็นจุดเริ่มต้นเผยแพร่ศาสนา หรือเป็นต้นกำเนิดของศาสนาต่าง ๆ^{๔๘}

การท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม (Cultural tourism) เป็นกลไกที่แยกนักท่องเที่ยวออกจาก นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ตั้งแต่อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ โลกทัศน์ รสนิยม ความสนใจที่ค่อนข้างไปทางการศึกษาทำให้อยากรู้อยากเห็นความแตกต่างและความหลากหลายของวัฒนธรรมของสถานที่ที่อยากรู้อยากเห็น เมื่อเปรียบเทียบกับบ้านเมืองตน สะท้อนถึงความเป็นนักคิด นักจัดการที่แสวงหา ประสบการณ์เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตมากกว่าความสนุกสนานอย่างเดียว แบบนักท่องเที่ยวทั้งหลายที่เอาความพึงพอใจของตนเป็นที่ตั้ง โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบอย่างใดอย่างหนึ่งต่อหมู่บ้าน หรือประเทศที่คนเข้าไปท่องเที่ยว ดังนั้น การท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมจึงหมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ผู้อื่น และย้อนกลับมามองตนเองอย่างเข้าใจ วัฒนธรรมกับมนุษย์มีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เพื่อเพื่อแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ อันประกอบด้วยการเรียนรู้ การสัมผัส การชื่นชมเอกลักษณ์ความงดงามของวัฒนธรรม คุณค่าทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของกลุ่มชนอื่น ๆ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของชนต่างสังคม เช่น ด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ เรื่องราวและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ รูปแบบวิถีชีวิต ภาษา การแต่งกาย การบริโภค ความเชื่อ ศาสนา จารีตประเพณี ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจต่อ นักท่องเที่ยวทำให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่ต้องรับผิดชอบต่อปัจจัยพื้นฐานทางวัฒนธรรม ๔ ประการคือ

๑. เพื่อมุ่งเน้นคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

^{๔๘} เรื่องเดียวกัน.

๒. เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องดูแลรักษาให้คงไว้ถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อม และคุณค่าของวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๓. เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจอย่างสูงสุด แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องเคารพในวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย

๔. เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเพียงพอ พร้อมทั้งปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นให้ดีขึ้นด้วย

แนวคิดกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม แบ่งได้ ๓ ประการคือ

๑. กระแสความต้องการของชาวโลกให้เกิดจิตสำนึก การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

๒. กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยว

๓. กระแสความต้องการของชุมชนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นยอมรับในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่จะได้รับ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ที่เหมาะสม

หลักการของกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม มี ๔ ประการ คือ

๑. เป็นการท่องเที่ยวที่มีการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญ คุณค่า ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของทรัพยากรวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยวนั้น เพื่อเป็นข้อมูลให้นักท่องเที่ยว ในการเพิ่มคุณค่าขอประสบการณ์ ในการเข้าชม ในขณะเดียวกันก็จะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

๒. เป็นการท่องเที่ยวที่มีการปลูกฝังสร้างจิตสำนึกของคนในชุมชนท้องถิ่นให้เกิดความรัก ความหวงแหน รักษา และดึงชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรของตนเอง และได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจ้างงาน การบริการนำเที่ยว การให้บริการขนส่ง การให้บริการที่พัก การขายของที่ระลึก เป็นต้น ๓. เป็นการท่องเที่ยวที่มีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรม และได้รับความเพลิดเพลิน พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

๔. เป็นการท่องเที่ยวที่มีการเคารพวัฒนธรรมของเพื่อนบ้าน หรือของชุมชนอื่น รวมทั้งเคารพในวัฒนธรรม ศักดิ์ศรีและผู้คนของตนเองด้วย และวัฒนธรรมเข้ามามีบทบาทในวิถีมนุษย์อยู่ตลอดเวลา

โดยมีลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมที่สำคัญมีอยู่ ๙ ประการ ได้แก่

๑. กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้ความสำคัญกับ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี โดยยึดหลักการอนุรักษ์ ทรัพยากรการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมไว้ให้ดีที่สุด เพื่อให้สามารถสืบทอดถึงอนุชนรุ่นหลัง

๒. กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่เป็นไปในทางการจัดการอย่างยั่งยืน ทั้งเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักว่าต้องให้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษา ความแตกต่างทางด้านสังคม และวัฒนธรรมอันหลากหลาย

๓. กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้คงไว้ซึ่งวิถีชีวิตคน ท้องถิ่นในแง่สังคมและวัฒนธรรม โดยยึดหลักว่าต้องให้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาความแตกต่างทางด้านสังคม และวัฒนธรรมอันหลากหลาย

๔. กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งนักท่องเที่ยว ผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น โดยยึดหลักว่าต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้ และประสบการณ์จากการท่องเที่ยว พร้อมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

๕. กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม และได้รับผลประโยชน์ โดยยึดหลักว่าต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอันเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น

๖. กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่มีการตลาดของบริการท่องเที่ยวครบตามเกณฑ์แห่งการอนุรักษ์อย่างแท้จริง โดยยึดหลักว่าต้องให้ธุรกิจท่องเที่ยวเน้นในเรื่องอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

๗. การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจเพิ่มคุณค่าของประสบการณ์ที่ได้รับทำให้ต้องการกลับมาเที่ยวซ้ำอีก โดยยึดหลักว่าต้องมี กิจกรรมท่องเที่ยวตามความคาดหวังของนักท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

๘. กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่คำนึงถึงขีดความสามารถรองรับของพื้นที่ และความสะอาดของพื้นที่ โดยยึดหลักว่าต้องไม่เกินขีดความสามารถรองรับของพื้นที่ ในทุก ๆ ด้าน และต้องดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวอยู่เสมอ

๙. กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทางวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยยึดหลักที่ว่าต้องป้องกันรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว อย่างเข้มงวดเพื่อให้นักท่องเที่ยวอุ่นใจ^{๔๙}

สรุปโดยภาพรวมได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยวประเด็นสำคัญ คือ สิ่งที่เกิดและคงอยู่ในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ และมีความแปลกแตกต่างจากท้องถิ่นอื่น ๆ จึงจะเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นเส้นทางท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์นั้น มีความเหมือนกันในเรื่องของประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ แตกต่างกัน ตรงความเป็นมาของชาติพันธุ์ที่มีรากเหง้าเล่าเรื่องราวได้อย่างน่าสนใจ ทั้งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ จึงถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมที่หลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผศ.ดร.จิตพนธ์ ชุมเกตุ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี” จากการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหนังแพะ ซีสมมแพะแปรรูป ผลิตภัณฑ์นมแปรรูป งานศิลปหัตถกรรม เช่น หมอนหนุน ผลิตภัณฑ์จากเมล็ดกระถิน ผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก ผลิตภัณฑ์จากรกบวบหอม ผลิตภัณฑ์จากใบตะโก เป็นต้น วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น สำหรับการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนไทยมุสลิม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นควรสื่อให้เห็นถึงผลิตภัณฑ์ที่เกิดมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้ ทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นมีมูลค่า มีมาตรฐาน มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเน้นเรื่องราว วิธีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านไทยมุสลิม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจของคนในชุมชนแข็งแรงขึ้น นำรายได้ให้กับชาวบ้านมากยิ่งขึ้น สำหรับแนวทางการจัดการการผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมุสลิม สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนแรกคือ การเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่ประกอบด้วย การเรียนรู้ ภูมิปัญญา การรวมกลุ่ม และการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ส่วนที่สอง คือ กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยพิจารณาถึงทุนของชุมชน การสำรวจตลาด และส่วนที่สาม

^{๔๙} เรื่องเดียวกัน.

เป็นการจัดการชุมชนเพื่อรองรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และระบบการเรียนรู้โดยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแกนกลาง^{๕๐}

จิตกวี กระจ่างเมฆ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จังหวัดนครปฐม ไทยแลนด์ ๔.๐ : กรณีศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติลวครั้งบ้านผักกูด ไทยทรงดำบ้านไผ่หู่ช้างและไทยจีนตลาดบางหลวง” จากการศึกษาพบว่า แนวทางที่จะนำมาพัฒนาส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ของจังหวัดนครปฐมที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ประเด็นหลัก คือ ต้องการให้หน่วยงานราชการระดับจังหวัด หรือระดับท้องถิ่นได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการพัฒนาส่งเสริมการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การคมนาคม จัดจิตอาสากระจายข้อมูล ประสานงานให้แหล่งท่องเที่ยว ระบบความปลอดภัย จัดหาโครงการให้ผู้รู้ำนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาฝึก สาธิต สอนออกแบบผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๆ ให้ชาวบ้านได้ผลิตสินค้าที่ทันต่อการพัฒนาประเทศยุค ๔.๐ และหาช่องทางในการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกที่ผลิตในชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้ และช่วยในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวมาศึกษา เยี่ยมชมท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น โดยเน้นในเรื่องการพัฒนาสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” ด้วยการสร้าง “ความเข้มแข็ง ความเข้มแข็งจากภายใน” ขับเคลื่อนตามแนวความคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ผ่านกลไกประชารัฐ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งสามารถสร้างสรรค์จากทุนทางสังคมทางวัฒนธรรม มรดกทางภูมิปัญญาผ่านกระบวนการค้น และวิธีการพัฒนาแบบองค์รวมบน ความหลากหลายทางชีวภาพ และความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพที่มีอยู่ในชุมชน แต่ท้องถิ่นให้เกิดการบริการที่มีมูลค่าสูงขึ้นได้^{๕๑}

พระปลัดพระพงศ์ ฐิตธมโม, ดร., พระมหาธนกร กิตติปัญโญ, ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการนิเวศวิทยาวัฒนธรรมของเครือข่ายวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” จากการศึกษาพบว่า การจัดการนิเวศวิทยาวัฒนธรรมของเครือข่ายวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมส่วนตัวหรือส่วนรวมที่มีผลต่อ

^{๕๐} ผศ.ดร.จิตพนธ์ ชุมเกต, เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ.

^{๕๑} จิตกวี กระจ่างเมฆ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จังหวัดนครปฐม ไทยแลนด์ ๔.๐ : กรณีศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติลวครั้งบ้านผักกูด ไทยทรงดำบ้านไผ่หู่ช้างและไทยจีนตลาดบางหลวง” รายงานวิจัย, (นครปฐม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๒๕๖๒), หน้าที่ ๑๑๗ – ๑๑๘.

ความยั่งยืนทางนิเวศวิทยาวัฒนธรรม เพราะแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ต่างก็อาศัยป่าไม้เป็นหลัก นับตั้งแต่การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัย การดำรงชีพด้วยการหาของป่า การปลูกพืชพันธุ์ต่างๆ จนเกิดเป็นความเชื่อที่นับถือธรรมชาติหรือสิ่งที่มีอำนาจเหนือมนุษย์ที่สถิตอยู่ในที่นั้นๆ ทำให้เกิดมีการบูชาจนกลายมาเป็นประเพณีและค่านิยมที่จะต้องยึดถือปฏิบัติเป็นประจำทุกปี หากปีใดไม่ได้ดำเนินการจะทำให้คนในหมู่บ้านหรือในชุมชนเกิดความไม่สบายใจ เมื่อถึงเวลาที่กำหนดทุกคนในหมู่บ้านจะร่วมมือกันทำด้วยความเต็มใจ เพื่อให้เกิดเป็นสิริมงคลหรือความดีงามแก่ชุมชน ซึ่งอาจได้รับการแนะนำ ชี้แนะหรือความร่วมมือจากพระสงฆ์และหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด จะต้องสร้างความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างยั่งยืนตลอดไป^{๕๒}

ดร.สุทัศน์ ประทุมแก้ว และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสัมมาอาชีพของหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในจังหวัดศรีสะเกษ” ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมสัมมาชีพของชุมชนต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ๒ ด้าน คือ (๑) ด้านเศรษฐกิจ คือ การแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ลดหนี้สิน ซึ่งจะสามารถเพิ่มทรัพย์สินได้ (๒) ด้านสังคม คือ การพัฒนาด้านความสัมพันธ์ของคนใน สังคมให้ปราศจากความขัดแย้ง มีความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยปฏิบัติตาม “โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ซึ่งเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาความยากจนโดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน อันเป็นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ ด้วยการนำทุนชุมชนที่มีอยู่ในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางชีวภาพ และทุนทางสังคม มาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน ดังนั้น มูลเหตุที่มาของการนำศีล ๕ มาสอนนั้น ก็เพื่อให้สังคมได้ตระหนักถึง ความสำคัญของศีล ๕ มิใช่แต่เป็นเพียงความประพฤติที่ดีงามเป็นศีลธรรมในระดับบุคคลเท่านั้น แต่ยังสัมพันธ์ไปถึงความประพฤติในระดับสังคมด้วย หากว่าสังคมหมู่ใดก็ตามมีผู้ผิดศีล ไม่ว่าจะเป็นข้อใดก็ตามย่อมสร้างความเปียดเบียนซึ่งกันและกันในสังคม ให้ขยายมากขึ้น ศีล ๕ ในระดับบุคคลนั้น ข้อหินนาทาน เป็นจุดเริ่มของการผิดศีล ทำให้เกิดการละเมิดศีลข้ออื่นตามมาด้วย^{๕๓}

^{๕๒} พระปลัดพิระพงษ์ ฐิตธมโม, ดร., พระมหาธนกร กิตติปัญญา, “การจัดการนิเวศวิทยาวัฒนธรรมของเครือข่ายวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” รายงานการวิจัย, (พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ.

^{๕๓} ดร.สุทัศน์ ประทุมแก้ว และคณะ, “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสัมมาอาชีพของหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในจังหวัดศรีสะเกษ”, รายงานการวิจัย, (พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๒), บทคัดย่อ.

กมล บุญเขต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการความรู้ทุนทางภาษาและวัฒนธรรมกับการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการจัดการความรู้ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้จัดทำชุดความรู้ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยการจัดทำหลักฐานข้อมูลภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ^{๔๔}

ชนกพร ไผทสิทธิกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การอนุรักษ์ชุมชนและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ริมแม่น้ำกก จังหวัดเชียงราย” โดยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา และการวิจัยเชิงค้นพบ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง โดยทำการสำรวจภาคสนาม และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและการอธิบาย ผลการวิจัยพบว่า ทั้ง ๓ ชุมชนที่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ล้วนมีความสัมพันธ์กับแม่น้ำ ทั้งวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ตลอดจนการดำรงชีพ เนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่ดำรงชีพด้วยการเกษตรกรรมและกสิกรรม ตลอดจนมีประเพณีพิธีกรรมทางด้านความเชื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำ และปัจจุบันชุมชนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากผลกระทบในด้านต่างๆ ทำให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ ปัญหาด้านวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกับวิถีชีวิตทั้งด้านกายภาพและจิตใจ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการกำหนดแนวทางการอนุรักษ์ในระยะสั้นและระยะยาวโดยดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานด้านการอนุรักษ์ ทั้งนี้ควรให้เป็นไปตามรูปแบบลักษณะเฉพาะตัวของชุมชน ตามอัตลักษณ์และชาติพันธุ์ที่อาศัยในชุมชน ตลอดจนสร้างความเข้าใจ และตระหนักต่อคุณค่าทรัพยากรทางวัฒนธรรม เพื่อให้ชุมชนสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองเพื่อรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณค่าทางวัฒนธรรม และเพื่อความยั่งยืนของชุมชนอย่างแท้จริง^{๔๕}

วรวัฒน์ ราชีวงศ์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ชาในจังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า วิถีชีวิตและอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ชา (บุร)

^{๔๔} กมล บุญเขต, “การจัดการความรู้ทุนทางภาษาและวัฒนธรรมกับการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มชาติพันธุ์”, รายงานผลวิจัย, สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๘), บทคัดย่อ.

^{๔๕} ชนกพร ไผทสิทธิกุล, “การอนุรักษ์ชุมชนและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ริมแม่น้ำกก จังหวัดเชียงราย”, รายงานผลวิจัย, (ปทุมธานี: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๔), บทคัดย่อ.

การดำเนินชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ข่า (บรู) มีการประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลักได้แก่ การทำนา สวนยางพารา ไร่มันสำปะหลัง ไร่อ้อย และมีอาชีพเสริม ได้แก่ การจักสาน การทอผ้าด้วยมือ อัตลักษณ์สำคัญ คือ ภาษาพูด เป็นภาษาบรู ในตระกูลออสโตรเอเชียติก สาขามอญเขมร นอกจากนี้ยังมีการแต่งกาย ในอดีตผู้ชายนิยมใช้ผ้าแดงผูกคล้องคอ หรือโพกศีรษะ ผู้หญิงนิยมแต่งกายด้วยการนุ่งผ้าซิ่นยาวถึงข้อเท้า โดยที่ผ้าโพกหัวเป็นวิธีคนอยู่ป่าเข้าป่าต้องใช้ผ้าโพกหัว ปัจจุบันการแต่งกายเป็นไปตามยุคสมัยนิยม

การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (๑) ด้านพื้นที่แหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม ในวิถีชุมชนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์จึงมีศาสนสถานเป็นศูนย์กลางทางจิตใจ ร่วมกับกลุ่มผู้ไทและผู้ลาว ในส่วนของวัฒนธรรมทางภาษาเริ่มมีการนำภาษาบรูเข้าสู่โรงเรียนให้เป็น “พื้นที่การเรียนรู้ภาษาบรู” (๒) ด้านการพัฒนาศักยภาพคน (บุคลิก การแต่งกาย ภาษา) ชาวข่า (บรู) มีบุคลิกไม่ค่อยยุ่งกับใครและมีความอดทนสูง มีภาษาพูดของตนเองในอดีตมักใช้พูดในกลุ่มของตน แต่ปัจจุบันเริ่มเป็นที่รู้จักของกลุ่มอื่นยังพบว่าถ้าใครพูดภาษาบรูได้ถือว่ามีความโดดเด่น และคนก็รู้จักการปรับตัวเข้าหาสังคม และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความภูมิใจ (๓) ด้านกิจกรรมประเพณี ในอดีตมีพิธีกรรมสำคัญ คือ พิธีแต่งงานมีสิ่งของต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบในพิธีการสู่ขอ และพิธีการแต่งงาน เช่น ล่าม เทียน กำไลเงิน ดอกไม้ रुपเทียน ผ้าขาวม้า ผ้าซิ่น หมากพลู บุหรี่ เหล้าอุ ไก่ เป็นต้น ประเพณีโดยทั่วไปเหมือนกับประเพณีชาวอีสาน แต่บางพื้นที่ยังมีการบวงสรวงผีปู่ย่า ผีปู่ตา มีพิธีกรรมสำคัญได้แก่ พิธีเหยาเป็นพิธีรักษาอาการป่วย และพิธีชางกะม่วยหรือแข่งกะมุล เป็นการจัดระเบียบแบบแผนคนตายก่อนนำไปฝังหรือเผา นอกจากนี้ยังมีพิธีทำบุญชวัญยุ่งข้าว พิธีข้าวประดับดิน และพิธีทำบุญออกพรรษา (๔) ด้านสินค้าและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นแบบหัตถกรรมครัวเรือน มีการจักสาน การทอผ้า สมนไพร “น้ำผักหวานป่า” ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น ปลาไร่หมักสูตรโบราณ

ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย (๑) ยุทธศาสตร์เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ “เส้นทางวัฒนธรรมข่า (บรู)” (๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนของกลุ่มชาติพันธุ์ข่า (๓) ยุทธศาสตร์กิจกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ (๔) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน (๕) ยุทธศาสตร์การสื่อสารการท่องเที่ยว และ (๖) การกำหนดแนวนโยบายและแผน^{๕๖}

^{๕๖} วรวัฒน์ ราชวงศ์ และคณะ, “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ข่าในจังหวัดมุกดาหาร”, รายงานการวิจัย, (พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๒), บทคัดย่อ.

ศตพล ใจสบาย และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ จังหวัดนครพนม” ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านคุณค่าทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ ๒) ด้านกายภาพของพื้นที่ ๓) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยว และ ๔) ด้านความนิยมต่อแหล่งท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีกระบวนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมากที่สุด คือ ชนเผ่าผู้ไทย รองลงมาคือชนเผ่าไทยโส้ และไทยแสก จากผลการศึกษาดังกล่าวจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย ๓ แผนงานหลัก คือ ๑) การอนุรักษ์ คุณค่าทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ ๒) การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และ ๓) การสร้างความร่วมมือกับกลุ่มชาติพันธุ์ในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

เส้นทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชนเผ่าสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ ถนนเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพดี และมีรูปแบบกิจกรรมและการบริการต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวเลือก ๒ รูปแบบ ดังต่อไปนี้ ๑) โปรแกรมเยี่ยมชมหมู่บ้านสัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชนเผ่า แบบไป - กลับไม่ค้างคืน ใช้เวลาเต็มวัน ๒) โปรแกรมเยี่ยมชมหมู่บ้านสัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทอผ้า การทำเหล้าอู ชมการแสดงดนตรีพื้นบ้าน การฟ้อนรำ การทำบุญ และตักบาตรข้าวเหนียว พร้อมทั้งสัมผัสวิถีชีวิตชนเผ่าในยามเช้า เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวแบบค้างคืน ใช้เวลา ๒ วัน ๑ คืน^{๕๗}

มาฆะ จิตตะสังคะ, รองศาสตราจารย์ ดร. และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมและภาษาสื่อสารของกลุ่มชาติพันธุ์บริเวณภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการขัดเกลาการอบรมบ่มนิสัยในครัวเรือน โดยใช้ภาษาถิ่นชาติพันธุ์ให้กับเด็กตั้งแต่ช่วงชีวิตปฐมวัย เป็นการปูพื้นฐานทางภาษาและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มั่นคง การรับรู้และเรียนรู้จากระบบการศึกษาในโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษาของเยาวชนรุ่นใหม่ พบถึงการเริ่มใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เป็นการเริ่มต้นของการเรียนรู้วัฒนธรรมกระแสหลักที่ครูผู้สอนอาจไม่ใช่ชาติพันธุ์ แต่เป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดในการเรียนการสอน เป็นผลให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้วัฒนธรรมหลักที่ไม่ใช่

^{๕๗} ศตพล ใจสบาย และคณะ, “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ จังหวัดนครพนม”, รายงานการวิจัย, (พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), บทคัดย่อ.

วัฒนธรรมชาติพันธุ์ของตน เกิดการกลืนกลายทางภาษาและวัฒนธรรมหรือสามารถเรียนรู้ที่จะดำเนินวิถีชีวิตในวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน

วิธีการธำรงรักษาภาษาถิ่นและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ ข้อค้นพบที่สำคัญทั้งฝ่ายรัฐ และชุมชนชาติพันธุ์ ต้องสนับสนุนในกระบวนการผลิตทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ และให้การยกย่องในความเป็นชาติพันธุ์อันเป็นส่วนหนึ่งของความหลากหลายทางวัฒนธรรมของสังคมไทย^{๕๘}

นฤมล ลกะวงศ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการจัดการเพื่อรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ บ้านหนองมณฑา อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนบ้านหนองมณฑา (มอวาติ) มีกระบวนการสร้างข้อตกลงร่วมกัน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคนในชุมชน ตลอดจนจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนในชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเพื่อรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอในชุมชนบ้านหนองมณฑา ประกอบด้วย ปัจจัยภายในชุมชน มีผู้รู้ และผู้อาวุโสเป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญในการขับเคลื่อนการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน ส่วนปัจจัยภายนอกมีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมการรักษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมวิถีชีวิตแบบปกาเกอญออย่างต่อเนื่อง^{๕๙}

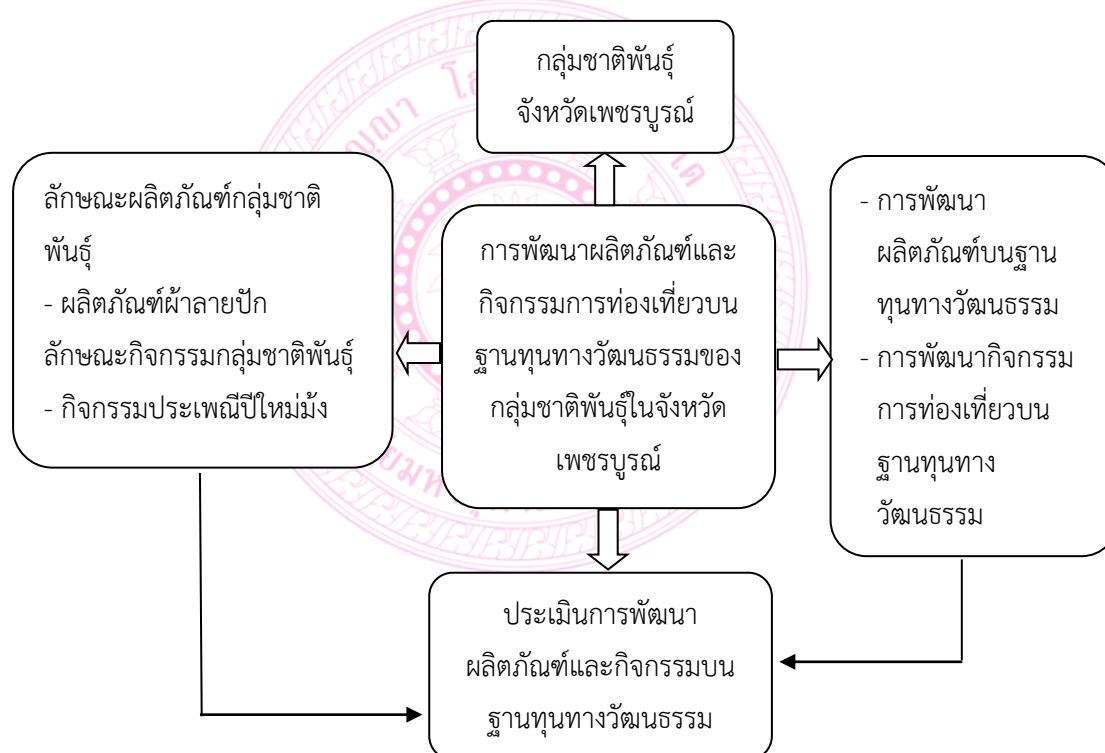
สำราญ ท้าวเงิน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการความรู้ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์สู่ทุนทางปัญญา” การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ชาวพื้นเมือง ชาวไทยหล่ม ชาวเขาเผ่าม้ง เผ่าลีซอ เผ่าเย้า เผ่ามูเซอ ชาวจีน ชาวบน ชาวลาวพวน ลาวแง้ว ลาวครั่ง ตามกรอบแนวคิดการวิจัยว่าด้วยกระบวนการจัดการความรู้ทั้ง ๗ ขั้นตอน ได้แก่ การค้นหาความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า

^{๕๘} มามะ จิตตะสังคะ, รองศาสตราจารย์ ดร. และคณะ, “วัฒนธรรมและภาษาสื่อสารของกลุ่มชาติพันธุ์บริเวณภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย”, **รายงานวิจัย**, (เชียงใหม่: วิทยาลัยนานาชาติภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๕๓), หน้า ๑.

^{๕๙} นฤมล ลกะวงศ์, “กระบวนการจัดการเพื่อรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ บ้านหนองมณฑา อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่”, **การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ**, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗), หน้า ๔๔.

หลังจากการจัดการความรู้ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้จัดทำชุดความรู้ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยการจัดทำฐานข้อมูลภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ^{๖๐}

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ ๒.๓ กรอบแนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทาง วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

^{๖๐} สำราญ ท้าวเงิน, “การจัดการความรู้ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์สู่ทุนทางปัญญา”, รายงานวิจัย, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, (เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๙), บทคัดย่อ.

บทที่ ๓

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒) เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ และ ๓) เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่มุ่งส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้เห็นถึงแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์มีความมั่นคง มีรายได้มั่นคง อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ดังนี้

๑) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษามุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา

ผลิตภัณท์และกิจกรรมบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑.๑) ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณท์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหนังสือ ตำรา รายงานการวิจัยและเอกสารอื่น ๆ

๑.๒) ทำการวิเคราะห์การพัฒนาผลิตภัณท์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๓) สรุปผลการศึกษาที่ทำให้เห็นถึงการพัฒนาผลิตภัณท์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๒) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการศึกษาข้อมูลของทุกโครงการย่อย โดยดำเนินการดังนี้

๒.๑) ออกแบบเครื่องมือเพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มเป้าหมายในจังหวัดเพชรบูรณ์เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณท์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

๒.๒) ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณท์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม จำนวน ๖๐ คน

๒.๓) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ในจังหวัดเพชรบูรณ์เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณท์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

๒.๔) สรุปผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ในจังหวัดเพชรบูรณ์เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณท์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

๓) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

๓.๑) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๒๐ คน ประกอบด้วย

(๑) ผู้นำด้านวัฒนธรรม	จำนวน	๕ คน
(๒) ผู้นำชุมชน	จำนวน	๕ คน
(๓) ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ	จำนวน	๕ คน
(๔) ตัวแทนนักปราชญ์กลุ่มชาติพันธุ์	จำนวน	๕ คน

๓.๒) สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เห็นการพัฒนาผลิตภัณท์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๔) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นกระบวนการพัฒนาชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม เป็นการศึกษาวิเคราะห์ในโครงการย่อยที่ ๒ โดยดำเนินการดังนี้

๔.๑) การพัฒนาชุดความรู้พัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

๔.๒) ร่วมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสีย นำไปสู่การวางแผนทางการพัฒนาต่อไป

๔.๓) วิเคราะห์องค์ความรู้ และผลลัพธ์ของกระบวนการพัฒนาชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

พื้นที่การทำการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย (๑) ชุมชนบ้านเข็กน้อย (๒) ชุมชนบ้านเล้าลือ และ (๓) ชุมชนบ้านเพชรดำ

๓.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” คณะผู้วิจัยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการวิจัย ดังนี้

๓.๓.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน ๒๐ คน ประกอบด้วย

๑) ผู้นำด้านวัฒนธรรม จำนวน ๕ คน ได้แก่

๑.๑) นายยอดยิ่ง ศักดิ์เจริญชัยกุล	รองประธานคณะกรรมการวัฒนธรรม
๑.๒) นายอัคริยะ ชัชวาลครรชิต	กรรมการศูนย์วัฒนธรรม
๑.๓) นายวสันต์ ช่งเจริญพาณิชย์	กรรมการศูนย์วัฒนธรรม
๑.๔) นายยงท้อ แสนยากุล	กรรมการศูนย์วัฒนธรรม
๑.๕) นายชิงชัย โรจนชัยกุล	กรรมการศูนย์วัฒนธรรม

๒) ผู้นำชุมชน จำนวน ๕ คน ได้แก่

๒.๑) นายนพรุจ ติรณวิริยกุล	กำนันตำบลเข็กน้อย
๒.๒) นายจุลศักดิ์ ศักดิ์เจริญชัยกุล	อดีตกำนันตำบลเข็กน้อย
๒.๓) นายนิติกันต์ เถาว์พันธุ์ทอง	อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗
๒.๔) นายสุริโย บำรุงศิริ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๙

๒.๕) นายพรชัย ประทีปศิริ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๔

๓) ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๕ คน ได้แก่

๓.๑) นายนราพงษ์ ทรงสวัสดิ์วงศ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย

๓.๒) นายเทอดศักดิ์ ศักดิ์เจริญชัยกุล ประธานศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาสังคมบนพื้นที่สูง (ศสส.)

๓.๓) นายมนตรี แซ่เฮ่อ ประธานกองทุนเงินล้าน หมู่ที่ ๑๐

๓.๔) นายรามัญ บำรุงศิริ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ

๓.๕) นายอิทธิ สิ้นเช่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ

๔) ตัวแทนนักปราชญ์กลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน ๕ คน ได้แก่

๔.๑) นางรัชดา วชิรญาณ ปราชญ์ชาวบ้าน/อดีตประธานสตรีม้งแห่งประเทศไทย

๔.๒) นายสิทธิกร ศักดิ์เจริญชัยกุล ปราชญ์ชาวบ้าน/กรรมการศูนย์วัฒนธรรม

๔.๓) นายยุทธนา บำรุงศิริ ปราชญ์ชาวบ้าน/ผู้นำจิตวิญญาณ

๔.๔) นายภาคภูมิ ศักดิ์เจริญชัยกุล ปราชญ์ชาวบ้าน

๔.๕) นายตังเซ่ง แซ่ท้าว ปราชญ์ชาวบ้าน

๓.๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์จาก ๓ ชุมชน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนละ ๒๐ คน รวมทั้งหมด ๖๐ คน โดยใช้วิธีคัดเลือกเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย

๑) ชุมชนบ้านเข็กน้อย จำนวน ๒๐ คน

๒) ชุมชนบ้านเล้าลือ จำนวน ๒๐ คน

๓) ชุมชนบ้านเพชรดำ จำนวน ๒๐ คน

๓.๔ เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

๑) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน ๖๐ คน เพื่อทราบศักยภาพแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

๑.๑) ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

๑.๒) แนวทางหรือขั้นตอนในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

๑.๓) รูปแบบของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุน วัฒนธรรม

๒) แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามแบบ เลือกตอบ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว บนฐานทุนทางวัฒนธรรม จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ๒) ด้านการ พัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม และ ๓) ด้านการยกระดับทุน วัฒนธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต แต่ละด้านมีแบบสอบถาม จำนวน ๑๐ ข้อ โดยมีเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๕ หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คณะผู้วิจัยได้กำหนดการแปลค่าความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่ ประกอบ กรรณสูตร^๑ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

ระดับ	ระดับการปฏิบัติ
๔.๕๐-๕.๐๐	มีการดำเนินการมากที่สุด
๓.๕๐-๔.๔๙	มีการดำเนินการมาก
๒.๕๐-๓.๔๙	มีการดำเนินการปานกลาง
๑.๕๐-๒.๔๙	มีการดำเนินการน้อย
๑.๐๐-๑.๔๙	มีการดำเนินการน้อยที่สุด

^๑ ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวคิดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเชิงปริมาณ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

(๑) จัดทำแบบสอบถาม

(๒) หาค่าความเที่ยงตรง โดยขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

(๓) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ ๐.๙๓

(๔) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

(๕) ดำเนินการพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓) ชุดกิจกรรมสร้างความรู้ เป็นชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

๓.๑) การพัฒนาชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม จำนวน ๑ ชุด เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

๓.๒) ร่วมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อมุ่งวิเคราะห์การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน ๒ กิจกรรม นำไปสู่การวางแนวทางการพัฒนาต่อไป

๓.๓) วิเคราะห์องค์ความรู้ และผลลัพธ์ของกระบวนการพัฒนาชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

การสร้างเครื่องมือการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑) แบบสอบถามสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการดังนี้

(๑) ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม พันธุ์จากหนังสือ ตำรา รายงานการวิจัย และเอกสารอื่น ๆ

(๒) รวบรวมข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นเครื่องมือการวิจัย

(๓) ตรวจสอบความเที่ยงตรง เนื้อหาของเครื่องมือ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยคณะผู้วิจัย

(๔) ดำเนินการออกแบบเครื่องมือการวิจัยที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับประชากร/กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(๕) ดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

(๖) การวิเคราะห์เครื่องมือการวิจัยก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

(๗) การนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลที่กลุ่มเป้าหมายที่กำหนด

๒) แบบสอบถามเชิงปริมาณ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินงานดังนี้

๒.๑) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

(๑) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ

(๒) กำหนดกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การดำเนินงาน

(๓) สร้างเครื่องมือการวิจัย

(๔) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

(๕) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

(๖) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

(๗) ดำเนินการพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑) การศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

๒) จัดทำหนังสือจากหน่วยงานเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในพื้นที่

๓) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเป็นชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

๓) การสัมภาษณ์ (Interview) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์ทั้งแบบกึ่งทางการ (Semi-formal interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) เป็นการสร้างความเป็นกันเองกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

๔) การแจกแบบสอบถาม กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๖๐ คน เพื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

๕) ร่วมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อมุ่งวิเคราะห์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว

๖) สรุปผลการร่วมจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาเป็นชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

โดยมีขั้นตอน กิจกรรมการวิจัย และระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอน หรือกิจกรรมการวิจัย	ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย (เดือน)						หมายเหตุ
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	
๑.การศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การปรึกษาหารือผู้วิจัย							
๒.การวิเคราะห์ข้อมูล การติดต่อประสานงาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ							
๓.การแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก พร้อมการพัฒนาชุดความรู้							
๔.ร่วมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมการท่องเที่ยว							
๕.สรุปผลการเข้าร่วมจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาเป็นชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม							

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ ทั้งการวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) จากการสัมภาษณ์ และการร่วมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยคณะผู้วิจัยจักได้ดำเนินการดังนี้

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร คณะผู้วิจัยจักดำเนินการดังนี้

๑.๑) วิเคราะห์แนวคิด ความหมาย ประวัติความเป็นมา การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

๑.๒) วิเคราะห์กระบวนการการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๓) วิเคราะห์รูปแบบและวิธีการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๔) นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา นำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๒) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

๒.๑) วิเคราะห์แนวคิดและองค์ความรู้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๕๐ คน เพื่อทราบศักยภาพกระบวนการและแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และ กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

๒.๒) วิเคราะห์ลักษณะ รูปแบบและวิธีการสร้างชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

๒.๓) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสร้างชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และ กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

๓) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คณะผู้วิจัยมีการดำเนินการดังนี้

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จำนวน ๖๐ ชุด มาตรวจสอบความ สมบูรณ์ แล้ววิเคราะห์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ นำเสนอข้อมูลดังนี้

(๑) สถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

(๒) วิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

(๓) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคำถามแบบปลายเปิด โดยวิเคราะห์เนื้อหาประกอบ บริบท (Content Analysis techniques) นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียง

(๔) นำผลการวิเคราะห์มาเทียบเกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐-๕.๐๐	หมายความว่า	มีการดำเนินการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐-๔.๔๙	หมายความว่า	มีการดำเนินการมาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายความว่า มีการดำเนินการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายความว่า มีการดำเนินการน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายความว่า มีการดำเนินการน้อยที่สุด

๔) การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิเคราะห์หลังจากการดำเนินการร่วมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม และการยกระดับทุนวัฒนธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเน้นความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการดำเนินการ ได้แก่

๔.๑) ชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

๔.๒) เข้าร่วมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ นำไปสู่การวางแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

๓.๗ การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ในเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพประกอบภาพถ่าย รวมถึงการพรรณนาความประกอบการบรรยาย เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนฐานทุนวัฒนธรรม ทำให้เห็นกระบวนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวนำมาสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนฐานทุนวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนบริหารจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ

๑) ผลการศึกษาทำให้ได้ชุดความรู้ : การพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน ๑ ชุด

๒) ทำให้ได้ชุดความรู้ : การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน ๑ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเนื่องด้วยประเพณีปีใหม่ม้ง

๓) รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๑ รูปแบบ

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒) เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ และ ๓) เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีผลการวิจัย ดังนี้

๔.๑ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้เห็นแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ และควรได้รับการพัฒนา ดังต่อไปนี้

๔.๑.๑ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ควรได้รับการพัฒนา และควรพัฒนา

กลุ่มชาติพันธุ์ม้งในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งกระจายอยู่ตามชุมชนต่าง ๆ ในอำเภอเขาค้อ เช่น ชุมชนบ้านเข็กน้อย ชุมชนบ้านเล้าลือ ชุมชนบ้านเพชรดำ เป็นชนเผ่าที่มีความขยันขันแข็งมาก สมาชิกทุกคนในครอบครัวต่างต้องช่วยกันทำมาหากิน ในช่วงเวลาว่างหลังเสร็จงานเกษตรกรรม เพาะปลูกในไร่ นา ผู้ชายชาวม้งจะทำงานตีเหล็กและเครื่องเงิน ขณะที่ฝ่ายผู้หญิงจะเย็บปักเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ดังที่มีคำกล่าวถึงวิถีชีวิตชาวม้งตั้งแต่โบราณกาลว่า "ผู้หญิงปักผ้า ผู้ชายตีมีด"^๑ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของชนเผ่าม้ง จึงนิยมสร้างลวดลายประดับด้วยลายปักที่ใช้เส้นด้ายสีสดใส

^๑ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

การปักผ้าจึงเป็นวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษของชนเผ่าม้งเพื่อใช้ประดับตกแต่งเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายและของใช้ต่าง ๆ ให้เกิดความสวยงามนับว่าเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดของชาวเขาเผ่าม้งลวดลายต่าง ๆ ของการปักผ้าเกิดจากการศึกษาจากธรรมชาติแล้วนำมาประยุกต์เป็นลวดลายต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่ามาก การปักไม่มีอุปกรณ์ใด ๆ มาช่วยนอกจากเข็มด้ายและผ้าเป็นการปักด้วยมือล้วน ๆ^๒ ซึ่งสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างสวยงามและมีคุณค่าในอดีตการปักผ้าม้งส่วนใหญ่จะใช้ผ้าไหมดิบที่ผลิตเองมาปักเป็นลวดลายต่าง ๆ ซึ่งลวดลายเหล่านี้ม้งคิดค้นออกแบบของลวดลายเองปกติแล้วม้งจะมีความประณีตในการคิดลวดลายและการปักลวดลายต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นได้จากกระโปรงของม้งที่ทำจากผาบาติกกับผ้าปักและเมื่อมีการปักลายเรียบร้อยแล้วจะนำมาแปรรูปเป็นเสื้อผ้าที่จะสวมใส่ในเทศกาลปีใหม่หรือในวันสำคัญต่าง ๆ^๓ และสามารถที่จะประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้อย่างอื่นได้เช่น เสื้อผ้า ถุงย่าม กระเป๋าสะพาย กระเป๋าเป้ กระเป๋าใส่สตางค์ ถุงใส่โทรศัพท์มือถือ เครื่องใช้อื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งผ้าปักของม้งจะมีลวดลายที่แตกต่างกันไปและมีชื่อเรียกแตกต่างกัน ลายปักผ้าของม้ง^๔ มีมากมายหลากหลาย จากการแบ่งวิวัฒนาการของลายผ้าปักม้งแบ่งออกเป็น ๓ ยุค คือ

๑. ยุคโบราณ ที่ยังมิได้มีการบัญญัติชื่อเรียกของลายผ้าตั้งแต่ต้น แต่เป็นลายที่เกิดจากจินตนาการ และตั้งชื่อเรียกให้ตรงกันในภายหลัง โดยลายผ้าปักมีลักษณะ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ : ลายดอกจับมือ (ชื่อภาษาม้ง : ป่าตัวเต)

^๒ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^๓ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^๔ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

แผนภาพที่ ๔.๒ : ลายดอกเหรียญ (ชื่อภาษาม้ง : ป้าเจีย)

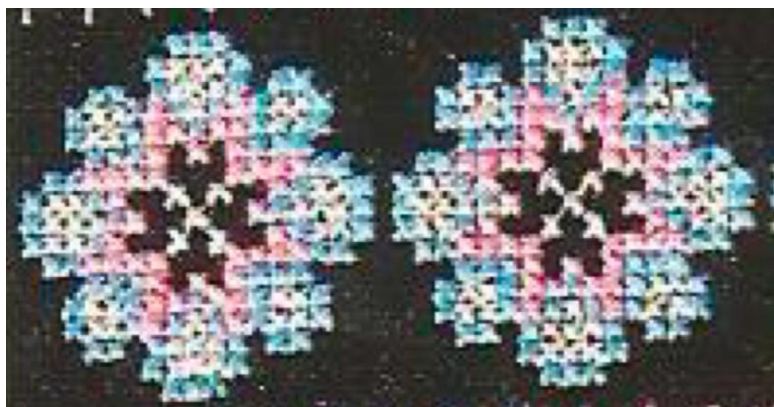
แผนภาพที่ ๔.๓ : ลายดอกพวง (ชื่อภาษาม้ง : ป้าเจ้า)

แผนภาพที่ ๔.๔ : ลายกันหอย (ชื่อภาษาม้ง : ก้าก้อ)

โดย ลายกันหอย เป็นลายในยุคโบราณที่ไม่มีความซับซ้อน แต่ถูกนำมาประยุกต์เป็นลายสมัยใหม่ ในยุคปัจจุบัน ร่วมกับลายอื่น ๆ

๒. ยุคเริ่มพัฒนา มีการนำมาผสมผสานกับลายในยุคโบราณ โดยลายผ้าปักมีลักษณะ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๕ : ลายดอกไม้ (ชื่อภาษาม้ง : ป่าตง)

โดย ลายดอกไม้ เป็นลายในยุคเริ่มพัฒนา ที่มีความซับซ้อน และความประณีตในการปัก ลวดลายมากยิ่งขึ้น

๓. ยุคปัจจุบัน โดยลายผ้าปักมีลักษณะ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๖ : ลายใบเฟิร์น (ชื่อภาษาม้ง : บล้องซั่ว)

โดย ลายใบเฟิร์น เป็นลายในยุคปัจจุบัน ได้รับแรงบันดาลใจจากวัฒนธรรมชาติ ถูกนำมา ประยุกต์ร่วมกับลายกันหอยจนกลายเป็นลายที่มีความซับซ้อนในยุคปัจจุบัน^๕

ปัจจุบันกลุ่มชาติพันธุ์ได้นำผ้าปัก มาทำเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าปักที่มาจากภูมิปัญญา โดยการ นำมาแปรรูปให้เป็นชุดแต่งกายประจำชนเผ่าม้ง โดยแยกออกเป็น ๒ ส่วน คือชุดแต่งกายผู้ชาย และ ชุดแต่งกายผู้หญิง

^๕ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

แผนภาพที่ ๔.๗ : รูปชุดแต่งกายผู้หญิง และชุดแต่งกายผู้ชาย

การแต่งกายผู้หญิง

สวมเสื้อสีดำ มีลวดลายที่หน้าอก แขนยาวขลิบที่ปลายแขนด้วยลวดลายที่สวยงาม ปกเสื้อห้อยพับไปด้านหลัง ปีกลวดลาย สวมกระโปรงจีบรอบตัว คาดเอวด้วยผ้า ปล่อยชายผ้าสีเหลี่ยม ทั้ง ยาวลงมาด้านหน้าและด้านหลังมีผ้าผืนยาวปีกลวดลาย ห้อยชายปิดกระโปรงด้านหน้า เรียกว่า “ปกนาก” ใส่หมวกเครื่องประดับเครื่องเงิน เช่น ห่วงคอ กำไล แหวน เข็มขัดเงิน เป็นต้น

การแต่งกายผู้ชาย

ตัวเสื้อจะเป็นผ้ากำมะหยี่ ตัวสั้น แบบป้ายปีกลวดลาย แขนยาว ขลิบขอบแขนเสื้อด้วยลวดลายที่สวยงาม ส่วนกางเกงใช้สีเดียวกัน เป้ากางเกงจะกว้างและหย่อนต่ำลงมาถึงหัวเข่า ปลายขาแคบมีผ้าคาดเอวเอาไว้ เรียกว่า “ปกนาค” ชายผ้าทั้งสองข้างปีกลวดลาย ห้อยลงมาตกแต่งด้วยเหรียญ เครื่องเงิน ใส่เครื่องประดับด้วยเครื่องเงิน เช่น ห่วงคอ เป็นต้น^๖

และได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว จึงทำให้ผู้ประกอบการชุมชนหลายรายเข้ามาแข่งขันกันในตลาดมากขึ้น โดยจะมุ่งเน้นไปในทิศทางของการพัฒนาตัวผลิตภัณฑ์ของแต่ละท้องถิ่นให้มีคุณภาพและสามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในทิศทางที่ดีขึ้น อาจจะมีผู้ประกอบการ

^๖ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

บางรายที่ยังมองไม่เห็นถึงความสำคัญของผลิตภัณฑ์ ที่ส่งผลต่อคุณภาพของตัวผลิตภัณฑ์อีกทั้งยังไม่สามารถดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้เท่าที่ควร

สรุปได้ว่า ผ้าปักม้ง จึงมีความสำคัญที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตและเรื่องราวทางวัฒนธรรมของหญิงชาวม้งที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่นนับหลายร้อยปีการปักผ้าม้ง เพื่อใช้ติดประดับบริเวณต่างๆ ของเสื้อผ้า เป็นสิ่งที่ผู้หญิงเผ่าม้งจะต้องทำเป็นทุกคน และต้องทำใส่เอง และสำหรับสามีลูกชายด้วย เพราะผู้ชายม้งจะไม่ปักผ้าหญิงชาวม้งทุกคนจึงต้องร่ำเรียนวิชาปักผ้าจากผู้เป็นมารดาของตนตั้งแต่อายุยังไม่ถึงสิบปีแต่ชาวม้งจะไม่นิยมใช้สีแดงประดับบนเสื้อผ้า เพราะมีความเชื่อว่า สีแดงเป็นสิ่ร้ายแรง เป็นสีที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุไม่เป็นมงคลจะใช้เฉพาะในงานศพเท่านั้น

ศิลปะลวดลายบนผืนผ้าชนเผ่าม้ง มีทั้งการปัก การเย็บ และการเขียนเทียน (การเขียนลายเทียนเฉพาะในกลุ่มม้งลาย ส่วนกลุ่มม้งดำ และม้งขาวจะไม่เขียนเทียน) ผ้าปักม้งส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้ายทอมือและผ้าใยกล้วยง เทคนิคที่ใช้ในการปักผ้าม้งโดยหลักจะมี ๒ แบบคือ แบบปักเป็นกากบาท คล้ายลายปักครอสติช และอีกแบบหนึ่งคือ การปักแบบเย็บปะติด เอกลักษณ์ลวดลายที่ปรากฏบนผืนผ้าของชาวเผ่าม้งก็มีหลากหลายลักษณะ ทั้งลวดลายดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ลวดลายที่ถูกสร้างสรรค์จากจินตนาการเลียนแบบมาจากธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว วิถีชีวิต ลวดลายที่ได้รับอิทธิพลมาจากความเชื่อ ตำนาน หรือเรื่องเล่า และลวดลายที่มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยตามความต้องการของกระแสความนิยมของผู้บริโภค

๔.๑.๒ แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ การที่มีผลิตภัณฑ์ที่ดีและมีคุณภาพสามารถช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์^๗ รวมไปถึงจนถึงท้องถิ่นด้วย ในเรื่องของผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ซึ่งปัญหาหนึ่งที่พบได้ในเกือบทุกชุมชน พบว่ายังมีปัญหาทางด้านของรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค การออกแบบผลิตภัณฑ์จึงเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ และในการวิจัยนี้จะเน้นในเรื่องการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน^๘

^๗ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^๘ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

การสร้างผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มชาติพันธุ์ควรมีการออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกำลังเป็นที่นิยมอยู่ในขณะนั้น โดยใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า ความงาม เอกลักษณ์ที่ก่อให้เกิดคุณค่าทางความรู้สึกและคุณค่าทางจิตใจแก่นักท่องเที่ยวได้ผลิตภัณฑ์นั้นจะเป็นตัวสร้างแรงกระตุ้นให้กับผู้ซื้อสินค้าได้เป็นอย่างดี จะเลือกสินค้าที่มีความแตกต่างที่ไม่เหมือนใคร นักท่องเที่ยวจะมีความคิดการรับรู้ความเข้าใจและเข้าถึงผลิตภัณฑ์กันคนละแบบ^๙ แต่ถ้ามองในรายบุคคลก็ยังคงมีมุมมองที่แต่ละคนก็ไม่เหมือนกันนักท่องเที่ยวส่วนมากจะมองหาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ ที่ตรงตัวกับผู้ซื้อและองค์ประกอบบนผลิตภัณฑ์ล้วนมีอิทธิพลกับการเลือกซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวและเป็นตัวเลือกอันดับต้นๆของนักท่องเที่ยว รูปแบบผลิตภัณฑ์สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกซื้อได้อย่างง่ายดาย โดยการนำผ้าปักของชนเผ่ามาพัฒนาในรูปแบบเครื่องแต่งกาย^{๑๐} เพื่อจะสวมใส่ในเทศกาลปีใหม่หรือในวันสำคัญต่าง ๆ และสามารถที่จะประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้อย่างอื่น

อย่างไรก็ตาม ผลิตภัณฑ์ผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ ในปัจจุบันยังคงประสบปัญหาในแบบของผลิตภัณฑ์ เนื่องจากขาดประสบการณ์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนา ด้านการส่งเสริมการตลาด ซึ่งผู้ประกอบการในชุมชนต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญ เพราะการส่งเสริม การตลาดในรูปแบบของผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับตัวผลิตภัณฑ์เป็นที่สนใจ เป็นหนึ่งใน ปัจจัยสำคัญในการทำธุรกิจ^{๑๑} เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรอย่างแท้จริง สร้างความน่าสนใจในตัวสินค้า และสามารถสร้างผลสำเร็จได้ในอนาคตเพื่อก้าวไปสู่ตลาด ผลิตภัณฑ์นับเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความแตกต่างของสินค้าด้วยรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายเป็นกลยุทธ์ตลาดอย่างหนึ่งที่จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มและจูงใจให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าได้จากการศึกษาจะพบว่าขณะนี้ผลิตภัณฑ์มีมากมายซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มและความปลอดภัยในตัวผลิตภัณฑ์^{๑๒} ดังนั้นปัจจัยสำคัญในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายคือการเรียนรู้ การเรียนรู้ศึกษาเทคนิคการสร้างหรือออกแบบผลิตภัณฑ์นับเป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้ผลิตสามารถใช้เป็นเครื่องมือผลิตสินค้าของตนให้มี

^๙ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๑๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๑๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๑๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

จุดขายแตกต่างจากสินค้าอื่น และเพิ่มมูลค่าให้สินค้า จัดเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่ช่วยขยายหรือรักษาส่วนแบ่งตลาดได้อีกทางหนึ่ง

ลักษณะของธุรกิจชุมชนนั้นเป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนในระยะเริ่มต้นไม่มากนัก หากแต่เน้นการสร้างงานในท้องถิ่นให้มากขึ้นเป็นหลัก รายได้จากการขายอาจไม่จำเป็นต้องสูงนักในระยะเริ่มแรกโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ทุกคนสามารถอยู่ได้เป็นสำคัญ ซึ่งธุรกิจชุมชนมีลักษณะเป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีความคล่องตัวในการบริหาร รายได้จากยอดขายในระยะเริ่มต้นไม่มากนัก ต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ^{๑๓} การติดต่อและการให้บริการกับลูกค้าเป็นไปอย่างใกล้ชิด การเริ่มต้นธุรกิจทำได้ง่าย ธุรกิจชุมชนแบ่งออกเป็น ๔ ประเภทตามการประกอบการ ได้แก่ ธุรกิจผลิต ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจค้าส่ง และธุรกิจบริการ สำหรับธุรกิจชุมชนมีความสำคัญในการเปิดโอกาสให้มีการประกอบการ ก่อให้เกิดการว่าจ้างงาน ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและลดปัญหาสังคมที่เป็นภัย คุณภาพประเทศชาติธุรกิจชุมชนจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีระบบของการจัดการที่ดี^{๑๔} ทั้งนี้ การจัดการธุรกิจเชิงเกษตรนั้นเกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำนวนจำกัดในการผลิตสินค้าและบริการ^{๑๕} เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนหรือเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ภายใต้สถานการณ์การเสี่ยงภัยและความไม่แน่นอน โดยการจัดการดังกล่าวนี้จะเน้นถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการการตลาด การจัดการการผลิต และการจัดการ การเงินและบัญชีโดยมีการ บูรณาการร่วมกัน เพื่อให้ประสบความสำเร็จดังเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลนั้นพบว่าชุมชนในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ นั้นมีศักยภาพและความเป็นไปได้ในการนำหลักการจัดการธุรกิจเชิงเกษตรเนื่องจากส่วนใหญ่ชาวบ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีผลิตภัณฑ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาที่น่าสนใจ เพียงแต่ขาดการสนับสนุนและแนวทางการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืน โดยเลือกกลุ่มชาติพันธุ์ในอำเภอเขาค้อ จังหวัด

^{๑๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๑๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๑๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

เพชรบูรณ์ มาเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีความแตกต่างจากชุมชนแออัด ทั้งเอกลักษณ์ทางศาสนาและวัฒนธรรม มีทุนและทรัพยากรทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ที่สามารถนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มในรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่สามารถต่อยอดไปถึงการสร้างรายได้รูปแบบอื่นภายในชุมชน นอกเหนือจากประโยชน์ที่ได้จากการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์แล้ว ยังถือเป็นการยกระดับมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ โดยมุ่งหวังให้ชาวบ้านในชุมชน ช่วยกันสร้างให้เกิดมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์ในชุมชนของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดการสร้างกระแสนิยมการใช้สินค้าไทย ถือว่าเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ควบคู่กับ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นำรายได้ให้กับคนในชุมชน เป็นการช่วยบรรเทาปัญหาความยากจน ก่อให้เกิดความเข้มแข็งและส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในระดับรากหญ้าอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓ การพัฒนาผลิตภัณฑ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และประชาชน ควรมีบทบาท

การพัฒนาผลิตภัณฑ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม หมายถึง การนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน นอกจากจะเป็นการใช้สิ่งที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์แล้วยังเป็นการสร้างให้ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์ที่สอดคล้องกับชุมชนด้วย

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และประชาชน มีบทบาทในการพัฒนาผลิตภัณฑ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมที่ดี โดยการถ่ายทอดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอผ่านศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน^{๑๖} เวทีประชาคมแต่ละชุมชน มีการบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้ดั้งเดิมเข้ากับนวัตกรรมการบริหารจัดการใหม่ๆ เพื่อช่วยเสริมทักษะอาชีพ และพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งให้กับชุมชน^{๑๗} และพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยมีพระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และประชาชนต้องประสานความร่วมมือกัน ให้ประชาชนทุกชุมชน มีบทบาทการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนโดยใช้ทุนทางสังคมเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณา กำหนด โครงการกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ จะทำให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดความร่วมมือร่วมใจในการบริหารจัดการชุมชนร่วม กำหนดแนวทาง ทำกิจกรรมการพัฒนาร่วมกัน ยึดหลักการพึ่งตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอกคำนึงถึงศักยภาพทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นหลัก โดยมีการ

^{๑๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๑๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

จัดการความรู้โดยยึดหลัก ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมีรากฐานมาจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น^{๑๘} และจัดให้มีระบบที่รวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาที่มีอยู่และจัดเก็บฐานข้อมูล

๔.๑.๔ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและหน่วยงานใดบ้าง

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กร หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภายนอก^{๑๙} เพื่อในการสนับสนุนให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ การสนับสนุนจากองค์กร หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภายนอก จึงมีความสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว^{๒๐} จะช่วยให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวมีแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ผ้าปักมาแปรรูปเป็นเสื้อผ้าในงานและเทศกาลต่าง ๆ สินค้าที่ระลึก รวมทั้งด้านความรู้ บุคลากร การตลาด และงบประมาณ ด้วยเหตุนี้ กลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นผู้ประกอบการท้องถิ่นจึงควรมีเครือข่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ทั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น หน่วยงานภายนอก สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาคเอกชน เพราะเครือข่ายสามารถประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้ เพื่อให้ความร่วมมือในการสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว พัฒนาบุคลากร และส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ^{๒๑}

๔.๑.๕ แนวทางและขั้นตอนการดำเนินการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

แนวทางและขั้นตอนการดำเนินการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับเป็นแนวทางและขั้นตอนในการส่งเสริมเพื่อให้ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ นำไปใช้ประโยชน์ในอนาคต และสามารถแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ได้แก่

๑) การเรียนรู้ หมายถึง การที่ชาวบ้านในชุมชนได้รับความรู้จากการส่งเสริมของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ ในด้านของการฝึกอบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในด้านของการเรียนรู้ นั้น พบว่า ชาวบ้านในชุมชนได้รับการส่งเสริมของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมาให้ความรู้

^{๑๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๑๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๒๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๒๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘.

ในพื้นที่ เพื่อเป็นการฝึกอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น การปักผ้า เป็นต้น

๒) ภูมิปัญญา หมายถึง องค์ความรู้เดิมของชาวบ้านในชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อใช้ในการดำรงชีวิต^{๒๒} ได้มีการดัดแปลงมาใช้ในการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาไทยหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น^{๒๓} เป็นสิ่งที่มีลักษณะของการสะสม เรียนรู้ สืบสาน สืบทอด^{๒๔} และต่อเนื่องจากอดีตถึงปัจจุบันจากบรรพบุรุษสู่ชนรุ่นหลังกันมาอย่างยาวนานและมีความสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้านซึ่งเป็นชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีรูปแบบการดำเนินชีวิต จนไม่สามารถแยกออกจากกันได้และการพัฒนาประเทศจะไม่คำนึงถึงความรู้ ทักษะ วิถีชีวิตของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ การนำภูมิปัญญาไทยสู่การศึกษาตลอดชีวิตจะส่งผลให้คนใช้ชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุขช่วยสร้างสมดุลระหว่างคนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งช่วยให้คนดำรงตนและปรับเปลี่ยนให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงจากผลกระทบที่เกิดจากสังคมภายนอก ตลอดทั้งช่วยส่งเสริมการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชนให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัว ซึ่งชุมชนเข้มแข็งได้ด้วยภูมิปัญญา ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนและผู้นำชุมชนรวมถึงสถาบันครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน ควรมีความร่วมมือร่วมใจในการผลิตสินค้าจากภูมิปัญญาพื้นบ้านของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์^{๒๕}

๓) การรวมกลุ่ม หมายถึง การที่ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ได้มีการยกระดับจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นศูนย์รวมของการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชน ที่จะช่วยกันแสวงหาทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่นำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน

๔) การเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน หมายถึง การที่ทุกคนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ให้ความร่วมมือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการสละเวลามารับการฝึกอาชีพเพื่อเป็นการต่อยอด การนำสิ่งที่ตนเองรู้และสะสมมาถ่ายทอดให้กับสมาชิกในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์^{๒๖}

^{๒๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๙ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๒๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒๐ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๒๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๒๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๒๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

“การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทางสถิติ ที่ได้จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีคัดเลือกเฉพาะเจาะจง ๓ ชุมชน ได้แก่ ๑) ชุมชนบ้านเข็กน้อย ๒) ชุมชนบ้านเล้าลือ ๓) ชุมชนบ้านเพชรดำ จำนวน ๖๐ คน พบว่า

(๑) ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต้องมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๖ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๔ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยและน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต้องมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นนั้น กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมากเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๔ เปอร์เซ็นต์

(๒) กลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อันจะนำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๗ เปอร์เซ็นต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ กลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อันจะนำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุดเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์

(๓) ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นและควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ เครื่องประดับและเครื่องแต่งกาย จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖๗ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๑๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๑๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๓ เปอร์เซ็นต์ ในระดับน้อย จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นและควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ เครื่องประดับและเครื่องแต่งกาย กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้แก่ เครื่องประดับและเครื่องแต่งกายให้มีความโดดเด่น อยู่ในระดับมากที่สุดเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖๗ เปอร์เซ็นต์

(๔) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายควรคงเอกลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ไว้ให้มากที่สุด จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๓๐ คน

คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๒๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อย และน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เครื่องแต่งกายควรคงเอกลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ไว้ให้มากที่สุด กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายควรคงเอกลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ไว้ให้มากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุดเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์

(๕) จุดหลักของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรูปแบบที่ให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้เยี่ยมชม จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๑๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับน้อย จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับน้อยที่สุดจำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ จุดหลักของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรูปแบบที่ให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้เยี่ยมชม กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในจุดหลักของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรูปแบบที่ให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้เยี่ยมชม อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมากที่สุดเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์

(๖) หน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างเป็นรูปธรรม จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๑๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยและน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ หน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างเป็นรูปธรรม กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการสนับสนุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างเป็นรูปธรรมของหน่วยงานภาครัฐ อยู่ในระดับมากที่สุดเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์

จากการศึกษาข้อมูลจาก ผู้นำชุมชน ชาวบ้านในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากมุมมองของชาวบ้าน คือ ช่วยลดปัญหาในการประกอบอาชีพได้มากขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางที่จะทำให้ชาวบ้านอยู่รอดและประสบผลสำเร็จได้นั้น ชาวบ้านได้ให้ความคิดเห็นว่า เมื่อมีการรวมกลุ่มกันเกิดขึ้นภายในชุมชน ชาวบ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานก็จะสามารถดำเนินการเป็นผลสำเร็จ

๔.๒ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้เห็นการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ควรได้รับการพัฒนา และควรพัฒนา

กลุ่มชาติพันธุ์ม้งในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งกระจายอยู่ตามชุมชนต่าง ๆ ในอำเภอเขาค้อ เช่น ชุมชนบ้านเข็กน้อย ชุมชนบ้านเล้าลือ ชุมชนบ้านเพชรดำ จะจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ปีใหม่ม้ง ที่หมู่บ้านของชาวไทยม้ง และประเพณีปีใหม่ของพวกเขาตรงกับ วัน ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ ของม้ง ซึ่งตรงกับปฏิทินไทยคือ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๒ หรือ ปฏิทินจีน คือ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในระยะเวลาระหว่างเดือนธันวาคม - มกราคมของทุกปี^{๒๗} ซึ่งในวันปีใหม่นี้ของชาวม้งจัดเป็นงานประเพณีที่ชาวม้งรอคอยอย่างใจจดใจจ่อ เนื่องจากการพบปะกันระหว่างกลุ่มญาติมีประเพณีขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์และผู้อาวุโส เป็นวันที่หนุ่ม ๆ สาว ๆ ในหมู่บ้านจะได้เลือกคู่ มีการจัดการแข่งขันกีฬาประเพณีและการละเล่นต่าง ๆ เช่น การละเล่นลูกช่วง การตีลูกช่วง การร้องเพลงม้ง การเล่นกีฬาพื้นบ้าน การแต่งกายด้วยชุดม้งที่สวยงาม ที่เป็นอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของชนเผ่าชาติพันธุ์^{๒๘} ซึ่งเป็นวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาเฉพาะท้องถิ่นและยังมีการแข่งขันล้อเลื่อนไม้ชิงแชมป์ประเทศไทยซึ่งเป็นกีฬาที่ทำทายน่าสนใจเป็นอย่างมาก แต่นอกการละเล่นที่สร้างความสนุกสนานแล้วชาวม้งก็ไม่ลืมที่จะทำพิธีกรรมต้อนรับปีใหม่ซึ่งจัดเป็นพิธีกรรมที่ชาวม้งให้ความสำคัญมาก

ดังนั้น กิจกรรมประเพณีปีใหม่ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง มีความหมายมากกว่าการจัดงานสนุกสนานรื่นเริง ขึ้นตอนต่าง ๆ สะท้อนในทัศนคติที่แฝงไว้ด้วยค่านิยม โดยการตอกย้ำอยู่ในขั้นตอนพิธีกรรมต่าง ๆ ของสังคมชาวม้งที่ปลูกฝังและสืบทอดกันต่อ ๆ^{๒๙} มาทั้งทางศีลธรรมและความกตัญญู โดยการจัดเตรียมเครื่องเซ่น จุดตะเกียงหรือธูป พิธีกรรมเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการนับถือบรรพบุรุษ

^{๒๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๒๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๒๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

และตอกย้ำอีกครั้งโดยการทำพิธีดำหัวผู้ล่วงลับ นอกจากนี้การให้ผู้นำแข่งสั้งสอนและการนั่งดื่มสุราตามลำดับผู้อาวุโส สิ่งเหล่านี้ก็ยังได้สะท้อนให้เห็นถึงการเคารพผู้อาวุโสด้วย นอกจากนี้งานปีใหม่ก็ยังสะท้อนถึงความเป็นเอกภาพ ความร่วมมือร่วมในกันในรอบครัว นั่นคือการแบ่งหน้าที่โดยผู้ชายจะเป็นผู้ยิงปืนรับปีใหม่ ผู้หญิงจะมีหน้าที่ตำข้าวหุงข้าว สิ่งเหล่านี้ได้แสดงว่าสังคมของชาวม้งยังคงเป็นสังคมที่เป็นเอกภาพมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และการมีหน้าที่ยิงปืนของผู้ชายนี้ก็ยิ่งสะท้อนถึงสถานะของผู้ชายที่สูงกว่าผู้หญิง ในส่วนการดื่มเหล้าโดยการนั่งเรียงลำดับของผู้อาวุโสนั้นเป็นการแสดงถึงการนับถือซึ่งกันและกัน และเหล้าก็เป็นสัญลักษณ์ของมิตรภาพอีกด้วย

กิจกรรมประเพณีของชาวม้งได้สะท้อนความผูกพันกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติการรักษาสิ่งแวดล้อมเห็นได้จากการดูแลต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ และในส่วนของการเล่นนั้นก็แฝงไว้ด้วยความสัมพันธ์ของสังคม เช่น การโยนลูกช่วงซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้หนุ่มสาวพบปะเลือกคู่กันตามครรลองของวัฒนธรรม ประเพณีจึงมีความหมายและคุณค่าของการดำรงอยู่ของบุคคลและสังคมนั่นเอง^{๓๐}

อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมประเพณีบางอย่างก็ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แต่ปัจจุบันกิจกรรมปีใหม่ม้งยังสร้างความสัมพันธ์ และอนุรักษ์วัฒนธรรมระหว่างชาวม้งได้เป็นอย่างดี^{๓๑} ทั้งยังคงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับคนดูซึ่งเป็นชาวเขาในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่มาจากทั่วสารทิศอีกด้วย และกิจกรรมปีใหม่ม้งนี้ ยังมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลกอีกด้วย กิจกรรมปีใหม่ม้งจึงควรที่จะได้พัฒนาในสื่อโซเชียลต่าง ๆ^{๓๒} หากใครสนใจจะไปเที่ยวกิจกรรมปีใหม่ม้งนั้นคงต้องดูปฏิทินกันล่วงหน้าก่อน เพราะเขากำหนดวันขึ้นปีใหม่กับแบบข้างขึ้นข้างแรมกันโดยจะอยู่ในช่วงราวเดือนธันวาคม - ต้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

๔.๒.๒ แนวทางในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม

แนวทางในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีอยู่ประจำชุมชนกลุ่ม

^{๓๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๓๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๓๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘.

ชาติพันธุ์ ทำให้ประชาชนในชุมชน และนักท่องเที่ยวได้เดินทางมาเยี่ยมชมวัฒนธรรม ความเชื่อ จารีต ประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชน^{๓๓} กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์จึงควรที่จะมีการพัฒนาให้มีสิ่งใหม่ ๆ เข้ามามีส่วนในการเดินทางของประชาชน และนักท่องเที่ยวได้ ดังนั้น แนวทางในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย

๑. การสร้างสรรค์การท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ความเชื่อ จารีต ประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ และพัฒนารูปแบบกิจกรรมปีใหม่ม้งให้เหมาะสม โดยส่งเสริมให้มีอัตลักษณ์ของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมาพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ^{๓๔}

๒. การจัดกิจกรรมปีใหม่ม้ง ให้สอดคล้องกับศักยภาพทรัพยากร สิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม และชุมชนต้องมีทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง ได้แก่ วิถีวัฒนธรรม อาชีพการเกษตร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษา งานหัตถกรรม และธรรมชาติ ซึ่งสามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรม และสื่อความหมายได้ ด้วยเหตุนี้ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้งที่มาจากทรัพยากรของชุมชน จะทำให้ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้รับบริการการท่องเที่ยวอย่างหลากหลาย และได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง^{๓๕}

๓. การให้บริการการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวปีใหม่ม้งของประชาชน และนักท่องเที่ยว ที่เป็นหัวใจสำคัญในการท่องเที่ยว ดังนั้น การจัดการท่องเที่ยวปีใหม่ม้งต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชน^{๓๖} และนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน และต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้งที่เหมาะสม และสนับสนุนการท่องเที่ยวปีใหม่ม้งอย่างมีคุณภาพ

^{๓๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๓๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๓๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๓๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

๔.๒.๓ พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และประชาชนควรมีบทบาท การพัฒนากิจกรรมการ ท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม หมายถึง การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้งที่มีอยู่ประจำชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ นำมาพัฒนาเพื่อให้ประชาชนในชุมชน และนักท่องเที่ยวได้เดินทางมาเยี่ยมชมวัฒนธรรม ความเชื่อ จารีตประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และประชาชน มีบทบาทในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมที่ดี โดยการถ่ายทอดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอผ่านศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน เวทีประชาคมแต่ละชุมชน มีการบูรณาการ เชื่อมโยงองค์ความรู้วิถีชีวิตดั้งเดิมเข้ากับนวัตกรรมการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง เพื่อช่วยเสริมทักษะอาชีพ และพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งให้กับชุมชน และพัฒนากิจกรรมการ ท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง โดยมีพระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และประชาชน ต้องประสานความร่วมมือกัน^{๓๗} ให้ ประชาชนทุกชุมชน มีบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง โดยการใช้ ทุนทางสังคมเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณากำหนด โครงการกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ จะทำ ให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดความร่วมมือร่วมใจในการบริหารจัดการชุมชนร่วมกำหนด แนวทาง ทำกิจกรรมการพัฒนาร่วมกัน ยึดหลักการพึ่งตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอกคำนึงถึงศักยภาพ ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นหลัก โดยมีการจัดการความรู้ โดยยึดหลัก กิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง พัฒนาขึ้นมีรากฐานมาจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น และจัด ให้มีระบบที่รวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาที่มีอยู่และจัดเก็บฐานข้อมูล^{๓๘}

๔.๒.๔ การพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและหน่วยงานใดบ้าง

การพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ควรได้รับการ สนับสนุนจากองค์กรและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อในการสนับสนุนให้ความรู้ ในด้านต่างๆ ได้แก่

^{๓๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๓๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๙ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘.

๑. สนับสนุนจากองค์กร หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภายนอก ส่งเสริมการกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมวิถีชีวิต ให้เป็นการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

๒. สนับสนุนจากองค์กร หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภายนอก สนับสนุนการประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ให้เป็นที่รู้จักผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งการจัดทำป้ายบอกเส้นทางให้มีความชัดเจน รวมทั้งออกแบบและปรับปรุงภูมิทัศน์ของหมู่บ้านให้มีความเป็นอัตลักษณ์

๓. สนับสนุนจากองค์กร หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภายนอก สนับสนุนการให้ความรู้แก่ชุมชน ในเรื่องคุณค่าการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวระดับชุมชน ข้อมูลทางด้านวิชาการ วิธีการนำเสนอข้อมูลให้นักท่องเที่ยวในรูปแบบที่น่าสนใจ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม

๔. สนับสนุนจากองค์กร หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภายนอก ส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสืบสานวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ให้มีความยั่งยืน เช่น จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น จัดกิจกรรมให้มีการสร้างสรรค์บนฐานของวัฒนธรรมและวิถีชีวิต เพื่อเยาวชนได้มีการสืบค้นวิถีชีวิตของตน และได้มีพูดคุยการแลกเปลี่ยนฟังเรื่องเล่าจากผู้แก่ผู้เฒ่าในชุมชน^{๓๙}

๔.๒.๕ แนวทางและขั้นตอนการดำเนินการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

แนวทางและขั้นตอนการดำเนินการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากิจกรรมปีใหม่ม้ง ซึ่งในปัจจุบันนี้กิจกรรมปีใหม่ม้งต่างให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวมากขึ้น เนื่องจากเป็นประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่อยู่ตามชุมชนต่าง ๆ ในอำเภอเขาค้อ เช่น ชุมชนบ้านเข็กน้อย ชุมชนบ้านเล้าลือ ชุมชนบ้านเพชรดำ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าทาง

^{๓๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

วัฒนธรรม และความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน^{๔๐} ซึ่งแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนี้

๑. ต้องมุ่งเน้นที่รักษาทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมใน ชุมชน มากกว่าการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรักษาให้คงอยู่ยาวนาน และตอบสนองต่อวิถี ชุมชนอย่างช้า^{๔๑}

๒. ต้องรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีไว้ให้สืบทอดไป เพื่อให้ประชาชนในชุมชน และ นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมศิลปกิจกรรมปีใหม่มั้งที่เป็นวัฒนธรรมที่มีเดิม^{๔๒} เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใน ปัจจุบัน ถวิลหาอะไรที่มีความเป็นธรรมชาติ ไม่ต้องการตกแต่งอะไรมากมาย ต้องการดูของจริง มากกว่า การดูของที่สร้างขึ้นใหม่

๓. ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมให้มากที่สุดในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน โดย การประสานงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น^{๔๓} รวมถึงพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ของชุมชนท้องถิ่นในระยะยาวทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการพัฒนาการ ท่องเที่ยวเน้นไปในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ต้องการให้ชุมชนและนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

๔. ควรมีการดำเนินการสร้างวิสัยทัศน์ในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม ที่มุ่ง จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานต่าง ๆ การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ บูรณาการเข้ากับ ประชาชนในชุมชน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน สิ่งเหล่านี้จะส่งเสริมให้ประชาชนและผู้ประกอบการ เข้ามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว แต่ ปัจจุบันพบปัญหาประชาชนในท้องถิ่นจำนวนมาก ยังไม่ได้รับการศึกษาและการอบรมที่เพียงพอ ซึ่ง

^{๔๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๔๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๔๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๔๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

เป็นอุปสรรคในการพัฒนาชุมชนที่ชัดเจน การสร้างความเป็นเอกลักษณ์หรือจุดเด่นของชาวบ้านหรือกลุ่มผู้ให้บริการในการท่องเที่ยวในชุมชนยังมีความสามารถที่ยังไม่เข้าใจถึงการจัดการการท่องเที่ยว

“การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทางสถิติ ที่ได้จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีคัดเลือกเฉพาะเจาะจง ๓ ชุมชน ได้แก่ ๑) ชุมชนบ้านเข็กน้อย ๒) ชุมชนบ้านเล้าลือ ๓) ชุมชนบ้านเพชรดำ จำนวน ๖๐ คน พบว่า

(๑) กิจกรรมการท่องเที่ยวต้องสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐ เปอร์เซนต์ ในระดับมาก จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๐ เปอร์เซนต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐ เปอร์เซนต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยและน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ กิจกรรมการท่องเที่ยวต้องสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว นั้น กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐ เปอร์เซนต์

(๒) การสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ เปอร์เซนต์ ในระดับมาก จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๐๐ เปอร์เซนต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐ เปอร์เซนต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ การสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย อยู่ในระดับมากเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๐๐ เปอร์เซนต์

(๓) กิจกรรมทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่โดดเด่นและควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมปีใหม่ม้ง โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๓ เปอร์เซนต์ ในระดับมาก จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗ เปอร์เซนต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๓ เปอร์เซนต์ ในระดับน้อย จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๗ เปอร์เซนต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ กิจกรรมทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่โดดเด่นและควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมปีใหม่ม้ง กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในกิจกรรมทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่โดดเด่นและควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมปีใหม่ม้ง อยู่ในระดับมากเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗ เปอร์เซนต์

(๔) การพัฒนากิจกรรมปีใหม่มังควรเพิ่มเติมกิจกรรมให้มีความหลากหลาย จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยและน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ การพัฒนากิจกรรมปีใหม่มังควรเพิ่มเติมกิจกรรมให้มีความหลากหลาย กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการพัฒนากิจกรรมปีใหม่มังควรเพิ่มเติมกิจกรรมให้มีความหลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุดเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์

(๕) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายจะสร้างบรรยากาศของการท่องเที่ยว จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๖ เปอร์เซ็นต์ ในระดับน้อย จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๗ เปอร์เซ็นต์ ในระดับน้อยที่สุดจำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๗ เปอร์เซ็นต์ สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายจะสร้างบรรยากาศของการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายจะสร้างบรรยากาศของการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลางที่เยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๖ เปอร์เซ็นต์

(๖) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรให้การสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้ชัดเจน จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๗ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยและน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรให้การสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างได้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรให้การสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้ชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุดเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์

จากการสัมภาษณ์ ท่านให้ความเห็นสรุปไปในทิศทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว สรุปความได้ว่า การจัดกิจกรรมปีใหม่มัง คือ การรักษาและพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้คงอยู่สืบต่อไป การให้ชุมชนมีส่วนร่วมดูแลพัฒนาและรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือความเสียหายแก่ลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งชุมชนนั้น และการช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่

ส่งผลต่อการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม โดยให้ชุมชนได้รับประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยวที่ตนเองมีส่วนร่วมด้วย รวมถึงการพัฒนา การประชาสัมพันธ์ของกิจกรรมปีใหม่ม้ง ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เพื่อไม่ให้กระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๓ ประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการแสดงความคิดเห็นในการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ และได้รับข้อเสนอแนะว่า รูปแบบการประเมินมีทั้งข้อดีข้อเสีย และควรนำไปปรับปรุงเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

๔.๓.๑ การประเมินข้อดีข้อเสียผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

การประเมินข้อดีข้อเสียของผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม ทำให้เห็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคที่ทุก ๆ คนต้องเรียนรู้จากการวิเคราะห์ เพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อดีของการประเมินผลงาน มีดังนี้

๑. การปรับปรุงประสิทธิภาพ

การประเมินผลงานช่วยให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองทำให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาความสามารถได้อย่างต่อเนื่อง ยิ่งประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ก็ยิ่งช่วยให้ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

๒. การสนับสนุนการตัดสินใจในการจัดการ

การประเมินผลงานที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ดีขึ้น หรือการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองในด้านที่ยังขาดทักษะ การมีข้อมูลที่ชัดเจนจากการประเมินช่วยให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างเรียบร้อย

๓. การเสริมสร้างความมุ่งมั่นและความพึงพอใจของกลุ่มชาติพันธุ์

การประเมินผลงานที่ดีช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ เพราะเมื่อตนเองเห็นว่าการกระทำมีความสำคัญกับผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม และมีการติดตามผลอย่างจริงจัง พวกเขาจะรู้สึกว่ามีคุณค่า และได้รับการยอมรับ ซึ่งส่งผลให้ตนเองมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมมากขึ้น

๔. การกระตุ้นการพัฒนาและการเรียนรู้

เมื่อผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ได้รับการประเมินผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ พวกเขาจะได้รับข้อมูลที่สามารถใช้ในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์และกิจกรรมได้ เช่น การเรียนรู้จากข้อผิดพลาด การฝึกอบรมเพิ่มเติม หรือการทำงานในโครงการที่ท้าทายมากขึ้น ซึ่งช่วยเพิ่มทักษะ^{๔๔} และประสบการณ์การทำงานให้กับกลุ่มชาติพันธุ์^{๔๕}

๕. การจัดการกับปัญหาได้เร็วขึ้น

การประเมินผลงานช่วย ให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถระบุปัญหา หรือข้อบกพร่องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมได้ตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งทำให้สามารถจัดการ และแก้ไขปัญหาได้เร็วขึ้น^{๔๖} การปรับปรุง และแก้ไขปัญหาตั้งแต่เนิ่น ๆ จะช่วยลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในระยะยาว^{๔๗}

ข้อเสียของการประเมินผลงาน มีดังนี้

๑. การประเมินอาจมีความลำเอียง

แม้จะพยายามทำให้การประเมินมีความยุติธรรม^{๔๘} แต่บางครั้งการประเมินอาจมีอคติจากผู้ประเมิน เช่น การประเมินที่ลำเอียงตามความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการใช้มาตรฐานที่ไม่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้กลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม^{๔๙}

๒. อาจเกิดความเครียดและความกดดัน

กลุ่มชาติพันธุ์อาจรู้สึกเครียดจากการถูกประเมินผลงาน โดยเฉพาะเมื่อมีความคาดหวังสูงจากการประเมิน หรือเมื่อผลการประเมินไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ความกดดันเหล่านี้อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และความผูกพันกับองค์กร^{๕๐}

๓. การประเมินที่ไม่เป็นธรรมอาจทำให้เกิดความขัดแย้ง

^{๔๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๔๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๔๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๔๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๔๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๔๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๕๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

หากการประเมินผลงานไม่ชัดเจน หรือไม่สามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสม อาจทำให้กลุ่มชาติพันธุ์เกิดความขัดแย้งกับองค์กร ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร และกลุ่มชาติพันธุ์ตึงเครียด และอาจทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง

๔. ใช้เวลาและทรัพยากรมาก

การประเมินผลงานที่มีประสิทธิภาพต้องใช้เวลา และทรัพยากรในการจัดทำข้อมูล การวิเคราะห์ และการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ซึ่งอาจทำให้ภาระงานเพิ่มขึ้นสำหรับทั้งผู้ประเมิน และกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้กระบวนการนี้ไม่เหมาะสมสำหรับองค์กรที่มีขนาดใหญ่^{๕๑}

๕. การประเมินที่ไม่ตรงกับเป้าหมายจริง

หากการประเมินไม่ตรงกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่องค์กรต้องการ อาจทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ไม่ได้รับข้อมูลที่ช่วยในการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง เช่น หากการประเมินเน้นไปที่ผลผลิตเชิงปริมาณ โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม หรือไม่ให้ความสำคัญกับทักษะที่กลุ่มชาติพันธุ์ต้องพัฒนาในอนาคต^{๕๒}

ดังนั้น ข้อดีและข้อเสียของการประเมินผลงาน ของกลุ่มชาติพันธุ์มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการทำงานและสร้างบรรยากาศองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และมีสมดุต่อการทำงานของทีม โดยรวม การประเมินผลช่วยให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจถึงความคาดหวังและความเป็นไปได้ในการพัฒนา และปรับปรุงผลงานของกลุ่มชาติพันธุ์อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ในองค์กร อันเป็นที่รักของกลุ่มชาติพันธุ์ในที่สุด

๔.๓.๒ แนวทางและรูปแบบในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

แนวทางและรูปแบบในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม การประเมินผลการดำเนินงานของผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการพัฒนา และการจัดการยุคใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลที่สำคัญรวมทั้งเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินความสามารถในการบริหารของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ที่สำคัญที่จะช่วยให้ทราบว่า การดำเนินงานได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ รวมทั้งยังช่วยใน

^{๕๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๕๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

การกำหนดทิศทางในการดำเนินงานต่อไปในอนาคตด้วย โดยกระบวนการในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย

๑. การกำหนดสิ่งที่จะประเมิน โดยชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ จะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่ากระบวนการในการดำเนินงานใดหรือผลลัพธ์ใดที่ต้องการที่จะตรวจสอบและประเมิน โดยกระบวนการหรือผลลัพธ์ที่ต้องการที่จะประเมินนั้นจะต้องสามารถวัดได้อย่างชัดเจน โดยชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ สามารถที่จะเลือกกระบวนการหรือผลลัพธ์ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ หรือเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุด^{๕๓} หรือส่วนที่ก่อให้เกิดปัญหามากที่สุดก็ได้^{๕๔}

๒. การกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงาน โดยมาตรฐานนี้จะต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับเป้าหมายในการดำเนินงานของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยมาตรฐานเหล่านี้มักจะเป็นมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับได้โดยทั่วไป^{๕๕}

๓. การประเมินผลการดำเนินงาน เป็นการประเมินผลการดำเนินงานด้วยวิธีการและเกณฑ์ต่าง ๆ ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดขึ้น

๔. การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐานที่ได้กำหนดขึ้นถ้าผลการดำเนินงานอยู่ในช่วงใกล้เคียงกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับได้ กระบวนการในการประเมินผลก็จะจบสิ้น แต่ถ้าผลการดำเนินงานไม่อยู่ภายใต้ช่วงมาตรฐานที่กำหนดขึ้น ก็จะต้องหาสาเหตุของความแตกต่าง โดยอาจจะมีสาเหตุมาจาก ผลการดำเนินงานที่ไม่ดีของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์^{๕๖} การประเมินผลที่ผิดพลาด หรือการกำหนดมาตรฐานที่ผิดพลาด^{๕๗}

๕. การแก้ไขปรับปรุง ภายหลังจากสามารถหาสาเหตุของความผิดพลาดได้แล้ว ก็จะต้องทำการแก้ไขปรับปรุง ความผิดพลาดนั้น ๆ โดยอาจจะต้องทำการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมใหม่ หรือ ทำการประเมินผลการดำเนินงานใหม่ หรือ กำหนดมาตรฐานสำหรับอ้างอิงใหม่^{๕๘}

^{๕๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๕๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๙ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๕๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๕๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒๐ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๕๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๕๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

แนวทางและรูปแบบในการประเมินผลทั้ง ๕ ขั้นตอนเบื้องต้น เป็นกระบวนการขั้นพื้นฐาน สำหรับใช้ในการประเมินผลและควบคุมการดำเนินงานของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเน้นการกำหนด มาตรฐานในการดำเนินงานขึ้นมาก่อน จากนั้นจึงนำผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นมาเปรียบเทียบกับ เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ และถ้ามีความผิดพลาดเกิดขึ้นก็หาทางแก้ไข ซึ่งกระบวนการในการประเมินผลใน ลักษณะนี้เป็นกระบวนการมาตรฐานที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไป

๔.๓.๓ กลุ่มชาติพันธุ์ ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการ ท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทาง วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าร่วมในการประเมิน เพื่อที่จะต้องเตรียมความ พร้อมให้กับชุมชนในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของ กลุ่มชาติพันธุ์ ผนวกกับคนในสังคมเพื่อให้เห็นความแตกต่างของการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม การเข้ามามีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชน เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว บนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาและร่วมในการตัดสินใจซึ่งถือ ว่าสำคัญเพราะถ้าชุมชนไม่สามารถรับรู้ และเข้าใจในปัญหาด้วยตนเองแล้วการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ก็ไม่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลในชุมชน ดังนั้นบุคคลในชุมชนต้องมาทำความเข้าใจและรับรู้ ปัญหาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมและเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและกิจกรรมกล่าวคือ เมื่อบุคคลในชุมชนได้รับรู้และ เข้าใจในปัญหาของตนเองแล้วก็จำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะวางแผนและการดำเนินกิจกรรมเพื่อหาแนวทาง ที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหา นั้น รวมทั้งการคัดเลือกแนวทางที่ดีที่สุดเพื่อให้แก้ไขปัญหานั้นได้ถูกต้องและ ตรงประเด็นปัญหา

๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้ถึงความเป็น เจ้าของให้เกิดขึ้นกับชุมชนทำให้มองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

๔. การมีส่วนร่วมและการติดตามประเมินผล การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ก็ตามแต่ถ้าหาก บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผลแล้วจะทำให้บุคคลเหล่านั้นได้ทราบถึงระดับของ ผลงานที่ตนเองได้ปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงในครั้งต่อไป

จากการศึกษาข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มชาติพันธุ์ ควรมีส่วนร่วมในการประเมิน ผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ กับการพัฒนา ๔ ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิด การวางแผน และการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินการและปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับและแบ่งปันผลประโยชน์การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

๔.๓.๔ หน่วยงานใดควรมีบทบาทและหน้าที่หลัก ในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

ในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีภารกิจในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ควรมีบทบาทและหน้าที่หลัก ในการรับผิดชอบด้านการตลาดโดยเฉพาะในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม เพื่อชักชวนประชาชน นักท่องเที่ยวทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยให้เที่ยวไทย^{๕๙} เพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยอย่างเติบโตและต่อเนื่อง ให้มีขอบเขตการปฏิบัติงานกว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการพัฒนา อนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว และการส่งเสริมเผยแพร่ ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ^{๖๐}

๔.๓.๕ การประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม มีประโยชน์ต่อการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์

การประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม มีประโยชน์ต่อการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ และเป็นการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจให้กับแต่ละคนในกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในกับตนเอง

๑. ทำให้มอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละคนได้

การประเมินผลงานที่มีความถูกต้องจะนำไปสู่การจัดการที่ดีได้ เมื่อเราเห็นศักยภาพ หรือแม้กระทั่งจุดเด่นจุดด้อยของแต่ละคนแล้วจะทำให้สามารถมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถรวมถึงศักยภาพของแต่ละคนได้ ซึ่งนั่นเป็นประโยชน์ต่อการเติบโตของบริษัทด้วย

^{๕๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๖๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

๒. สร้างแรงจูงใจ

การประเมินผลที่สมเหตุสมผล ถูกต้อง เทียบตรง และยุติธรรม จะทำให้แต่ละคนเข้าใจศักยภาพของตัวเอง เข้าใจสถานะของผลิตภัณฑ์และกิจกรรม เกิดการพัฒนาในการทำงาน วางแผนการทำงานไปให้ถูกทิศทางได้มากขึ้น^{๖๑} หรือปรับเปลี่ยนการทำงานให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น อีกด้านหนึ่ง ผลประเมินที่ดีย่อมส่งผลต่อการปรับรายได้ นั้นเป็นอีกแรงจูงใจสำคัญที่จะทำให้แต่ละคนพัฒนาศักยภาพของตัวเอง และมุ่งทำให้ผลิตภัณฑ์และกิจกรรมประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ท้ายที่สุดแล้วทุกคนทุกฝ่ายต่างก็สำเร็จร่วมกัน

๓. สร้างความภูมิใจ และได้รับการยอมรับ

ผลประเมินที่ดีจะทำให้แต่ละคนเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน ช่วยเพิ่มความมั่นใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมได้อีกด้วย และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้การมีผลิตภัณฑ์และกิจกรรมที่ดียังทำให้เป็นที่ยอมรับจากประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้รับความไว้วางใจในการผลิตภัณ์และกิจกรรม และอาจทำให้ประสบความสำเร็จได้ยิ่งขึ้น หรือแม้กระทั่งทำให้แต่ละคนตั้งเป้าหมายความสำเร็จที่สูงกว่าเก่า เป็นแรงจูงใจในการทำงานที่ดี

๔. ปรับโครงสร้าง ค่านิยม แนวทางขององค์กร

การประเมินผลการทำให้นอกจากจะสามารถทำให้รู้ได้ว่าผลิตภัณฑ์และกิจกรรมที่ผ่านมาประสบความสำเร็จหรือไม่ ทำให้องค์กรเดินไปตามแนวทางที่ถูกทิศหรือเปล่า ผลิตภัณฑ์และกิจกรรมประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือยัง^{๖๒} หรือแม้แต่เป้าหมายที่วางไว้ทุกอย่งนั้นแท้จริงแล้วถูกต้องแล้วหรือยัง นอกจากจะนำมาปรับปรุงพัฒนาแล้ว บางครั้งผลการประเมินอาจทำให้เราพบว่าเดินทางมาผิด ต้องสร้างเป้าหมายใหม่ กำหนดแนวทางใหม่ หรือแม้แต่การต้องปรับโครงสร้างองค์กรใหม่เช่นกัน

ระบบประเมินผลนั้นถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากจะใช้ประเมินความสามารถ การประเมินผลนี้ยังถือเป็นแรงจูงใจสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่มั่ง รวมถึงมีผลต่อการประเมินรายได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต่างก็เป็นแรงกระตุ้นชั้นดีที่จะทำให้แต่ละคนมี

^{๖๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๖๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

ประสิทธิภาพมากขึ้น สิ่งสำคัญที่สุดต้องประเมินผลอย่างตรงไปตรงมา เทียบตรง ถูกต้อง ชัดเจน และไม่อคติ เพื่อเกิดความยุติธรรมกับทุกฝ่ายด้วย^{๖๓}

“การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ด้านประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทางสถิติ ที่ได้จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีคัดเลือกเฉพาะเจาะจง ๓ ชุมชน ได้แก่ ๑) ชุมชนบ้านเข็กน้อย ๒) ชุมชนบ้านเล้าลือ ๓) ชุมชนบ้านเพชรดำ จำนวน ๖๐ คน พบว่า

(๑) ชาติพันธุ์ในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความรู้ที่ชัดเจน จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ เปอร์เซนต์ ในระดับมาก จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๐ เปอร์เซนต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๗ เปอร์เซนต์ ในระดับน้อย จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๓ เปอร์เซนต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยที่สุด สรุปได้ว่าการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ การส่วนร่วมในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความรู้ที่ชัดเจนของกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการส่วนร่วมในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความรู้ที่ชัดเจนของกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ในระดับมากเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๐ เปอร์เซนต์

(๒) การประเมินผลิตภัณฑ์ทำให้รู้ถึงข้อดี-ข้อเสียของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐ เปอร์เซนต์ ในระดับมาก จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓๓ เปอร์เซนต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๓ เปอร์เซนต์ ในระดับน้อย จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๗ เปอร์เซนต์ ในระดับน้อยที่สุด จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๗ เปอร์เซนต์ สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ การประเมินผลิตภัณฑ์ทำให้รู้ถึงข้อดี-ข้อเสียของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการประเมินผลิตภัณฑ์ทำให้รู้ถึงข้อดี-ข้อเสียของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมากเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓๓ เปอร์เซนต์

^{๖๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘.

(๓) การประเมินกิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้รู้ถึงข้อดี-ข้อเสียของกิจกรรม นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข สร้างบรรยากาศในการท่องเที่ยวให้เป็นที่ประทับใจมากขึ้น จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๖๗ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๗ เปอร์เซ็นต์ ในระดับน้อย จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับน้อยที่สุด จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์ สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ การประเมินกิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้รู้ถึงข้อดี-ข้อเสียของกิจกรรม นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการประเมินกิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้รู้ถึงข้อดี-ข้อเสียของกิจกรรม นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมากเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๖๗ เปอร์เซ็นต์

(๔) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๗ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยและน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์

(๕) การมีส่วนร่วมดำเนินการ ทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๓๓ เปอร์เซ็นต์ ในระดับมาก จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ เปอร์เซ็นต์ ในระดับน้อย จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๗ เปอร์เซ็นต์ ในระดับน้อยที่สุดจำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๗ เปอร์เซ็นต์ สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมดำเนินการ ทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมดำเนินการ ทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์

(๖) การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว ทำให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถาม โดยมีการประเมินในระดับมากที่สุด จำนวน

๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๓ เปอร์เซนต์ ในระดับมาก จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๗ เปอร์เซนต์ ในระดับปานกลาง จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ เปอร์เซนต์ โดยไม่มีผู้ประเมินในระดับน้อยและน้อยที่สุด สรุปได้ว่า จากการเก็บข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว ทำให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว ทำให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุดเยอะที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๓ เปอร์เซนต์

๔.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบน ฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กล่าวว่า ได้ประสบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบน ฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ในชุมชนบ้านเข็กน้อย ชุมชนบ้านเล้าลือ ชุมชนบ้านเพชรดำ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีปัญหาหลายประการที่มีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านเข็กน้อย ชุมชนบ้านเล้าลือ ชุมชนบ้านเพชรดำ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนี้

ปัญหา อุปสรรค

๑. ปัญหาด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านเข็กน้อย ชุมชนบ้านเล้าลือ ชุมชนบ้านเพชรดำ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพทางการเกษตรแบบดั้งเดิม^{๖๔} แต่ยังไม่มีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชุมชน เช่น ประเพณี พิธีกรรมดั้งเดิม หรือวิถีชีวิตพื้นถิ่น เป็นต้น^{๖๕}

๒. ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แม้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของชุมชนบ้านเข็กน้อย ชุมชนบ้านเล้าลือ ชุมชนบ้านเพชรดำ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จะได้รับการพัฒนาแล้ว คือ มีระบบไฟฟ้า ประปา และระบบสาธารณูปโภคในหมู่บ้าน แต่สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการ

^{๖๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๖๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

ท่องเที่ยวของชุมชนยังควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมคือ หอมน้ำสาธารณะในการบริการนักท่องเที่ยว มีจำนวนน้อย^{๖๖}

๓. ปัญหาด้านงบประมาณ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์จังหวัดเพชรบูรณ์^{๖๗}

ข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ให้ข้อเสนอแนะและฝากถึงหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมของชุมชนบ้านเข็กน้อย ชุมชนบ้านเล้าลือ ชุมชนบ้านเพชรดำ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ อยากให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนในด้านของงบประมาณ เพื่อที่ได้สร้างแหล่งเรียนรู้ ในการพัฒนาผ้าปักและกิจกรรมปีใหม่ม้ง และแหล่งเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าปักและกิจกรรมปีใหม่ม้ง^{๖๘} ที่เป็นวัฒนธรรม ความเชื่อ จารีตประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชน^{๖๙}

^{๖๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘.

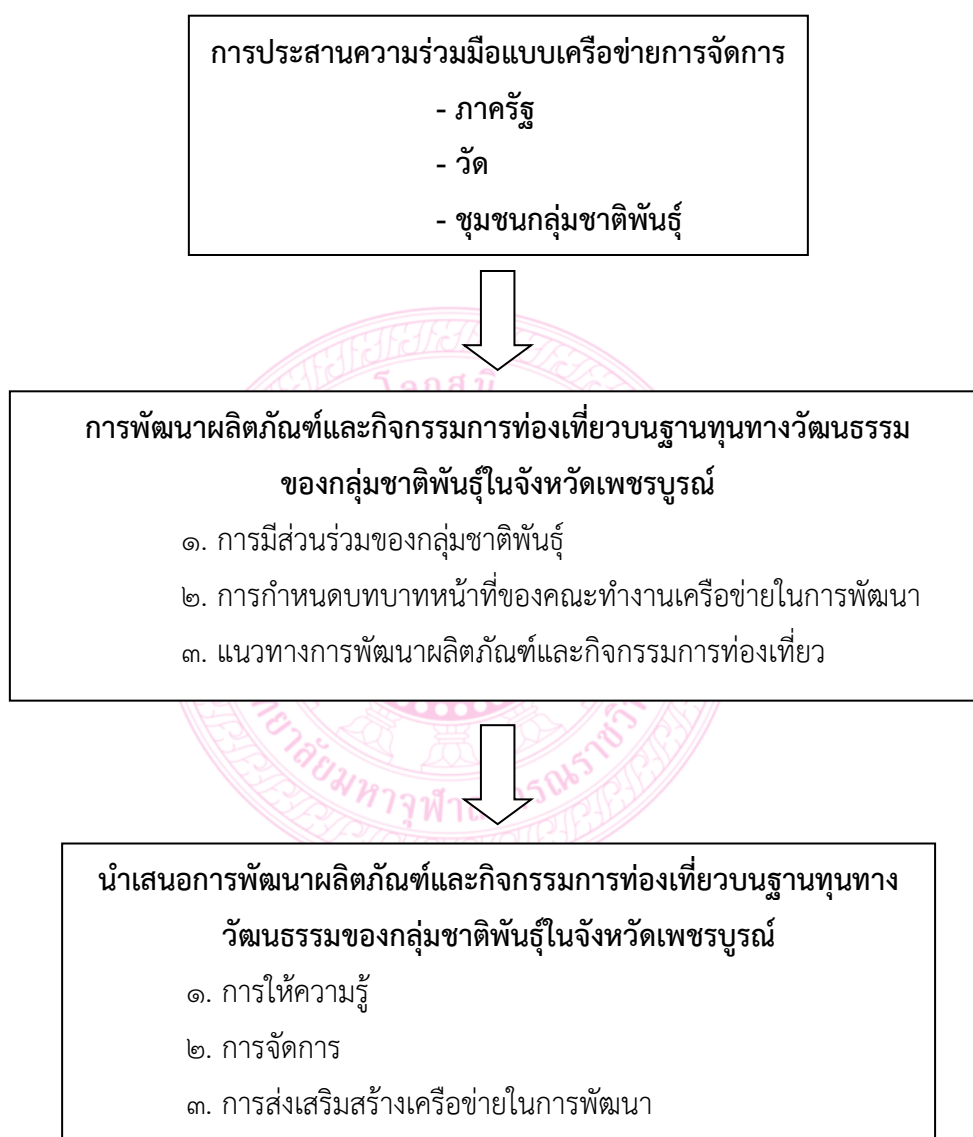
^{๖๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๖๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘.

^{๖๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘.

๔.๕ องค์ความรู้จากการวิจัย

งานวิจัย “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ทำให้ผู้วิจัยค้นพบองค์ความรู้จากการวิจัย

แผนภาพที่ ๔.๘ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

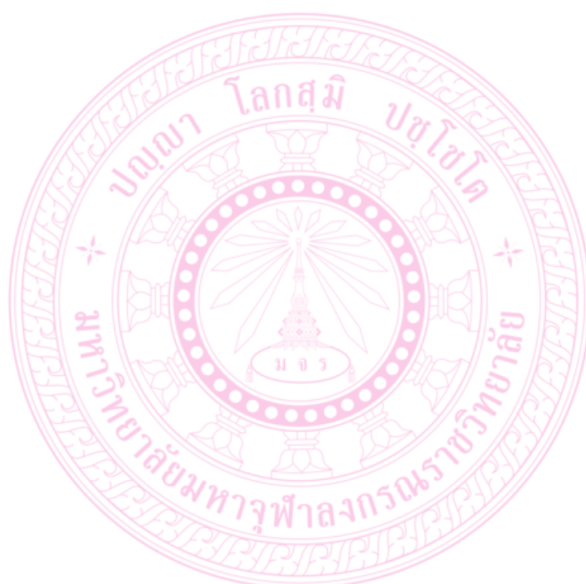
จากแผนภาพ แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย นำเสนอการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งอธิบายในรายละเอียด ดังนี้

ด้านการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า

๑) ต้องมีการให้ความรู้ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย คว้าศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาของไทยในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่นจังหวัด ภูมิภาค และประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิปัญญาที่เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่น มุ่งศึกษาให้รู้ความเป็นมาในอดีต และสภาพการณ์ในปัจจุบัน กล่าวคือการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะเข้ามาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงมีบุคลากรน้อย จึงส่งผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม และก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ขาดผู้รู้ด้านการพัฒนาผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ และขาดผู้สืบทอดในการปักผ้า เป็นต้น ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งคือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการปลูกจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่า แก่นสาระและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวตามประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ สร้างจิตสำนึกของความเป็นคนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ที่จะต้องร่วมกันการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนให้มีพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นหรือพิพิธภัณฑ์ชุมชนขึ้น เพื่อแสดงสภาพชีวิตและความเป็นมาของชุมชน อันจะสร้างความรู้และความภูมิใจในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ด้วย

๒) ปัญหาด้านการจัดการงบประมาณ หรือกล่าวได้ว่า ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณ เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ให้ดำเนินไปได้ การที่หน่วยงานผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยตรงจะจัดสรรงบประมาณลงมา เพื่อใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ได้อย่างทั่วถึง เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ทั้งนี้ เพราะหากมีการจัดสรรงบประมาณโดยมองไปที่ความสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ผ้าปัก และกิจกรรมปีไหมมัด ที่ผู้รับผิดชอบคิดว่ามีความสำคัญในอันดับต้น ๆ ของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ก็อาจได้รับการจัดสรรงบประมาณลงไปดูแลได้อย่างทั่วถึง แต่ในทางตรงกันข้าม หากผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้น หน่วยงานของรัฐมองว่าไม่ค่อยมีความสำคัญมากนัก ก็อาจได้รับการจัดสรรงบประมาณในจำนวนน้อย หรือ ไม่ได้รับการจัดสรรเลยก็เป็นได้

๓) ต้องมีการส่งเสริมกิจกรรม โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายการสืบสาน และพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ม้ง ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และพัฒนากิจกรรมปีใหม่ม้งที่เป็นวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่นโดยการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ดำเนินงานให้มีโอกาสแสดงศักยภาพด้านภูมิปัญญา ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ มีการยกย่องประกาศเกียรติคุณในลักษณะต่าง ๆ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒) เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ และ ๓) เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการลงพื้นที่วิจัยนั้นพบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากการดำรงชีวิตของหญิงสาวกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้หญิงจะต้องเป็นคนที่ทำงานในทุก ๆ ด้าน ทั้งงานภายในบ้าน การทำไร่ และรวมไปถึงการดูแลครอบครัว โดยเฉพาะการทอผ้า ปักผ้า ซึ่งเป็น การแสดงออกหน้าตาทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในงานเทศกาลสำคัญ เช่น งานปีใหม่ม้งอีกด้วย และการปักผ้าเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษสร้างและคิดค้นขึ้น และสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน และนอกจากทอผ้าเพื่อใช้เองในครัวเรือนแล้ว ยังสามารถนำมาเป็น อาชีพเสริม การทอผ้าและปักผ้าเป็นการทอและปักที่เข้ามาเนื่องจากอุปกรณ์ที่ใช้มีขนาดเล็กและขั้นตอนในการทำคือผ้าต้องทำจากใยกล้วยง ที่ใช้ส่วนเปลือกของลำต้นมาลอกออกและปั่นเป็นเส้นเพื่อทอเป็นผืนผ้าตามลวดลายดั้งเดิมแต่โบราณ สีได้จากครามในการย้อมผ้า สีที่ได้จะออกมาคือสีกรมท่า และสีดำส่วนสีเส้นได้ที่นำมาปักลวดลายนิยมใช้สี แดง เหลือง ส้ม ลวดลายปักมาจากการสังเกตสิ่งรอบตัว แล้วนำมาประยุกต์ให้เกิดเป็นลวดลายอัตลักษณ์ผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยการฝึกลวดลายแบบนับช่องแล้วไขว่เส้นด้ายสลับไปมาตามรูปแบบลวดลายที่ต้องการปัก

หลังจากที่ได้สนทนากับผู้นำและชาวบ้านในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มีศักยภาพในการพัฒนาในการนำผ้าลายปักที่มีอยู่ดั้งเดิม มาแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ เช่น เสื้อผ้า ถูย่าม กระเป๋าสะพาย กระเป๋าเป้ กระเป๋าใส่สตางค์ ถุงใส่โทรศัพท์มือถือ เครื่องใช้อื่น ๆ เป็นต้น ที่

สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ จากการดำเนินงานของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ได้ออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายชาย และเครื่องแต่งกายหญิงให้มีลวดลายของผ้าปักให้มีอัตลักษณ์เฉพาะของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเน้นการตัดเย็บที่มีคุณภาพและละเอียด

เพื่อดำเนินการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ดังกล่าว พบว่า สมาชิกและผู้ให้ข้อมูลภายในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ได้ข้อสรุปว่าจากศักยภาพของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์นี้ หน่วยงานรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้มีการเปิดตลาดนัด หรือร้านค้าภายในชุมชนให้มากขึ้น เพื่อรองรับสำหรับให้ผู้ที่มาศึกษาดูงาน และนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก เมื่อมีนักท่องเที่ยวหรือกลุ่มที่เข้ามาศึกษาดูงานในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ก่อนกลับทางชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ก็จะมีผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าปักที่ทางชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่สร้างขึ้นนำมาขาย เป็นของฝาก ของใช้ หรือของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว

๕.๑.๒ การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการลงพื้นที่วิจัยนั้นพบว่า การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ กิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง เป็นประเพณีขึ้นปีใหม่หรือประเพณีฉลองปีใหม่ เป็นงานรื่นเริงของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่จัดขึ้นทุก ๆ ปี โดยจะจัดหลังจากได้เก็บเกี่ยวผลผลิตในรอบปี เป็นการฉลองถึงความสำเร็จในการเพาะปลูกของแต่ละปี ซึ่งจะต้องทำพิธีบูชาถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ ที่ให้ความคุ้มครอง และดูแลความสุขสำราญตลอดทั้งปี รวมถึงผลผลิตที่ได้ในรอบปีด้วย แต่ละหมู่บ้านจะทำการฉลองกันอย่างพร้อมเพรียงกัน หรือตามวัน และเวลาที่สะดวกของแต่ละหมู่บ้าน โดยมากจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี ในวันดังกล่าวหัวหน้าครัวเรือนของแต่ละบ้านจะประกอบพิธีกรรมทางความเชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคลของครัวเรือน ถัดจากวันส่งท้ายปีเก่าไป ๓ วัน คือวันขึ้น ๑ ค่ำ ๒ ค่ำ และ ๓ ค่ำของเดือนหนึ่ง จัดเป็นวันฉลองปีใหม่อย่างเป็นทางการ ทุกคนจะหยุดหน้าที่การงานทุกอย่างในช่วงวันดังกล่าว และจะมีการจัดกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ขึ้นในงานปีใหม่ เช่น การละเล่นลูกช่วง การตีลูกช่วง การร้องเพลงม้ง การเล่นกีฬาพื้นบ้าน การแต่งกายด้วยชุดม้งที่สวยงาม ที่เป็นอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของชนเผ่าชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาเฉพาะท้องถิ่น

หลังจากที่ได้สนทนากับผู้นำและชาวบ้านในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ กิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง พบว่า เด็ก เยาวชน ประชาชน ผู้นำท้องถิ่น ท้องถิ่น ส่วนราชการภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนได้ มีส่วนร่วม สืบสานและอนุรักษ์ศิลปประเพณีปีใหม่ม้งวัฒนธรรมอันดีงามของชาวม้ง ให้คงอยู่สืบไป เพื่อปลูกฝังให้ประชาชน เด็ก และเยาวชน ผู้นำท้องถิ่น ท้องถิ่น มีส่วนร่วมเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของชนเผ่า เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมในชุมชน สร้างความสามัคคี ประองตอง สำนานอันดีในพื้นที่ เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาวม้งให้เป็นที่รู้จัก

ของนักท่องเที่ยวและส่งเสริมนักท่องเที่ยวให้มีความสุขสนุกสนานในช่วงเทศกาลปีใหม่ และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณีปีใหม่จัง โดยการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ กิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่จัง อาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมสมัย ได้แก่ youtube, facebook, สื่อออนไลน์อื่น ๆ เป็นต้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรม อันเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันมิให้คนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ลืมเลือนวัฒนธรรมของตนเอง

๕.๑.๓ ประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการลงพื้นที่วิจัยนั้นพบว่า การประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มชาติพันธุ์ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อที่จะต้องเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ผนวกกับคนในสังคมเพื่อให้เห็นความแตกต่างของการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม การเข้ามามีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชน เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาและร่วมในการตัดสินใจซึ่งถือว่าสำคัญเพราะถ้าชุมชนไม่สามารถรับรู้ และเข้าใจในปัญหาด้วยตนเองแล้วการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและกิจกรรมกล่าวคือ เมื่อบุคคลในชุมชนได้รับรู้และเข้าใจในปัญหาของตนเองแล้วก็ต้องเรียนรู้ที่จะวางแผนและการดำเนินกิจกรรมเพื่อหาแนวทางที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหา

๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้ถึงความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นกับชุมชนทำให้มองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

๔. การมีส่วนร่วมและการติดตามประเมินผล การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ก็ตามแต่ถ้าหากบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผลแล้วจะทำให้บุคคลเหล่านั้นได้ทราบถึงระดับของผลงานที่ตนเองได้ปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงในครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้สนทนากับผู้นำและชาวบ้านในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า แนวทางและรูปแบบในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ๑) การกำหนดสิ่งที่จะประเมิน ๒) การกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงาน ๓) การประเมินผลการดำเนินงาน ๔) การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐาน ๕) การแก้ไขปรับปรุง แนวทางและรูปแบบในการประเมินผลทั้ง ๕ ขั้นตอนเบื้องต้น เป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานสำหรับใช้ในการประเมินผลและ

ควบคุมการดำเนินงานของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเน้นการกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงานขึ้นมา ก่อน จากนั้นจึงนำผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ และถ้ามีความ ผิดพลาดเกิดขึ้นก็หาทางแก้ไข

ดังนั้น ระบบประเมินผลนั้นถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากจะใช้ประเมิน ความสามารถ การประเมินผลนี้ยังถือเป็นแรงจูงใจสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการ ท่องเที่ยวปีใหม่้ม รวมถึงมีผลต่อการประเมินรายได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต่างก็เป็นแรงกระตุ้นชั้นดีที่จะทำให้ แต่ละคนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕.๒ อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นการศึกษา การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรม การท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการประเมินการมี ส่วนร่วมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมใน จังหวัดเพชรบูรณ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่้มที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่ม ชาติพันธุ์ การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่น ผู้นำชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ประชาชน เด็ก และเยาวชนให้ ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นอย่างดี ช่วยเหลือเกื้อกูล เกิดความรักสามัคคีใน ชุมชนและหมู่คณะที่ร่วมกันทำกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นประเพณีของชุมชน หากว่าผู้นำชุมชนหรือองค์กร ภาครัฐไม่เอาใจใส่ในเรื่องของวัฒนธรรม การดำรงชีวิตของชาวบ้านในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ก็ไม่ สามารถสร้างเครือข่ายในชุมชนได้ ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่้ม ทุกครั้ง ก็ได้ประชาสัมพันธ์โดยการให้ประชาชน เด็ก และเยาวชนได้รับรู้ถึงกิจกรรมที่จัดขึ้น ได้เห็น ความสำคัญวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนของตนเองที่มีคุณค่าแก่การรักษาไว้ให้ตราบนานเท่านาน สืบไป การเข้าร่วมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และเข้าร่วมจัดกิจกรรมปีใหม่้มที่เป็นประเพณีที่จัดขึ้น มีการเชิญชวนให้เข้าร่วมอย่างพร้อมเพรียงกัน เพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนกลุ่ม ชาติพันธุ์ไว้ให้คงอยู่ โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน เด็ก และเยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่้มที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ และเปิดโอกาสให้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่้ม ประชาชน เด็ก และ เยาวชนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

กลุ่มชาติพันธุ์ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จะมีลักษณะการเผยแพร่วัฒนธรรม ท้องถิ่นที่คล้ายคลึงกัน ผ่านองค์กรภาครัฐและเอกชน กล่าวคือ อาศัยกิจกรรมชุมชน จากชุมชนไปยัง อีกชุมชนหนึ่ง อาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมสมัย ได้แก่ youtube, facebook, สื่อออนไลน์อื่น ๆ

เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นการเผยแพร่ลักษณะใดก็มุ่งเน้นประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไปรับทราบ อย่างเช่น การจัดกิจกรรมประเพณีปีใหม่ม้ง ก็อาศัยสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรม อันเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันมิให้คนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ลืมเลือนวัฒนธรรมของตนเอง

การเข้าร่วมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้งนั้น กลุ่มชาติพันธุ์ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จะมีการดำเนินการเหมือนกันบ้าง แตกต่างกันบ้าง แต่ส่วนใหญ่จะลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ การสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นโดยการบอกกล่าวหรือให้ศึกษาทำความเข้าใจ และนำพาปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม การรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าแก่อสิ่งนั้น ๆ ให้กลายเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนเป็นอย่างดี การจัดกิจกรรมการออกร้านในเทศกาลต่าง ๆ ด้วยจังหวัดเพชรบูรณ์มีกิจกรรมที่ดำเนินงานทุกอำเภอ แต่ครั้งจะมีการนำเอาศิลปวัฒนธรรมไปแสดง และนำเอาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นไปจำหน่าย รวมถึงมีการจัดนิทรรศการวัฒนธรรมประเพณีนั้น ๆ ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ผศ.ดร.จิตพนธ์ ชุมเกตุ** ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี” โดยการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้เปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม แต่อย่างนั้นเกิดขึ้นจากความเชื่อของทุกคนในชุมชน หากไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนก็ไม่สามารถดำเนินงานใด ๆ ได้ โดยที่ประเพณีเป็นส่วนหนึ่งของ วิถีชีวิตชุมชนนั่นเอง ภาครัฐจึงได้มีนโยบายในการปลูกจิตสำนึกในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ โดย จัดกิจกรรมประเพณีหรือเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น ในการดำเนินงานส่วนใหญ่องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งใกล้ชิดกับชุมชนจะเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ให้ข้อคิดความเห็น เนื่องจากวัฒนธรรมเหล่านั้นเกิดจากความเชื่อของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ หากคนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ได้มีส่วนร่วมจะประสบความสำเร็จได้ยาก การให้ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม ในประเด็นดังกล่าวพบว่า เครือข่ายวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมเหมือนกัน ผ่านหน่วยงานภาครัฐและชุมชน ได้แก่ จัดอบรมชาวบ้านเพื่อให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งทำให้ชาวบ้านมีความรู้สิ่งใดเป็นวัฒนธรรมของชุมชนตนเอง จัดเวทีประชาคมในการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่สร้างความตระหนักในการพัฒนาอย่างแท้จริง โดยที่ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน เพื่อให้คนทั่วไปได้รับทราบเกี่ยวกับวัฒนธรรม

ประเพณีของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ จัดกิจกรรมรักษวัฒนธรรมประเพณีปีใหม่ม้ง เพื่อปลูกฝังให้ประชาชน เด็ก และเยาวชนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ได้สำนึกรักและหวงแหนวัฒนธรรมของตนเอง

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ และสังคมโดยรวม สำหรับการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้ คณะผู้วิจัยจึงแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น ๒ ส่วน คือ นำเสนอข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติสำหรับผู้เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติสำหรับผู้เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัยมีความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการนำผลจากการวิจัยไปปฏิบัติสำหรับผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

ส่วนแรก เป็นข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายสำหรับหน่วยงานหรือการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งมีความจำเป็นที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องสนับสนุนและเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่ชาวบ้าน มีการประสานงานกับหน่วยงานหลายฝ่ายและทุกครั้งที่จัดอบรม เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเพื่อให้รัฐมีส่วนร่วมเพื่อหาทางออกให้กับประชาชน เด็ก หรือเยาวชน มีการจัดตั้งอำนวยการความสะดวกและสาธารณูปโภคต่างๆ ให้ทั่วถึง เช่น ถนนหนทาง แสงสว่าง ป้ายข้อมูล ป้ายบอกทาง เป็นต้น ควรมีการจัดทุนหมุนเวียนที่เกิดจากภาครัฐและเอกชนที่เข้ามาช่วยเหลือ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนแก่ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยให้อธิบายความรู้และความสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างครบถ้วนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญทางภูมิปัญญา และที่สำคัญคือ เพื่อให้ความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกให้กับประชาชน เด็ก หรือเยาวชน อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ และพัฒนาอย่างยั่งยืนได้นานาคต

ส่วนที่สอง เป็นข้อเสนอแนะสำหรับชุมชน ที่ควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ให้กับประชาชน เด็ก และเยาวชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดของผ้าปัก และพัฒนากิจกรรมปีใหม่ม้ง ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่คนในชุมชน

กลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาตลาดของผ้าปัก และพัฒนากิจกรรมปีใหม่ม้ง มีการจัดประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างจริงจัง จัดสภาพภูมิทัศน์รอบ ๆ ชุมชนให้เหมาะสม มีการจัดทำหนังสือหรือสื่อภาพเคลื่อนไหว รวมทั้งเว็บไซต์แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง ผู้นำชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์เองต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาตลาดของผ้าปัก และพัฒนากิจกรรมปีใหม่ม้ง

ส่วนที่สาม เป็นข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งควรร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการให้ความรู้และสนับสนุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อการพัฒนาตลาดของผ้าปัก และพัฒนากิจกรรมปีใหม่ม้ง อย่างชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควรดำเนินการขยายเครือข่ายในการเรียนรู้ตลาดของผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ม้งมากขึ้น รวมถึงการเรียนรู้การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ อาทิ เว็บไซต์ และสื่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ เพราะการเพิ่มประสิทธิภาพจะช่วยให้ดึงดูดกลุ่มเป้าหมายให้เดินทางเข้ามา เพื่อมารับใช้ชุมชนท้องถิ่น โดยการพัฒนา ส่งเสริมอาชีพ เพิ่มรายได้จากสิ่งที่มีอยู่ต่อไป

๕.๔.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยตามโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ได้สรุปแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งจากการสัมภาษณ์และการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสร้างเครือข่ายกลุ่มชาติพันธุ์พัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ นั้น ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มีความต้องการที่จะให้มีปลูกฝังจิตสำนึกในการพัฒนาผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ม้งให้กับประชาชน เด็กหรือเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และการจัดอบรมให้ความรู้แก่คนในชุมชนเพื่อการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางวิถีชีวิต วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน เด็ก หรือเยาวชนเพื่อการพัฒนาผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ม้ง

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำองค์ความรู้และการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยให้เข้าถึงชุมชนและกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกำลังสำคัญของสังคมท้องถิ่นต่อไป นั่นก็คือ

ประชาชน เด็ก หรือเยาวชน และควรต่อยอดการศึกษาการผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ มาเชื่อมกับการศึกษาการพัฒนาผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ม้งของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งจะทำให้ประชาชน เด็ก หรือเยาวชน อยากเรียนรู้และเข้าใจความเป็นมาของท้องถิ่นตนเองได้มากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ หากมีการศึกษาวิจัยต่อไป ควรเป็นการศึกษาวิจัยที่เห็นความสำคัญ และคุณค่าทางวัฒนธรรมเป็นอย่างเร่งด่วนในการศึกษาและปลูกฝังจิตสำนึกในการตระหนักรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ บ่งบอกถึงความเจริญรุ่งเรืองของท้องถิ่น เพราะในปัจจุบันผู้ที่เข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์และลวดลายของกาทำผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ม้งไม่ค่อยมีคนที่จะบอกเล่าถึงความหมายที่ชัดเจนไม่ตรงกัน จึงควรส่งเสริมให้คนรุ่นหลังร่วมกัน รวบรวม บันทึก ภูมิปัญญาที่ยังไม่ได้ถูกนำออกมาเผยแพร่ และนับวันยังจะสูญหายไปตามกาลเวลา ให้ร่วมกันออกมาพัฒนาและอนุรักษ์เป็นสมบัติของชุมชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ สืบต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ:

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
จังหวัดกระบี่ ตรัง สตูล และพัทลุง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2549.

กรมการท่องเที่ยว. มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินและ
รับรองสถานประกอบการตามมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์. ๒๕๕๖.

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. แนวทางการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.
กรุงเทพมหานคร: มปท. 2560.

กิติพัฒน์ นนทบุรีทะเล. การวิจัยเชิงคุณภาพในสวัสดิการสังคม: แนวคิดและวิธีการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่
๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๕๐.

ทิตยา ศรีสันติสุข. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยพัฒนาพานิช. ๒๕๒๗.

ธารง อุดมไพบิจิตรกุล. เศรษฐศาสตร์การจัดการ. กรุงเทพมหานคร: Diamond in Business World”
๒๕๕๒.

นฤมล ละครวงศ์. “กระบวนการจัดการเพื่อรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ภา
เกาะญอ บ้านหนองมณฑา อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่”. การท่องเที่ยวไทย
นานาชาติ. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท. ในเอกสารการสอนชุด
วิชาการพัฒนาชุมชน หน่วยที่ ๑ – ๗. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ๒๕๓๔.

นพรัตน์ ภูมิวุฒิสาร. การจัดการส่งเสริมการตลาด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๓.

น้ำทิพย์ วิภาวิน. ทักษะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น. ๒๕๕๖.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: เพรสแอนดีไซด์.
๒๕๔๘.

ประกอบ กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร :
ด้านสุทธาการพิมพ์. ๒๕๔๒.

พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). ทางสายกลางของการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๓๐.

พิเชษฐ์ หลั่งทรัพย์. การจัดการธุรกิจเบื้องต้น. นนทบุรี: เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์ ๒๕๔๖.

พิบูล ทีปะपाल. การบริหารการตลาด - Marketing Management. กรุงเทพมหานคร: อมรการ
พิมพ์. ๒๕๔๗.

_____. หลักการตลาดยุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพมหานคร: มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.
๒๕๔๕.

เพ็ญศรี เขมะสุวรรณ. การวิจัยตลาด. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ. ๒๕๔๘.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญ
ทัศน์. ๒๕๓๘.

พงษ์ ผาจิตร. เปิดโลกธุรกิจให้เจ้าน้อย. กรุงเทพมหานคร: เนชั่น. ๒๕๔๗.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. สภาวะตลาดปัจจุบันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ๒๕๔๔.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. การพัฒนาชุมชน: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บากกอกบล้อก.
๒๕๓๔.

ละเอียด ศิลาน้อย. เอกสารประกอบการบรรยายวิชา “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมรดก
วัฒนธรรม”. แก่นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัย
นเรศวร. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิทยบริการกรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๐.

วารุณี ตันตวงศ์วานิช และคณะ. หลักการตลาด. กรุงเทพมหานคร: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอินโดไชน่า.
๒๕๔๖.

วิทวัส รุ่งเรืองผล. หลักการตลาด Principle of Marketing. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๔๕.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา. ๒๕๔๑.

_____ . **หลักการพัฒนาผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพมหานคร: สบายดี. ๒๕๔๓.

ศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์. **วิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กับองค์กร**. มกราคม. ๒๕๔๘.

สุดาดวง เรืองรุจิระ. **นโยบายผลิตภัณฑ์และราคา**. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์. ๒๕๓๘.

สุปัญญา ไชยชาญ. **หลักการตลาด**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ.อีฟวิ้ง. ๒๕๔๓.

สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ. **แผนที่ภาษาของชาติพันธุ์ในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
คุรุสภา. ๒๕๔๔.

สนธยา พลศรี. **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์. ๒๕๔๕.

_____ . **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
๒๕๔๗.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. **คู่มือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : หลักการและการประยุกต์ใช้**. ขอนแก่น:
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ๒๕๔๓.

_____ . **สังคมไทยแนวทางการวิจัยและพัฒนา**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ๒๕๒๕.

เสรี ชาหลาและคณะ. **กลุ่มชาติพันธุ์: วัฒนธรรมและประเพณีจังหวัดนครสวรรค์**. สำนักงานวิจัย
และบริการวิชาการ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์. ๒๕๔๕.

อานันท์ กาญจนพันธ์. **พลวัตของชุมชนในการจัดการทรัพยากร: สถานการณ์ในประเทศไทย**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ๒๕๔๓.

อมรา พงศาพิชญ์. **วัฒนธรรมศาสนาและชาติพันธุ์: วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่
๕. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๑.

(๒) วิทยานิพนธ์:

(๓) รายงานวิจัย:

กมล บุญเขต. “การจัดการความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมกับการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มชาติ
พันธุ์”. **รายงานการวิจัย**. สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร. คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ๒๕๕๘.

จิตกวี กระจำเมฆ. “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จังหวัดนครปฐม ไทยแลนด์ 4.0:
กรณีศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นลาวครั้งบ้านฝักกูด ไทยทรง

ตำบลไผ่หู่ช้างและไทยจีนตลาดบางหลวง”. **รายงานการวิจัย**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. 2562.

ชนกพร ไผ่สิทธิกุล. “การอนุรักษ์ชุมชนและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ริมแม่น้ำกก จังหวัด เชียงราย”. **รายงานผลวิจัย**. ปทุมธานี: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. ๒๕๕๔.

สุทัศน์ ประทุมแก้ว และคณะ. “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสัมมาอาชีพของหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในจังหวัดศรีสะเกษ”. **รายงานการวิจัย**. พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2562.

จิตพนธ์ ชุมเกตุ. “การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ ชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี” **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๖๐.

พระปลัดไพฑูริย์ จิตธมโม, ดร. พระมหาธนกร กิตติปัญญา. “การจัดการนิเวศวิทยาวัฒนธรรมของ เครือข่ายวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์”. **รายงานการวิจัย**. พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๖๐.

มาฆะ จิตตะสังคะ. รองศาสตราจารย์ ดร. และคณะ. “วัฒนธรรมและภาษาสื่อสารของกลุ่มชาติพันธุ์ บริเวณภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย”. **รายงานวิจัย**. เชียงราย: วิทยาลัยนานาชาติ ภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ๒๕๕๓.

วรวัฒน์ ราชีวงศ์ และคณะ. “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ชาในจังหวัด มุกดาหาร”. **รายงานการวิจัย**. พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2562.

ศตพล ใจสบาย และคณะ. “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ จังหวัดนครพนม”. **รายงานการวิจัย**. พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2556.

สำราญ ท้าวเงิน. “การจัดการความรู้ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์สู่ทุนทางปัญญา”. **รายงานวิจัย** สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ๒๕๕๙.

(๔) สัมภาษณ์:

(๕) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

ดร.วิศัลย์ โฆษิตานนท์. “เรารักวิถีชีวิต”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://wisonk.wordpress.com>
(๒๑ เมษายน ๒๕๖๕).

บริษัท วัฒนารณวัด. “ที่เทียว teethiao”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.teethiao.com>
(๓๐ กันยายน ๒๕๖๖).

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. “วิกิชุมชน”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://wikicomunity.sac.or.th>
(๓๐ กันยายน ๒๕๖๖).

๒. ภาษาอังกฤษ

(1) Books:

Fullr. G.W. **New Product Development from Concept to Marketplace**. CRCPress.
Inc. USA: boca Raton. Florida. 2005.

Nzama. A.T. Magi. & Ngcobo. N.R. **Workbook-l Tourism Workbook for Educators:**
๒๐๐๔ Curriculum Statement. Unpublished Tourism Workshop Educational
Materials. Centre for Recreation & Tourism. UZ. And Tourism Kwa Zula-
Natal. University of Zululand. 2005.

Timothy. Dallebn J. **Cultural Heritage Tourism: An Introduction**. Brisol: Channel
View Publications. 2011.

Streeten. Paul. **The Frontiers of Development studies**. London: Macmillan. 1972.

Kanchana Saen Limsuwan and Saranya Saeng Limsuwan. “**Sustainable Heritage
Yourism**”, Journal of Management. 2012.

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.๗๑๔/๒๕๖๗

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอ การวิจัยตามรายงานการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการ มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากลตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อข้อเสนอการวิจัย: การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์
 (Product Development and Tourism Activities Based on Cultural Capital of Ethnic Groups in Phetchabun Province)

รหัสข้อเสนอการวิจัย: MCU RS 800767016

สถาบันที่สังกัด: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง

ผู้วิจัยหลัก: ผศ.ดร.สุพล ศิริ

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

๑. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๗
๒. เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๗
๓. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๗
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	ฉบับที่ วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๗

 (พระปัญญาวัชรบัณฑิต, รศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

หมายเลขใบรับรอง: ว.๗๑๔/๒๕๖๗

วันที่ให้การรับรอง: ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

วันหมดอายุใบรับรอง: ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๘

ที่ อว ๘๐๐๗/ว.๗๑๔

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.สุพล ศิริ / นักวิจัย วิทยาลัยสงฆ์ฟอซุนผาเมือง

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เพื่อทำการวิจัยในเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ฟอซุนผาเมือง

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาเครื่องมือการวิจัยของท่าน โดยให้มีการแก้ไขปรับปรุง/เพิ่มเติมเอกสาร ตามเอกสารแนบ

จึงเจริญพรมาทราบและดำเนินการต่อไป.

ขอเจริญพร

(พระปัญญาวัชรบัณฑิต, รศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

“การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์”

คำชี้แจง :

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒) เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ และ ๓) เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์และเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงาน

แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ได้แก่

๒.๑ ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

๒.๒ ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

๒.๓ ด้านประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดตอบแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านเพียงข้อเดียว

๑. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

๒. อายุ

☐ ๒๐-๓๐ ปี ☐ ๓๑-๔๐ ปี ☐ ๔๑-๕๐ ปี ☐ ๕๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ ปวช./ปวส. ☐ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

๔. อาชีพ

☐ เกษตรกรรม ☐ ค้าขาย ☐ รับราชการ
☐ พนักงานเอกชน ☐ รับจ้าง
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

๕. รายได้ต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ☐ ๑๕,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท
☐ ๒๐,๐๐๑-๒๕,๐๐๐ บาท ☐ ๒๕,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท
☐ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

คำชี้แจง : โปรดตอบแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เห็นว่าถูกต้องหรือตรงความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

๕ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการ ท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของ กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑.ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวบนฐานทุน วัฒนธรรม						
๑	ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต้องมีการความเป็น เอกลักษณ์ โดดเด่น					
๒	กลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการ พัฒนาผลิตภัณฑ์อันจะนำมาซึ่งความเป็นอยู่ ที่ยั่งยืน					

ข้อที่	การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการ ท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของ กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๓	ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นและควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ เครื่องประดับและเครื่องแต่งกาย					
๔	การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายควรคงเอกลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ไว้ให้มากที่สุด					
๕	จุดหลักของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรูปแบบที่ทำให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้เยี่ยมชม					
๖	หน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างเป็นรูปธรรม					
๒.ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม						
๑	กิจกรรมการท่องเที่ยวต้องสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว					
๒	การสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย					
๓	กิจกรรมทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่โดดเด่นและควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมปีใหม่ม้ง					
๔	การพัฒนากิจกรรมปีใหม่ม้งควรเพิ่มเติมกิจกรรมให้มีความหลากหลาย					
๕	กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายจะสร้างบรรยากาศของการท่องเที่ยว					
๖	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรให้การสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้ชัดเจน					
๓.ด้านประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม						
๑	ชาติพันธุ์ในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการ					

	ท่องเที่ยวเพื่อสร้างความรู้ที่ชัดเจน					
ข้อที่	การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๒	การประเมินผลิตภัณฑ์ทำให้รู้ถึงข้อดี-ข้อเสียของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข					
๓	การประเมินกิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้รู้ถึงข้อดี-ข้อเสียของกิจกรรม นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข สร้างบรรยากาศในการท่องเที่ยวให้เป็นที่ประทับใจมากขึ้น					
๔	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ					
๕	มีส่วนร่วมดำเนินการ ทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว					
๖	การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว ทำให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

๑.ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

.....

.....

.....

๒.ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรม

.....

.....

.....

๓.ด้านประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม
ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒) เพื่อพัฒนากิจการการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ และ ๓) เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น ๕ ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

ตอนที่ ๓ การพัฒนากิจการการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

ตอนที่ ๔ ประเมินผลิตภัณฑ์และกิจการการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

ตอนที่ ๕ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มุ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งข้อมูลที่ได้จะไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพของท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ด้านการเผยแพร่พระพุทธศาสนา จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริง

ผู้วิจัยขอขอบคุณและอนุโมทนาในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผศ.ดร.สุพล ศิริ

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์พยุหยาเมือง เพชรบูรณ์

สำนักงานวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๖๗๐-๒๑๗๒

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยชุดนี้ เพื่อสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในเชิงลึก โดยแบ่งเป็น
๕ ส่วน หลักดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ฉายา.....
ตำแหน่ง.....สัมภาษณ์ที่.....
วัน..... เดือน..... ปีที่ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ควรได้รับการพัฒนา และควรพัฒนาอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

๒) ท่านมีแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

๓) ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และประชาชน ควรมีบทบาท อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

๔) ท่านคิดว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและหน่วยงานใดบ้าง

.....
.....
.....

๕) ท่านมีแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑) กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ควรได้รับการพัฒนา และควรพัฒนา อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๒) ท่านมีแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๓) ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และประชาชน ควรมีบทบาท อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๔) ท่านคิดว่าการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรม ควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและหน่วยงานใดบ้าง

.....

.....

.....

๕) ท่านมีแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ ประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑) ท่านคิดว่าเราควรจะมีการประเมินข้อดีข้อเสียผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมหรือไม่

.....

.....

.....

๒) ท่านคิดว่าการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม ควรจะมีแนวทางและรูปแบบอย่างไร

.....

.....

.....

๓) ท่านคิดว่ากลุ่มชาติพันธุ์ ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมอย่างไร

.....

.....

.....

๔) ท่านคิดว่าหน่วยงานใดควรมีบทบาทและหน้าที่หลัก ในการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

.....

.....

.....

๕) ท่านคิดว่าการประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม มีประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนชาติพันธุ์อย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ ๕ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

๑) ท่านประสบปัญหาใดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

.....

.....

.....

๒) ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

.....

.....

.....

๓) ท่านมีข้อเสนอแนะถึงหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างไร

.....

.....

.....

๔) ท่านคิดว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพคือวิธีการใด

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพื่อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายยอดยิ่ง ศักดิ์เจริญชัยกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์เพื่อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

อินดี เมิน ผู้ประสานงาน

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พืชมหาเมือง เพชรบูรณ์
๔๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตประชาสัมพันธ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายอัครวิริยะ ชัยवालครชิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พืชมหาเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุญาตประชาสัมพันธ์เพื่อให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

นาย อัครวิริยะ ชัยवालครชิต

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พืชมณฑลเมือง เพชรบูรณ์
๔๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายสันต์ ช่งเจริญพาณิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พืชมณฑลเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

มีนดี งามสุขให้สอภาสอน
นายสันต์ ช่งเจริญพาณิชย์

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พืชมณีเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๒๗๑๑๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติเคราะหีสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายยงทอ แสนยากุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พืชมณีเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุมัติเคราะห้จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

นาย ยงทอ แสนยากุล

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น เมือง เพชรบูรณ์

๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก

อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตประชาสัมพันธ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายจิงชัย ไรจนชัยกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุญาตประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ติดต่อด้วยโทรศัพท์มือถือ
นาย จิงชัย ไรจนชัยกุล

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น เมือง เพชรบูรณ์

๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก

อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๒๗๑๑๐

๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติเคราะหส์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายพรจ ศิริวิริยกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุมัติเคราะหส์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์พูนผาเมือง เพชรบูรณ์

๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก

อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๒๗๑๑๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายจุลศักดิ์ ศักดิ์เจริญชัยกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พูนผาเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์พุ่มพวงเมือง เพชรบูรณ์

๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก

อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๒๗๑๑๐

๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่สัณนิษฐานเพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายบัณฑิต เถาว์พันธุ์ทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พุ่มพวงเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุญาตเผยแพร่จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พุ่มพวงเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายสุริโย บำรุงศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พุ่มพวงเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น เมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพื้ทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติเคราะหส์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายพรชัย ประทีปศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุมัติเคราะหส์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พุ่มพวงเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑/๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายบวรพงษ์ ทรงสวัสดิ์วงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พุ่มพวงเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ฉันทิมา วัฒนศิริ

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พืชมณฑลเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายเทอดศักดิ์ ศักดิ์เจริญชัยกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พืชมณฑลเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๕๖๗

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พืชมงคลเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายมนตรี แซ่เฮ้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พืชมงคลเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

มีมติให้ส่งเอกสาร
นายมนตรี แซ่เฮ้อ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พิจิตรเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่สัณนิษฐานเพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายรามัญ บำรุงศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พิจิตรเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุญาตเผยแพร่จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

(ดร.สุพล ศิริ)

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พญาเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิกษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติเคราะหีสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายอิทธิ สิ้นเช้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พญาเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุมัติเคราะห้จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

วิภาดา ใจดี
นาง อิทธิ สิ้นเช้า

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พูนผาเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นางรัชดา วชิรญาณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พูนผาเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไปหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

วิมล เหมอินทร์
๕๖๑ ๖๕ ๕๖ ๕๖

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่นเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติเคราะหส์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายสิทธิกร ศักดิ์เจริญชัยกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่นเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุมัติเคราะหส์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ
นางสาวศิริกานต์ นิลจันทร์

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พูนผาเมือง เพชรบูรณ์
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้สัมภาษณ์เพื่อกเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายยุทธนา บำรุงศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พูนผาเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุมัติเคราะห้จากท่านได้ให้สัมภาษณ์เพื่อกเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พุ่มพวงเมือง เพชรบูรณ์
๔๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายภาคภูมิ ศักดิ์เจริญชัยกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พุ่มพวงเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ที่ พิเศษ/๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พืชมงคลเมือง เพชรบูรณ์
๕๑ ถนนพืชมงคล ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตประชาสัมพันธ์เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายตังเซ่ง แซ่ท้าว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ เป็นบุคลากรของวิทยาลัยสงฆ์พืชมงคลเมือง เพชรบูรณ์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการจัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อเสนอเป็นข้อมูลวิจัยโดยภาพรวม

เพื่อให้การจัดทำวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย จึงขออนุญาตประชาสัมพันธ์ให้ท่านได้ให้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้การสัมภาษณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๒

ติดต่อประสานงาน :

โทร. ๐๘-๖๒๐๓-๑๔๖๗

ตังเซ่ง แซ่ท้าว

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์การวิจัย
เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่ม
ชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์”

๑) ผู้นำด้านวัฒนธรรม จำนวน ๕ คน ได้แก่

- ๑) นายยอดยิ่ง ศักดิ์เจริญชัยกุล รองประธานคณะกรรมการวัฒนธรรม
- ๒) นายอัคริยะ ชัชวาลกรรชิต กรรมการศูนย์วัฒนธรรม
- ๓) นายวสันต์ ช่งเจริญพาณิชย์ กรรมการศูนย์วัฒนธรรม
- ๔) นายยงท้อ แสนยากุล กรรมการศูนย์วัฒนธรรม
- ๕) นายชิงชัย โรจนชัยกุล กรรมการศูนย์วัฒนธรรม

๒) ผู้นำชุมชน จำนวน ๕ คน ได้แก่

- ๑) นายนพรุจ ติรณวิริยกุล กำนันตำบลเข็กน้อย
- ๒) นายจุลศักดิ์ ศักดิ์เจริญชัยกุล อดีตกำนันตำบลเข็กน้อย
- ๓) นายนิติกานต์ เถาว์พันธุ์ทอง อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗
- ๔) นายสุริโย บำรุงศิริ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๙
- ๕) นายพรชัย ประทีปศิริ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๔

๓) ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๕ คน ได้แก่

- ๑) นายนราพงษ์ ทรงสวัสดิวงศ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย
- ๒) นายเทอดศักดิ์ ศักดิ์เจริญชัยกุล ประธานศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาสังคมบนพื้นที่สูง (ศสส.)
- ๓) นายมนตรี แซ่เฮ้อ ประธานกองทุนเงินล้าน หมู่ที่ ๑๐
- ๔) นายรามัญ บำรุงศิริ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ
- ๕) นายอิทธิ สิ้นเข้า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ

๔) ตัวแทนนักปราชญ์กลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน ๕ คน ได้แก่

- ๑) นางรัชดา วชิรญาณ ปราชญ์ชาวบ้าน/อดีตประธานสตรีมิ่งแห่งประเทศไทย
- ๒) นายสิทธิกร ศักดิ์เจริญชัยกุล ปราชญ์ชาวบ้าน/กรรมการศูนย์วัฒนธรรม
- ๓) นายยุทธนา บำรุงศิริ ปราชญ์ชาวบ้าน/ผู้นำจิตวิญญาณ
- ๔) นายภาคภูมิ ศักดิ์เจริญชัยกุล ปราชญ์ชาวบ้าน
- ๕) นายตังแซ่ แซ่ท้าว ปราชญ์ชาวบ้าน

ประมวลภาพการสัมภาษณ์งานวิจัย

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของวัดและชุมชนในการอนุรักษ์พุทธศิลปกรรมของเขามอรัตน์
อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เพชรบูรณ์”

๑. ผู้นำด้านวัฒนธรรม

สัมภาษณ์ : นายยอดยิ่ง ศักดิ์เจริญชัยกุล รองประธานคณะกรรมการวัฒนธรรม

สัมภาษณ์ : นายยงท้อ แสนยากุล กรรมการศูนย์วัฒนธรรม

๒. ผู้นำชุมชน

สัมภาษณ์ : นายนพรุจ ติรัญวิริยกุล กำนันตำบลเข็กน้อย,
นายสุริโย บำรุงศิริ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๙

๓. ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

สัมภาษณ์ : นายนราพงษ์ ทรงสวัสดิวงศ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย,
นายเทอดศักดิ์ ศักดิ์เจริญชัยกุล ประธานศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาสังคมบนพื้นที่สูง (ศสส.)

๔. ตัวแทนนักปราชญ์กลุ่มชาติพันธุ์

สัมภาษณ์ : นายยุทธนา บำรุงศิริ ปราชญ์ชาวบ้าน/ผู้นำจิตวิญญาน

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า พระราชพัชรธรรมเมธี, ดร. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่นเมือง เพชรบูรณ์ ชื่อหน่วยงาน วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่นเมือง เพชรบูรณ์ ที่อยู่ ๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐ โทรศัพท์ ๐๕ ๖๗๐ ๒๑๗๒ ขอรับรองว่าได้มีการนำ ผลงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ

ได้นำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

(/) การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น ให้คณาจารย์นำข้อมูลไปบรรยายแก่นิสิตนักศึกษาและเป็นข้อมูลในการจัดทำเอกสารประกอบการบรรยายในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

() การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา

() การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

() การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ เช่น นำข้อมูลงานวิจัยเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมและกิจกรรมการท่องเที่ยว

() การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ มีนาคม - ธันวาคม ๒๕๖๘ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. ใช้เป็นข้อมูลให้คณาจารย์นำไปบรรยายแก่นิสิตนักศึกษาในวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี

๒. คณาจารย์ในวิทยาลัยได้มีข้อมูลในการนำไปอบรมหรือบรรยายตามสถานที่ต่าง ๆ

๓. เป็นข้อมูลในการจัดทำเอกสารประกอบการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

(พระราชพัชรธรรมเมธี, ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่นเมือง เพชรบูรณ์

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า นายพรจ ติธัญญกุล ตำแหน่ง กำนันตำบลเข็กน้อย ชื่อหน่วยงาน ตำบลเข็กน้อย ที่อยู่ ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๒๗๐ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และ คณะ

ได้นำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

- (/) การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การแนะนำให้ความรู้แก่ชุมชนในตำบลเข็กน้อย เป็นต้น
- () การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
- (/) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาจาก งานวิจัย เป็นต้น

(/) การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ เช่น นำข้อมูลงานวิจัยเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวแก่องค์การบริหารส่วน ตำบลเข็กน้อย

() การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ มีนาคม - ธันวาคม ๒๕๖๘ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. ใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำให้ความรู้แก่ชุมชนได้เป็นอย่างดี
 ๒. กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนได้มากขึ้น
 ๓. องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ได้มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นรูปธรรมมากขึ้น
- ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

(นายราพงษ์ ทรงสวัสดิ์วงศ์)

กำนันตำบลเข็กน้อย

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า นายรณพงษ์ ทรงสวัสดิ์วงศ์ ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ชื่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ที่อยู่ ๑/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๒๗๐ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจการมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ โดยนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

- (/) การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นต้น
- () การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
- (/) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาจากงานวิจัย เป็นต้น

(/) การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ เช่น นำข้อมูลงานวิจัยเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมและกิจการมการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย เป็นข้อมูลกำหนดแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย

- () การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ มีนาคม - ธันวาคม ๒๕๖๘ ซึ่งการนำผลงานวิจัยเรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. ใช้เป็นข้อมูลในการอบรมแก่กลุ่มชาติพันธุ์ และเป็นข้อมูลในการนำเสนอแก่คณะผู้ศึกษาดูงานองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ได้เป็นอย่างดี

๒. กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนได้มากขึ้น

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ได้มีแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สามารถนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

(นายรณพงษ์ ทรงสวัสดิ์วงศ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า นายสุริโย บำรุงศิริ ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ ๑๘/๓ หมู่ที่ ๙ ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๒๗๐ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ

โดยนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

- (/) การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การแนะนำให้ความรู้แก่ชุมชน เป็นต้น
- () การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
- (/) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาจากงานวิจัย เป็นต้น

(/) การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ เช่น นำเสนอข้อมูลงานวิจัยในการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวแก่องค์การบริหารส่วนตำบล และท้องถิ่นอำเภอเขาค้อ

() การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ มีนาคม - ธันวาคม ๒๕๖๘ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. ใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำให้ความรู้แก่ชุมชนได้เป็นอย่างดี
๒. กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนได้มากขึ้น
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลและท้องถิ่นอำเภอเขาค้อ ได้มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

(นายสุริโย บำรุงศิริ)

ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๙

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า นายพรชัย ประทีปศิริ ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๒๗๐ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล ศิริ และคณะ โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

(/) การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การแนะนำให้ความรู้แก่ชุมชน เป็นต้น

() การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา

(/) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาจากงานวิจัย เป็นต้น

(/) การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ เช่น นำเสนอข้อมูลงานวิจัยในการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวแก่องค์การบริหารส่วนตำบล และท้องถิ่นอำเภอเขาค้อ

() การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่นำไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ มีนาคม - ธันวาคม ๒๕๖๘ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. ใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำให้ความรู้แก่ชุมชนได้เป็นอย่างดี

๒. กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนได้มากขึ้น

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลและท้องถิ่นเขาค้อ ได้มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

(นายพรชัย ประทีปศิริ)

ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๔

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า นางรัชดา วชิรญาณ ตำแหน่ง ปรากฏชาวบ้าน/อดีตประธานสตรีมิ่งแห่งประเทศไทย ที่อยู่ ๑๙๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๒๗๐ ขอรับรองว่าได้มีการนำ ผลงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกพล ศิริ และคณะ

โดยนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

(/) การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การอบรมให้ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว การฝึกอบรมมัคคุเทศก์ การอบรมกระบวนการให้บริการด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

() การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา

(/) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาจากงานวิจัย เป็นต้น

() การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ เช่น นำข้อมูลงานวิจัยเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมและกิจกรรมการท่องเที่ยว

() การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ มีนาคม - ธันวาคม ๒๕๖๘ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. ใช้เป็นข้อมูลในการให้ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว และการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ ได้เป็นอย่างดี

๒. กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนได้มากขึ้น

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

รัชดา วชิรญาณ

(นางรัชดา วชิรญาณ)

ปรากฏชาวบ้าน/อดีตประธานสตรีมิ่งแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก ฉ
บทความวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

Product development and tourism activities based on cultural capital
of ethnic groups in Phetchabun Province

สุพล ศิริ

Supon Siri

วิทยาลัยสงฆ์พญาเมือง เพชรบูรณ์

Pho Khun Pha Muang Phetchabun Buddhist College

พระมหามงคล กิตติยาโน (ดีมีหาญ)

Phramaha Manakamon Kittiyano (Deemeehan)

วิทยาลัยสงฆ์พญาเมือง เพชรบูรณ์

Pho Khun Pha Muang Phetchabun Buddhist College

กษิตศ รอดน้อย

Kasidit Rodnoi

วิทยาลัยสงฆ์พญาเมือง เพชรบูรณ์

Pho Khun Pha Muang Phetchabun Buddhist College

E-Mail: makamon62@gmail.com, Tel. 09 9745 5955

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ 3) เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยคือ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้นำด้านวัฒนธรรม 2) ผู้นำชุมชน 3) หน่วยงานภาครัฐ 4) ประชาชนชาวบ้านกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยวิธีเจาะจงจำนวนทั้งสิ้น 20 คน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน และนำเสนอผลการศึกษาโดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากการดำรงชีวิตของหญิงสาวกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้หญิงจะต้องเป็นคนที่ทำงานในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการทอผ้า ปักผ้า ซึ่งเป็น การแสดงออกหน้าตาทาง

สังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในงานเทศกาลสำคัญ เช่น กิจกรรมปีใหม่ม้ง และการปักผ้าเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษสร้างและคิดค้นขึ้น และสืบทอดให้เป็นอัตลักษณ์กันมาจนถึงปัจจุบัน โดยการฝึกกลดลายแบบนับช่องแล้วไขว่เส้นด้ายสลับไปมาตามรูปแบบลวดลายที่ต้องการปัก ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีศักยภาพในการพัฒนาในการนำผ้าลายปักที่มีอยู่ดั้งเดิม มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ผ้าคาดเอว หมวก เสื้อผ้า เป็นต้น ที่สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเน้นการตัดเย็บที่มีคุณภาพและละเอียด เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับนักท่องเที่ยวหรือกลุ่มที่เข้ามาศึกษาดูงานในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นของฝาก ของใช้ หรือของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การพัฒนา; ผลิตภัณฑ์; กิจกรรมการท่องเที่ยว; กลุ่มชาติพันธุ์

ABSTRACT

This research article is part of the research. Subject: Product development and tourism activities based on cultural capital of ethnic groups in Phetchabun Province. The purposes of this research were: 1) To develop products of ethnic groups based on cultural capital in Phetchabun Province. 2) To develop tourism activities of ethnic groups based on cultural capital in Phetchabun Province. 3) To evaluate products and tourism activities of ethnic groups based on cultural capital in Phetchabun Province. This is a quantitative and qualitative study. The research methodology is the data collection from interviews with four target groups: 1) Cultural leaders, 2) Community leaders, 3) Government agencies, 4) Ethnic folk wisdom. The data were collected through in-depth interviews with 20 key informants and 60 samples, and the results of the study were presented using descriptive analysis from the interviews.

The results of the research showed that:

Development of ethnic products: As to the lifestyle of the ethnic women, women must be the ones to work in every field, especially weaving and embroidery, which is an expression of the social appearance of the Hmong ethnic group in the important festivals; for example, the Hmong New Year activities and embroidery created and invented our ancestors and have passed down as our identity to the present. By practicing patterns by counting the squares and crossing the threads back and forth according to the desired pattern. Ethnic communities have the potential to develop and transform their traditional embroidered fabrics into products such as waist band, hat, clothe, etc. Able to utilize the resources available within ethnic communities, emphasizing quality and detailed tailoring to

sell products to tourists or group who come to study in ethnic group communities as souvenir, items or memento for tourist.

Keywords: Development; Product; Tourism Activities; Ethnic Group

บทนำ

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย และเป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ แต่ละภูมิภาคมีกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มอาศัยอยู่ร่วมกัน ลักษณะทางกายภาพนั้นเป็นพื้นที่ราบลุ่มแบบท้องกระทะ ประกอบด้วยเนินเขา ป่า และที่ราบเป็นตอนๆ สลับกันไป พื้นที่มีลักษณะลาดชันจากเหนือลงไปใต้ ตอนเหนือมีทิวเขาสูง ตอนกลางเป็นพื้นที่ราบและมีเทือกเขาขวางกั้นไปทั้งสองข้างมีลักษณะเป็นรูปเกือกม้า (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 2543) มีแม่น้ำป่าสักเป็นแม่น้ำสายสำคัญโดยไหลจากจังหวัดเลย เพชรบูรณ์ ผ่านไปสู่จังหวัดลพบุรี สระบุรี และพระนครศรีอยุธยา ลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ตามลำดับ จึงส่งผลให้พื้นที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย ดินมีสภาพอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชทำการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมปัจจัยการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

อำเภอเขาค้อมีทิวทัศน์ที่งดงาม มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ ธัญญาหาร และมีผู้คนจากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ต่างอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานมากมาย จนมีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมเป็นอย่างมากความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้น แต่ละชุมชนแสดงให้เห็นถึงความเป็นลักษณะเฉพาะ หรือความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน ปัญหาและความต้องการในแต่ละชุมชนย่อมแตกต่างกันไป การช่วยเหลือหรือชุมชนต้องการพึ่งพาตนเองย่อมแตกต่างกันไม่เหมือนกันทั้งหมด อาจจะมีลักษณะทั่วไปในสถาบันทางสังคมที่มีความคล้ายคลึงกัน แต่ความมีชีวิตทางวัฒนธรรมในชุมชนต่าง ๆ ย่อมแตกต่างกันไปเช่นในแต่ละชุมชนย่อมจะมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน แต่ละบริบทเนื้อหาของการคงอยู่การปรับตัวและการเปลี่ยนแปลง ในแต่ละชุมชนแตกต่างกันไปซึ่งไม่เหมือนกันดังนั้นแสดงให้เห็นว่าความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างมากในงานพัฒนา ดังจะเห็นว่าผลกระทบของการพัฒนาประเทศโดยไม่ได้คำนึงถึงการพัฒนาที่ต้องมีความแตกต่างกันตามความหลากหลายทางวัฒนธรรม จึงทำให้เกิดช่องว่างของการพัฒนาหรือเกิดผลกระทบ ในการพัฒนาประเทศที่ทำให้บางชุมชนไม่ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เหมาะสม (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2543)

อมรา พงศาพิชญ์ ได้ให้ความหมาย กลุ่มชาติพันธุ์ว่า คือกลุ่มคนที่มีจุดกำเนิดของบรรพบุรุษร่วมกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีเดียวกันตลอดจนมีความรู้สึกในเผ่าพันธุ์เดียวกัน เช่น กลุ่มคนจีน กลุ่มคนไทย กลุ่มคนพม่า เป็นต้น ปัจจัยสำคัญในการจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์คือความสำนึกของคนในกลุ่มนั้นว่ามีชาติพันธุ์ใด ปัจจัยด้านภาษาอย่างเดียวไม่สามารถกำเนิดชาติพันธุ์ได้ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญว่า ทั้งนี้เพราะแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ต่างก็มีภาษาขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง (อมรา พงศาพิชญ์, 2541)

เสรี ชาหลา และคณะ ได้ให้ความหมาย ชาติพันธุ์คือสิ่งที่แสดงถึงพื้นฐานความเป็นมนุษย์ในแต่ละเชื้อชาติ และแสดงถึงวิวัฒนาการของระบบสังคมเมือง โดยในแต่ละภูมิภาคมักประกอบไปด้วยกลุ่มคนหลากหลายเผ่าพันธุ์ โดยแต่ละเชื้อชาติก็จะมีวัฒนธรรม และประเพณีที่สืบทอดมาของตนเอง ซึ่งจัดว่าเป็นสีสันทางชาติพันธุ์ของมนุษย์อย่างหนึ่ง และเป็นความงดงามของสังคมโลกที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย (เสรี ชาหลา และคณะ, 2545)

ในปัจจุบันชุมชนบ้านเข็กน้อย ชุมชนบ้านเล้าลือ และชุมชนบ้านเพชรดำ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่ที่มีผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ หลากหลายวัฒนธรรม ได้มาอาศัยอยู่ มีวิถีชีวิตการเป็นอยู่แบบเรียบง่าย ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก รวมกันทำมาหากินและใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งหนึ่งในนั้นที่สำคัญและเป็นที่น่าสนใจ น่าภาคภูมิใจมากที่สุด ก็คือ “ชนเผ่าม้ง” นักสู้แห่งขุนเขา ชนเผ่าม้ง เป็นชาติพันธุ์ที่มีประวัติศาสตร์อันยิ่งใหญ่ น่าชื่นชมและน่าภาคภูมิใจมาช้านาน มีวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์อันโดดเด่น และมีประเพณี การละเล่น การแต่งกาย อาหาร ความเชื่อ มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง แต่น่าเสียดายว่าภาษาเขียนดั้งเดิมได้สูญหายไปแล้ว เป็นชนเผ่าที่ให้ความสำคัญกับหัตถกรรมลวดลายปักผ้าที่มีเอกลักษณ์สืบทอดกันมาช้านานจวบจนปัจจุบัน (ดร.วิศิษฐ์ โฆษิตานนท์, 2565) เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์เผ่าม้งให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปักผ้าที่มีลวดลายต่าง ๆ ซึ่งทำให้กลุ่มชาติพันธุ์เผ่าม้งมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน เมื่อเข้ามาในหมู่บ้านจะได้พบเห็นบ้านเรือนและวิถีชีวิตชาวม้งที่แต่งกายด้วยผ้าที่ทอขึ้นเองในบริเวณหมู่บ้าน (บริษัท วัฒนธรรมวัด, 2566) แต่ปัจจุบันกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญ ในการปักผ้าเหมือนในอดีต ทั้งที่เป็นวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษของชนเผ่าม้ง

วัตถุประสงค์ความวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้เห็นถึงแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบนฐานทุนวัฒนธรรมด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว ทำให้ชีวิตการเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์มีความมั่นคง มีรายได้มั่นคง อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานดังนี้

1) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาเน้นการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1) ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหนังสือ ตำรา รายงานการวิจัยและเอกสารอื่น ๆ

1.2) ทำการวิเคราะห์การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

1.3) สรุปผลการศึกษาที่ทำให้เห็นถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

2) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการศึกษาข้อมูลของทุกโครงการย่อย โดยดำเนินการดังนี้

2.1) ออกแบบเครื่องมือเพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มเป้าหมายในจังหวัดเพชรบูรณ์เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

2.2) ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม จำนวน 60 คน

2.3) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ในจังหวัดเพชรบูรณ์เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

2.4) สรุปผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ในจังหวัดเพชรบูรณ์เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

3) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

3.1) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

(1) ผู้นำด้านวัฒนธรรม	จำนวน	5 คน
(2) ผู้นำชุมชน	จำนวน	5 คน
(3) ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ	จำนวน	5 คน
(4) ตัวแทนนักปราชญ์กลุ่มชาติพันธุ์	จำนวน	5 คน

3.2) สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เห็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

4) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นกระบวนการพัฒนาชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม เป็นการศึกษาวิเคราะห์ในโครงการย่อยที่ 2 โดยดำเนินการดังนี้

4.1) การพัฒนาชุดความรู้พัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

4.2) ร่วมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสีย นำไปสู่การวางแผนการพัฒนาต่อไป

4.3) วิเคราะห์องค์ความรู้ และผลลัพธ์ของกระบวนการพัฒนาชุดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ของผู้นำและชาวบ้านในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากการดำรงชีวิตของหญิงสาวกลุ่มชาติพันธุ์ จะต้องทำงานในทุก ๆ ด้าน ทั้งงานบ้าน การทำไร่ และดูแลครอบครัว โดยเฉพาะการทอผ้า ปักผ้า ซึ่งเป็น การแสดงออกทางสังคมในงานเทศกาลสำคัญ โดยชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มีศักยภาพในการพัฒนาผ้าลายปักที่มีอยู่ดั้งเดิม มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น เสื้อผ้า เครื่องใช้อื่น ๆ เป็นต้น จากศักยภาพของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์นี้ หน่วยงานรัฐ ควรให้การสนับสนุนมากขึ้น เพื่อรองรับผู้ที่มาศึกษาดูงาน และนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก เมื่อมีการศึกษาดูงานในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ก่อนกลับทางชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ก็จะมีผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าปักที่ทางชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ทำขึ้นนำมาขาย เป็นของฝาก ของใช้ หรือของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว

2. พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง เป็นประเพณีขึ้นปีใหม่หรือประเพณีฉลองปีใหม่ เป็นงานรื่นเริงของกลุ่มชาติพันธุ์ที่จัดขึ้นทุก ๆ ปี โดยจะจัดหลังจากได้เก็บเกี่ยวผลผลิตในรอบปี เป็นการฉลองถึงความสำเร็จในการเพาะปลูกของแต่ละปี ซึ่งจะต้องทำพิธีบูชาถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่ม้ง พบว่า เด็ก เยาวชน ประชาชน ผู้นำท้องที่ท้องถิ่น ส่วนราชการภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนได้ มีส่วนร่วม สืบสานประเพณีปีใหม่ม้งวัฒนธรรมอันดีงามของชาวม้ง ให้คงอยู่สืบไป เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีให้เป็นรู้จักของนักท่องเที่ยวและ

ส่งเสริมนักท่องเที่ยวให้มีความสุขสนุกสนานในช่วงเทศกาลปีใหม่ และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณีปีใหม่เมือง โดยการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่เมือง อาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมสมัย ได้แก่ YouTube, Facebook, สื่อออนไลน์อื่น ๆ เป็นต้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรม

3. ประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมใน จังหวัดเพชรบูรณ์ ประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มชาติพันธุ์มีส่วนร่วมในการประเมิน ผลิตภัณฑ์ผ้าปักและกิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่เมือง เพื่อที่จะต้องเตรียมความพร้อมให้กับชุมชน และบรรณรักษ์กับคนในสังคมเพื่อให้เห็นความแตกต่างของผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม การเข้ามามีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชน การประเมินผลนั้นถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากจะใช้ ประเมินความสามารถ การประเมินผลนี้ยังถือเป็นแรงจูงใจสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปักและกิจกรรม การท่องเที่ยวปีใหม่เมือง รวมถึงมีผลต่อการประเมินรายได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต่างก็เป็นแรงกระตุ้นที่จะทำให้อาชีพแต่ละคน มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐาน ทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นการศึกษา การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของ กลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการประเมินการมีส่วนร่วมการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ การ พัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่เมืองที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ การจัดกิจกรรม วัฒนธรรมท้องถิ่น ผู้นำชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ประชาชน เด็ก และเยาวชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นอย่างดี ช่วยเหลือเกื้อกูล เกิดความรักสามัคคีในชุมชนและหมู่คณะที่ร่วมกันทำกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นประเพณีของชุมชน หากว่าผู้นำชุมชนหรือองค์กรภาครัฐไม่เอาใจใส่ในเรื่องของวัฒนธรรม การ ดำรงชีวิตของชาวบ้านในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ก็ไม่สามารถสร้างเครือข่ายในชุมชนได้ ในการจัดกิจกรรมการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่เมืองทุกครั้ง ก็ได้ประชาสัมพันธ์โดยการให้ประชาชน เด็ก และเยาวชน ได้รับรู้ถึงกิจกรรมที่จัดขึ้น ได้เห็นความสำคัญวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนของตนเองที่มีคุณค่าแก่การรักษาไว้ ให้ตราบนานเท่านานสืบไป การเข้าร่วมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และเข้าร่วมจัดกิจกรรมปีใหม่เมืองที่เป็น ประเพณีที่จัดขึ้น มีการเชิญชวนให้เข้าร่วมอย่างพร้อมเพรียงกัน เพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของ ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ไว้ให้คงอยู่ โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน เด็ก และเยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่เมืองที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ และเปิดโอกาสให้แสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่เมือง ประชาชน เด็ก และเยาวชนในชุมชนกลุ่ม ชาติพันธุ์ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

กลุ่มชาติพันธุ์ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จะมีลักษณะการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ คล้ายคลึงกัน ผ่านองค์กรภาครัฐและเอกชน กล่าวคือ อาศัยกิจกรรมชุมชน จากชุมชนไปยังอีกชุมชนหนึ่ง

อาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมสมัย ได้แก่ YouTube, Facebook, สื่อออนไลน์อื่น ๆ เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นการเผยแพร่ลักษณะใดก็มุ่งเน้นประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไปรับทราบ อย่างเช่น การจัดกิจกรรมประเพณีปีใหม่เมือง ก็อาศัยสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรม อันเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันมิให้คนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ลืมเลือนวัฒนธรรมของตนเอง

การเข้าร่วมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมการท่องเที่ยวปีใหม่เมืองนั้น กลุ่มชาติพันธุ์ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จะมีการดำเนินการเหมือนกันบ้าง แตกต่างกันบ้าง แต่ส่วนใหญ่จะลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ การสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นโดยการบอกกล่าวหรือให้ศึกษาทำความเข้าใจ และนำพาปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม การรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าแก่สิ่งนั้น ๆ ให้กลายเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนเป็นอย่างดี การจัดกิจกรรมการออกร้านในเทศกาลต่าง ๆ ด้วยจังหวัดเพชรบูรณ์มีกิจกรรมที่ดำเนินงานทุกอำเภอ แต่ละครึ่งจะมีการนำเอาศิลปวัฒนธรรมไปแสดง และนำเอาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นไปจำหน่าย รวมถึงมีการจัดนิทรรศการวัฒนธรรมประเพณีนั้น ๆ ด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผศ.ดร.จิตพนธ์ ชุมเกตุ ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี” โดยการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้เปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรม แต่ละอย่างนั้นเกิดขึ้นจากความเชื่อของทุกคนในชุมชน หากไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนก็ไม่สามารถดำเนินงานใด ๆ ได้ โดยที่ประเพณีเป็นส่วนหนึ่งของ วิถีชีวิตชุมชนนั่นเอง ภาครัฐจึงได้มีนโยบายในการปลูกจิตสำนึกในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ โดย จัดกิจกรรมประเพณีหรือเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น

องค์ความรู้วิจัย

ด้านการศึกษานวนคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า

1) ต้องมีการให้ความรู้ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย ควบคู่ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาของไทยในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่นจังหวัด ภูมิภาค และประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิปัญญาที่เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่น มุ่งศึกษาให้รู้ความเป็นมาในอดีต และสภาพการณ์ในปัจจุบัน กล่าวคือการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะเข้ามาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงมีบุคลากรน้อย จึงส่งผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม และก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ขาดผู้รู้ด้านการพัฒนาผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ และขาดผู้สืบทอดในการปักผ้า เป็นต้น ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งคือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการปลูกจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าแก่นสาระและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวตามประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ สร้างจิตสำนึกของความเป็นคนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ที่จะต้องร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนให้มีพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นหรือพิพิธภัณฑ์ชุมชนขึ้น เพื่อแสดงสภาพชีวิตและความเป็นมาของชุมชน อันจะสร้างความรู้และความภูมิใจในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ด้วย

2) ปัญหาด้านการจัดการงบประมาณ หรือกล่าวได้ว่า ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณ เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ให้ดำเนินไปได้ การที่หน่วยงานผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยตรงจะจัดสรรงบประมาณลงมา เพื่อใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ได้อย่างทั่วถึง เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ทั้งนี้ เพราะหากมีการจัดสรรงบประมาณโดยมองไปที่ความสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ม้ง ที่ผู้รับผิดชอบคิดว่ามีความสำคัญในอันดับต้น ๆ ของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ก็อาจได้รับการจัดสรรงบประมาณลงไปดูแลได้อย่างทั่วถึง แต่ในทางตรงกันข้าม หากผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้น หน่วยงานของรัฐมองว่าไม่ค่อยมีความสำคัญมากนัก ก็อาจได้รับการจัดสรรงบประมาณในจำนวนน้อย หรือ ไม่ได้ได้รับการจัดสรรเลยก็เป็นได้

3) ต้องมีการส่งเสริมกิจกรรม โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายการสืบสานและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ม้ง ที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก และพัฒนากิจกรรมปีใหม่ม้งที่เป็นวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่นโดยการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ดำเนินงานให้มีโอกาสแสดงศักยภาพด้านภูมิปัญญา ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ มีการยกย่องประกาศเกียรติคุณในลักษณะต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ และสังคมโดยรวม สำหรับการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้ คณะผู้วิจัยจึงแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือ นำเสนอข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติสำหรับผู้เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

คณะผู้วิจัยมีความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการนำผลจากการวิจัยไปปฏิบัติสำหรับผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

ส่วนแรก เป็นข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายสำหรับหน่วยงานหรือการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งมีความจำเป็นที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องสนับสนุนและเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่ชาวบ้าน มีการประสานงานกับหน่วยงานหลายฝ่ายและทุกครั้งที่จัดอบรม เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเพื่อให้รัฐมีส่วนร่วมเพื่อหาทางออกให้กับประชาชน เด็ก หรือเยาวชน มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคต่างๆ ให้ทั่วถึง เช่น ถนนหนทาง แสงสว่าง ป้ายข้อมูล ป้ายบอกทาง เป็นต้น

ส่วนที่สอง เป็นข้อเสนอแนะสำหรับชุมชน ที่ควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ให้กับประชาชน เด็ก และเยาวชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดของผ้าปัก และพัฒนากิจกรรมปีใหม่ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่คนในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาตลาดของผ้าปัก และพัฒนากิจกรรมปีใหม่ มีการจัดประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

ส่วนที่สาม เป็นข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งควรร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการให้ความรู้และสนับสนุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อการพัฒนาตลาดของผ้าปัก และพัฒนากิจกรรมปีใหม่ อย่างชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควรดำเนินการขยายเครือข่ายในการเรียนรู้ตลาดของผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่มากขึ้น รวมถึงการเรียนรู้การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยตามโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ได้สรุปแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ทั้งจากการสัมภาษณ์ และการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสร้างเครือข่ายกลุ่มชาติพันธุ์พัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์นั้น ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มีความต้องการที่จะให้มีปลูกฝังจิตสำนึกในการพัฒนาผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ให้กับประชาชน เด็กหรือเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และการจัดอบรมให้ความรู้แก่คนในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางวิถีชีวิต วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน เด็ก หรือเยาวชนเพื่อการพัฒนาผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำองค์ความรู้และการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์

โดยให้เข้าถึงชุมชนและกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกำลังสำคัญของสังคมท้องถิ่นต่อไป นั่นก็คือ ประชาชน เด็ก หรือเยาวชน และควรต่อยอดการศึกษาการผลิตภัตและกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ มาเชื่อมกับการศึกษาการพัฒนาผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ม้งของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งจะทำให้ประชาชน เด็ก หรือเยาวชน อยากรเรียนรู้และเข้าใจความเป็นมาของท้องถิ่นตนเองได้มากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ หากมีการศึกษาวิจัยต่อไป ควรเป็นการศึกษาวิจัยที่เห็นความสำคัญ และคุณค่าทางวัฒนธรรมเป็นอย่างเร่งด่วนในการศึกษาและปลูกฝังจิตสำนึกในการตระหนักรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้บอกถึงความเจริญรุ่งเรืองของท้องถิ่น เพราะในปัจจุบันผู้ที่เข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์และลวดลายของกาทำผ้าปัก และกิจกรรมปีใหม่ม้งไม่ค่อยมีคนที่จะบอกเล่าถึงความหมายที่ชัดเจนไม่ตรงกัน จึงควรส่งเสริมให้คนรุ่นหลังร่วมกันรวบรวม บันทึก ภูมิปัญญาที่ยังไม่ได้ถูกนำออกมาเผยแพร่ และนับวันยิ่งจะสูญหายไปตามกาลเวลา ให้ร่วมกันออกมาพัฒนาและอนุรักษ์เป็นสมบัติของชุมชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ สืบต่อไป

บรรณานุกรม

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2543). **วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดเพชรบูรณ์**. กรุงเทพฯ: ศูรสภาลาดพร้าว.

ดร.วิศัลย์ โฆษิตานนท์. (2565). “เรารักวิถีชีวิต”. แหล่งที่มา <https://wisonk.wordpress.com> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2566.

บริษัท วัฒนธรรมวัด. (ม.ป.ป.). “**ที่เทียว teethiao**”. แหล่งที่มา <http://www.teethiao.com> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2566.

เสรี ชาเลาและคณะ. (2545). **กลุ่มชาติพันธุ์ : วัฒนธรรมและประเพณีจังหวัดนครสวรรค์**. สำนักงานวิจัยและ บริการวิชาการ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2543). **คู่มือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : หลักการและการประยุกต์ใช้**. ขอนแก่น: ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อมรา พงศาพิชญ์. (2541). **วัฒนธรรมศาสนาและชาติพันธุ์ : วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 155-176.

ประวัติผู้วิจัย

ตำแหน่ง : หัวหน้าโครงการวิจัย/นักวิจัย

ชื่อ ฉายา/นามสกุล : ผศ. ดร.สุพล ศิริ
Asst.Prof.Dr. Supon Siri

วัน เดือน ปีเกิด : [REDACTED]

ภูมิลำเนาที่เกิด : จังหวัดเชียงราย

การศึกษา : นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียนคณะจังหวัดนนทบุรี (๒๕๒๕)
เปรียญธรรม ๓ ประโยค สำนักเรียนคณะจังหวัดขอนแก่น (๒๕๒๙)
ปว.ค. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (๒๕๓๖)
พธ.บ. (ศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (๒๕๓๖)
ศศ.ม. (นโยบายและการวางแผนสังคม) มหาวิทยาลัยเกริก (๒๕๔๑)
ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (๒๕๖๖)

ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์ประจำวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์

สถานที่ทำงาน : วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์ วัดไพรสนต์ศักดิ์ดาราม
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐
โทร. ๐๘ ๔๕๐๕ ๘๐๕๕

สำนักงาน : ๐ ๕๖๗๐ ๒๑๗๒

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

- ตำแหน่ง : ผู้ร่วมโครงการวิจัย/นักวิจัย
- ชื่อ ฉายา/นามสกุล : พระมหามนคมล กิตติยาโน (ดีมีหาญ), ดร.
Phramaha Manakamon Kittiyano (Deemeehan), Dr.
- วัน เดือน ปีเกิด : ██████████
- ภูมิลำเนาที่เกิด : จังหวัดเพชรบูรณ์
- การศึกษา : นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียนคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ (๒๕๕๘)
เปรียญธรรม ๓ ประโยค สำนักเรียนคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ (๒๕๖๒)
พธ.บ. (ศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์
พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์ (๒๕๖๓)
พธ.ม.(ศาสนาเปรียบเทียบ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
(ส่วนกลาง) (๒๕๖๔)
พธ.ด. (ศาสนาเปรียบเทียบ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
(ส่วนกลาง) (๒๕๖๗)
- ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์
- สถานที่ทำงาน : วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์ วัดไพรสนต์ศักดิ์คาราม
๙๑ ถนนพิทักษ์ ตำบลหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐
โทร. ๐๙ ๙๗๔๕ ๕๙๕๕
- สำนักงาน : ๐ ๕๖๗๐ ๒๑๗๒

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

ตำแหน่ง : ผู้ร่วมโครงการวิจัย/นักวิจัย

ชื่อ ฉายา/นามสกุล : ร้อยตำรวจเอก ดร.กษิต ศรน้อย
Pol.Capt.Dr.Kasidit Rodnoi

วัน เดือน ปีเกิด : [REDACTED]

ภูมิลำเนาที่เกิด : จังหวัดเพชรบูรณ์

การศึกษา : ศิลปะศาสตรบัณฑิต(ศบ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ (๒๕๔๐)
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต(ร.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง (๒๕๕๓)
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (๒๕๖๖)

ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์

สถานที่ทำงาน : สถานีตำรวจภูธรหล่มสัก เลขที่ ๑๐๓/๑ ถนนวชิร ตำบลหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐
โทร. ๐๘ ๘๒๗๘ ๓๘๘๘

สำนักงาน : ๐ ๕๖๗๐ ๑๑๐๒